

MASARYKOVA UNIVERZITA

Závěrečná zpráva grantu FRVŠ čj. 2605/2005/C/c

„Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2003 – 2004 v praxi“

MASARYKOVA UNIVERZITA

Závěrečná zpráva grantu FRVŠ čj. 2605/2005/C/c

„Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2003–2004 v praxi“

Tomáš Sirovátka
Jaroslav Nekuda

Závěrečná zpráva grantu FRVŠ čj. 2605/2005/C/c
„Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2003 – 2004 v praxi“

Tomáš Sirovátka
Jaroslav Nekuda

© Masarykova univerzita, 2006

Obsah

0. Obsah	3
1. Úvod	4
2. Teoreticko-metodologická část studie	5
2.1 Situace na trhu práce a ve vysokoškolském vzdělávání v ČR na začátku třetího tisíciletí	5
2.2 Nezaměstnanost absolventů vysokých škol	6
2.3 Celkové zhodnocení a očekávané trendy	8
2.4 Cíl průzkumu a výzkumné otázky	9
3. Empirická část studie	10
3.1 Zaměstnaní absolventi MU	12
3.1.1 Jak si absolventi obstarali práci, kde působí a jak tyto skutečnosti hodnotí?	12
3.1.2 Výdělky a jejich hodnocení	20
3.1.3 Jak absolventi vidí svou aktuální situaci?	26
3.1.4 Uspokojení absolventů dílčími prvky práce	28
3.1.5 Pokus o kvantitativní syntetizaci výsledků v části „uplatnění absolventů“	30
3.2 Absolventi MU, kteří aktuálně nepracují	33
3.3 Zájem absolventů o práci v zahraničí	36
3.4 Společné hodnocení studia na Masarykově univerzitě	39
3.5 Celková spokojenost s MU a opakovaná volba vzdělávací dráhy	42
3.6 Speciální dovednosti zprostředkovávané výukou	43
3.7 Sebezařazení absolventů MU a vyhlídky na společenský vzestup	45
3.8 Zájem o Spolek absolventů a přátel MU	47
3.9 Demografická struktura absolventů MU	48
4. Závěr	49
5. Srovnávací tabulka	52
Srovnávací tabulka hlavních hodnot za celou existenci „průzkumů uplatnění absolventů MU v praxi“ (1993 – 2004)	52
6. Přílohy	53
6.1 Vzor použitého dotazníku	53

V roce 2005 získala Masarykova univerzita v Brně již popáté podporu Fondu rozvoje vysokých škol ČR pro realizaci průzkumu uplatnění vlastních absolventů z let 2003 – 2004. Poprvé se tak stalo v roce 1996, kdy byl realizován průzkum uplatnění absolventů z let 1993 – 1995.

Tabulka: Šetření byla realizována v následujících etapách

rok realizace šetření	absolventský ročník	návratnost dotazníků
r. 1996	1993 – 1995	47,3
r. 1997	1996	64,9
r. 2001	1997 – 2000	62,8
r. 2003	2001 – 2002	44,1
r. 2005	2003 – 2004	47,4

Celkově tak bylo – díky grantové podpoře FRVŠ – postupně zmapováno uplatnění absolventů MU od roku 1993 až do roku 2004, tedy dvanácti absolventských ročníků.

Získané výsledky měly vždy dobrou vypovídací schopnost a setkaly se s velice živým zájmem jak ze strany vedení Masarykovy univerzity, tak i jednotlivých fakult, odborné veřejnosti, médií a dalších subjektů. Výsledky výzkumů také byly

postupně vystavovány veřejnosti na stránkách Poradenského centra MU na internetu.

Výzkumný koncept, který byl zaveden již v prvním šetření, se ukázal jako životaschopný, a tak mohl být jen s malými změnami a zlepšeními užít i v šetřeních následujících, což dává možnost zajímavých srovnání. Byl také „vyvinut“ a užít koncept kvantifikace pojmu „uplatnění absolventů“, který umožnil přímé mezifakultní komparace, viz například srovnání hlavních hodnot za všech pět šetření v části 5 této zprávy.

Jak uvidíme dále, je vypovídací schopnost letošního šetření o uplatnění absolventů MU z let 2003 - 2004 dobrá, a to nejen díky tomu, že se podařilo shromáždit 1 935 řádně vyplněných dotazníků a dosáhnout tak 47,4% návratnosti, ale též díky komparaci s výsledky předchozích šetření. V kombinaci s poznatky obsahově podobných šetření u tzv. „čerstvých absolventů“ (k dispozici jsou již poznatky v časové řadě 1994 – 2002) tak existuje již velmi solidní informační báze.

Dále jsou tedy prezentována hlavní zjištění průzkumu uplatnění absolventů MU z let 2003 – 2004 a řešitelé tohoto úkolu by rádi věřili, že získané informace „dobře poslouží“ účelům, ke kterým byly pořízeny.

Teoreticko-metodologická část studie

2

2.1 SITUACE NA TRHU PRÁCE A VE VYSOKOŠKOLSKÉM VZDĚLÁVÁNÍ V ČR NA ZACÁTKU TŘETÍHO TISÍCLETÍ

V návaznosti na dřívější zprávy¹ můžeme stručně rekapitulovat hlavní obecné trendy na trhu práce, jež významně ovlivňují postavení absolventů vysokých škol:

- rozvoj terciárního vzdělání je rozhodujícím zdrojem budoucí prosperity „vzdělanostních“ společností. Tento trend se postupně prosazuje a prosadí také u nás tak, jak postupuje transformace k meritokratické společnosti.
- vysoký a neuspokojený zájem mladé generace o vzdělání je reakcí na dění ve vyspělých společnostech kolem nás, stejně jako společenské změny uvnitř země. Se vstupem naší země do Evropské unie tento trend ještě zesiluje tak, jak se otevírají další možnosti studia a zaměstnání v zahraničí (příslušníci mladé generace, zejména studenti, jsou u nás podle dosavadních zkušeností klíčovou cílovou skupinou systému EURES – Evropské služby zaměstnanosti).
- proces restrukturalizace a modernizací uvnitř odvětví doléhá na ekonomiku ve zvýšené míře, tento trend pravděpodobně bude řadu dalších let pokračovat. Míra nezaměstnanosti se v posledních dvou letech pohybuje mezi 7 až 8 % (Výběrová šetření pracovních sil), podle registrů úřadů práce mezi 9 – 10 %.
- vývoj na trhu práce na konci devadesátých let, kdy nezaměstnanost skokem narostla v důsledku zrychlení transformace ekonomiky, jasně ukázal a nadále ukazuje, že i u nás již je vzdělání rozhodujícím faktorem pro uplatnění na trhu práce: míra nezaměstnanosti lidí se základním vzděláním se pohybuje v posledním roce kolem 25 % (a na konci roku 2004 = 27 %), míra nezaměstnanosti vyučených kolem 8 %, míra nezaměstnanosti lidí s maturitou kolem 5 % a míra nezaměstnanosti lidí s vysokoškolským vzděláním mezi 2 až 2,5 % (na konci roku 2004 2,2 %), navíc s nižším podílem dlouhodobě nezaměstnaných vysokoškoláků, než je tomu v ostatních kategoriích².

Do budoucna je prostor pro vysokoškolsky vzdělanou populaci na pracovním trhu značný. Podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2001 je v české populaci zhruba 11 % vysokoškolsky vzdělaných lidí, podle studie OECD (2004)³ pak v roce 2002 asi 12 %. Za země OECD je však průměr 23 % (když nižší podíl mají ze zemí EU-15 jen Itálie – 10% a Portugalsko – 9%).

Horší je ovšem skutečnost, že tento podíl se v ČR od roku 1991 v podstatě nezměnil (11 %). A pokud sledujeme podíl vysokoškoláků v kohortě 25 – 34 let (teoreticky lidé, kteří vstoupili nedávno na trh práce), pak je tento podíl vysokoškoláků v ČR opět 12 % a od roku 1991 se nezměnil, zatímco v zemích OECD je průměr 28 % (a například zmíněná zaostávající Itálie zvyšuje počty - 12 %, Portugalsko rovněž - 15 %, Maďarsko 15 %, Polsko 16 %, Německo 22 %, UK 31 %, Španělsko 37 %, Francie 36 %, Švédsko 39 %, Dánsko 55 %). A tak je ČR ve srovnání s evropskými zeměmi zcela na konci.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí na celkové zaměstnanosti se nicméně v posledních letech zvyšoval, ale to v důsledku odchodu lidí se základním vzděláním a vyučených do nezaměstnanosti nebo z trhu práce úplně, neboť jejich šance se prudce – na rozdíl od kvalifikovaných – snižovaly. Na konci roku 2004 byl podíl vysokoškoláků na zaměstnanosti již 14,2 % (meziročně je to nárůst o 1 procentní bod a činil 14,9 % u mužů a 13,2 % u žen, přičemž podíl vysokoškoláků v obou kategoriích má tendenci se vyrovnávat). V zemích OECD se však podíl vysokoškoláků na zaměstnané populaci pohybuje v průměru kolem 26 %.

V současné době v ČR nadále trvá vysoká poptávka po vysokoškolském vzdělání, ta ale není stále dostatečně uspokojena. Kontinuálně sice roste počet studentů i absolventů vysokých škol, hlavně ve společenskovědních a ekonomických oborech, ale tento růst není nijak prudký a je do jisté míry i důsledkem prodlužování doby studia.

1 Zejména SÍROVÁTKA, T. – NEKUDA, J. Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2001-2002 v praxi. Brno: Masarykova univerzita, 2003.

2 Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrového šetření pracovních sil : zima 2004. Praha : ČSÚ, 2005.

3 Education at a Glance 2004 : annex. Paris: OECD, 2004.

Tabulka: studenti VŠ

Rok	Počet studentů VŠ	Nově přijatí studenti
1995/96	139.774	36.365
1998/99	174.229	41.205
2000/01	189.881	32.545
2001/02	200.450	32.950
2002/03	215.103	33.962
2003/04	233.442	38.576

Pramen: Statistická ročenka 2004

V roce 2000 totiž došlo k poklesu počtu studentů přijatých do prvních ročníků vysokých škol, a to skoro o 25 % ve srovnání s roky 1997 – 1999 (tj. téměř o 10 tisíc osob méně). Až od roku 2003 dochází opět k vzestupu počtu studentů VŠ.

A tak podíl mládeže vstupující na vysoké školy z odpovídající věkové kategorie je v ČR nejnižší ze všech evropských zemí (38 %), když průměr za země OECD je 67 % (započítáme-li vysoké školy typu A i B – prakticky zaměřené programy).⁴

Můžeme tedy shrnout:

- dochází k zaostávání rozsahu vysokoškolského studia za dlouhodobou potřebou pracovního trhu;
- to může znamenat kompetitivní výhodu pro absolventy vysokých škol v delším výhledu za předpokladu rostoucího tempa modernizace ekonomiky a růstu požadavků na pracovníky s vysokou kvalifikací;
- na druhé straně může být pro uplatnění absolventů vysokých škol aktuálním problémem nedostatek finančních prostředků na mzdy ve veřejném sektoru (zde často hledají zaměstnání absolventi z některých specifických oborů například společenských věd, pedagogiky, medicíny, práva, ekonomie aj.).

4 OECD 2004. *Education at a Glance. Annex.* www.oecd.org/edu/eag2004.

2.2 NEZAMĚSTNANOST ABSOLVENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL

Postavení absolventů vysokých škol na trhu práce odráží již shora zmíněné trendy v posunu role vzdělání na pracovním trhu. Můžeme je shrnout takto:

- zrychlil se proces restrukturalizace a tomu odpovídají i zvyšující se požadavky na výkonnost, tzn. jak na vzdělání, tak i na praxi;
- obecná míra nezaměstnanosti setrvává na 8 – 9 % populace, je přitom značně diferencována podle dosaženého stupně vzdělání;
- trvá nízká úroveň nezaměstnanosti vysokoškolsky kvalifikovaných osob (specifická míra nezaměstnanosti je 2,3 % na konci roku 2002), neboť trh práce vytváří poptávku především po kvalifikované pracovní síle;
- ke konci roku 2002 u nás bylo podle VŠPS (výběrové šetření pracovních sil) celkem 14,8 tisíc nezaměstnaných vysokoškolsky vzdělaných osob (což jsou jen 3,5 % celkového objemu nezaměstnanosti), zatímco jejich podíl na celkové zaměstnanosti je asi 14 procent;
- ani podíl absolventů vysokých škol na celkové nezaměstnanosti není extrémně vysoký (podle registrů úřadů práce jde asi o tři tisíce osob v měsíci dubnu, kdy je tento počet nejnižší, a asi 4.500 osob v září, kdy kulminuje);
- z celkového počtu nezaměstnaných vysokoškolsky vzdělaných osob počet nezaměstnaných absolventů v dubnu činil kolem 20 % a jejich specifická míra nezaměstnanosti je dvojnásobná až trojnásobná než u vysokoškoláků jako celku (tj. kolem 5 % – 6 %) bereme v úvahu statistiky MPSV (nezaměstnanost absolventů za poslední dva roky) či disponibilní absolventy, tj. bez

osob na mateřské atp., ale kolem 8 %, pokud bereme v úvahu nezaměstnané tzv. čerstvé absolventy (z kohorty absolventů za poslední rok). To vše naznačuje, že u vysokoškolsky vzdělaných lidí je rozhodujícím handicapem nedostatek praxe; jejich situace není ale až tak dramatická – je v průměru podobná situaci maturantů s praxí.

- nezaměstnanost absolventů vysokých škol je sezónní – počet hlášených nezaměstnaných vysokoškoláků na úřadech práce je nejnižší v dubnu a nejvyšší v září, kdy činí víc než dvojnásobek jejich počtu v dubnu. Mezi zářím a dubnem ovšem dochází k jejich postupnému vstřebávání pracovním trhem, zatímco v květnu se už začínají registrovat noví absolventi;
- lze také obecně říci, že mladým lidem věnují úřady práce u nás prioritní pozornost – jednak pokud jde o účast v programech aktivní politiky, ale také nově zaváděný program Individuálních akčních plánů dává povinnost nabídnout tuto poradenskou intervenci každému mladému nezaměstnanému do 25 let. Vedle toho dochází také v novém Zákoně o zaměstnanosti (platný od 1. 10. 2004) ke zvýšení tlaku na hledání zaměstnání (zrušením nároku na podporu v nezaměstnanosti pro absolventy škol bez praxe).
- existuje tedy relativně vysoká účast absolventů škol v opatřeních aktivní politiky zaměstnanosti: prostřednictvím tzv. praktikantských a asistentůvých míst a programů rekvalifikací – stáží; například celá jedna třetina dubnového stavu vysokoškoláků (tj. 1.033) se účastnila programů

podporovaných míst pro absolventy VŠ, zatímco v průměru u ostatních nezaměstnaných je to mezi 5 – 7%.⁵

- zkušenosti úřadů práce ukazují, že flexibilita mladých lidí – a zvláště vysokoškoláků – na pracovním trhu je vysoká.

Míry nezaměstnanosti jsou nejdůležitějším ukazatelem, který charakterizuje riziko, kterému jsou absolventi škol na trhu práce vystaveni. Při výpočtu těchto měr vycházíme z dat poskytnutých MPSV. Mezi nezaměstnané absolventy (uchazeče o zaměstnání) patří podle Zákoníku práce absolventi, kteří po úspěšném ukončení školy neodpracovali ještě dva roky.

Přitom v září tyto míry sezónně vystupují výše (příliv absolventů): v roce 2003 např. vyučení představovali 27,8%, vyučení s MZ 28,4%, SOŠ s MZ 19,3%, gymnázia 5,1%, VOŠ 15,5% a vysokoškoláci 11,6% (bakaláři jen 7,6%).

Pokud jde o vysokoškoláky podle oborů, pak výrazně nejvyšší míry nezaměstnanosti (kolem 10%) v roce 2003 byly zjištěny u oborů zemědělství, strojírenství a elektrotechnika, asi 8% u stavebních oborů, 5–6% u společenských věd včetně ekonomie a jen 2–3% u lékařských a zdravotnických oborů (Vojtěch et al. 2005, s. 42).⁶

Důležitá je z hlediska úspěšnosti začlenění rychlost, jakou jsou absolventi vstřebáváni na trhu práce. Proto je sledován vedle míry nezaměstnanosti i počet a podíl dlouhodobě (nad 6 měsíců) nezaměstnaných absolventů: je to podíl nezaměstnaných déle než 6 měsíců na celkovém počtu nezaměstnaných absolventů. Situace je v tomto ohledu u vysokoškoláků příznivější než u absolventů škol s nižším vzděláním. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných v dubnu 2004 byl 42,8% (oproti roku 2001 zlepšení z 51,2% a 2003 pak 49,5%), u vyučených ale v roce 2004 vyšší podíl - 56–61%, u SOŠ s maturitou rovněž vyšší podíl - 52%.⁷

Pokud bereme v úvahu současně vyšší počet i nadprůměrný podíl dlouhodobě nezaměstnaných vysokoškoláků podle oborů, opět vystupují do popředí zemědělství, strojírenství, elektrotechnika, hornictví, hutnictví, ale také zaslouží pozornost vysoké počty déle nezaměstnaných ekonomů a pedagogů, což při sledování celkové míry nezaměstnanosti v rámci společenských věd zaniká.

Na základě rozboru zmíněných trendů můžeme shrnout, že nejlepší postavení na pracovním trhu z hlediska rizika nezaměstnanosti mají právě vysokoškoláci s praxí. O poznání vyššímu riziku jsou vystaveni absolventi vysokých škol. Jsou přibližně na stejné úrovni s lidmi se středním odborným vzděláním a praxí.

Tabulka: Počty nezaměstnaných absolventů v dubnu podle MPSV

	1999	2001	2003	2004
vyučení	23 142	16 933	20 014	18 746
vyučení s MZ	6 967	6 108	4 446	5 120
SOŠ s MZ	15 781	9 666	13 121	11 208
gymnázium	3 669	2 940	2 607	2 223
VOŠ	733	2 222	1 573	1 131
vysokoškoláci	2 114	2 392	3 460	3 029

Pramen: Festová J.: Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2004. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2004. s. 9.

Tabulka: Míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu podle MPSV v % k absolventům v předchozích dvou letech

	1999	2001	2003	2004
vyučení	19,5	32,7	22,7	20,9
vyučení s MZ	13,3	19,0	25,0	19,1
SOŠ s MZ	15,1	15,9	14,9	13,3
gymnázium	7,8	8,9	6,3	5,4
VOŠ	12,6	8,0	10,6	9,4
vysokoškoláci	7,5	5,1	6,7	5,7

Pramen: Festová, J.: Národní ústav odborného vzdělávání 2004, s. 11.

Tabulka: Počty a podíly dlouhodobě nezaměstnaných vysokoškoláků podle oborů studia v dubnu 2004 (vybrané obory)

obor	počet	podíl v %
ekonomie	237	33,6
pedagogika, učitelství, sociální péče	156	43,6
elektrotechnika, telekomunikace, a výpočetní technika	108	47,6
strojírenství a strojírenská výroba	100	50,0
zemědělství a lesnictví	88	54,0
stavebnictví, geodézie, kartografie	48	36,1
hornictví, hutnictví, slévárnictví	48	64,0
filosofie, teologie	46	46,0
umění a užité umění	40	67,8
právo, správní a veřejnoprávní činnosti	39	45,9
sociální vědy	28	43,1
chemie	26	41,9
filologické vědy	25	41,7
Celkem	1 297	42,8

Pramen: Vojtěch et al. 2005, s. 51, upraveno.

⁵ Údaj MPSV ČR (statistika Aktivní politiky zaměstnanosti za rok 2004).

⁶ VOJTĚCH, J. - FESTOVÁ, J. - SUKUP, R. Vývoj vzdělanosti a oborové struktury žáků ve středním a vyšším vzdělávání v ČR a krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se situací v Evropské unii. Praha: NÚOV, 2005.

⁷ VOJTĚCH, J. - FESTOVÁ, J. - SUKUP, R. 2005, s. 42.

Pokud sledujeme nezaměstnanost absolventů vysokých škol podle oborů, jsou nejnižší počty nezaměstnaných absolventů i nejnižší míra nezaměstnanosti u zdravotnických oborů. Nejvyšší počet nezaměstnaných absolventů v absolutních hodnotách je ze skupiny společenskovedních oborů, ale s ohledem na vysoký celkový počet absolventů v této skupině oborů je míra jejich nezaměstnanosti na průměru.

Naproti tomu ale absolventi technických oborů, kteří jsou druhou nejpočetnější skupinou nezaměstnaných absolventů, mají vysokou – nad-

průměrnou – míru nezaměstnanosti (kolem 10%). Podobně je tomu u absolventů zemědělských oborů.

Obory vyučované na Masarykově univerzitě patří přitom k oborům s převážně podprůměrnou mírou nezaměstnanosti absolventů škol, nicméně je třeba poznamenat, že se do nezaměstnanosti, i déle trvající, dostávají relativně vysoké počty absolventů ekonomie a pedagogických oborů. Bude zajímavé sledovat, do jaké míry jsou takto postiženi i absolventi Masarykovy univerzity.

2.3 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ A OČEKÁVANÉ TRENDY

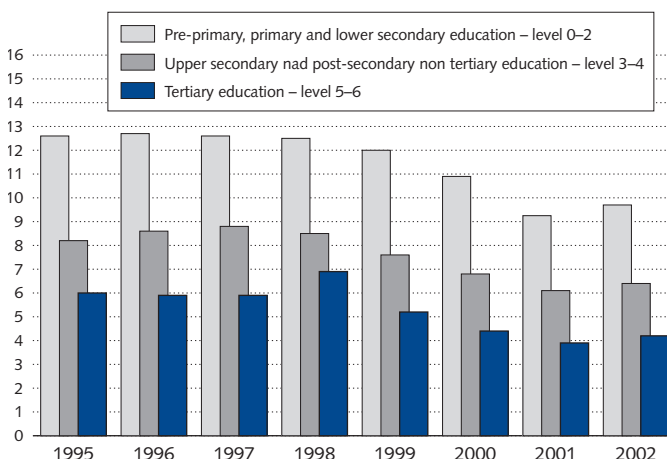
Celkově je situace vysokoškoláků, pokud jde o možnost získání zaměstnání, dosti příznivá. Je to důsledkem růstu důrazu na vzdělání a kvalitu pracovní síly na jedné straně a vlivem zaostávání počtu studentů vysokých škol za dlouhodobou potřebou pracovního trhu na straně druhé; právě absolventům vysokých škol se nabízejí i různé možnosti uplatnění v zahraničí, se vstupem do Evropské unie v rostoucí míře.

Na druhé straně je nutno vzít v úvahu nejen diferenciaci podle oborů, ale i nestejnou kvalitu vysokých škol – při požadavcích na konkurenceschopnost to může znamenat, že přes růst poptávky po vysokoškolácích někteří absolventi budou při zhoršené situaci na trhu práce pracovní místo získávat s obtížemi.

Pokud jde o postavení Masarykovy univerzity, její obory patří spíše k lépe uplatňovaným z hlediska nezaměstnanosti absolventů na trhu práce (i když si všímáme vyšších počtů déle nezaměstnaných a částečně ztížené situace ekonomů či pedagogů na trhu práce) a také její kvalita je v akreditačních materiálech vysoce hodnocena. Tyto okolnosti by měly znamenat i nadále dobré předpoklady pro uplatnění jejich absolventů v praxi i v budoucnosti.

Vztah nezaměstnanosti a vzdělanostní úrovně v zemích EU 15 zachycuje následující graf. Výrazně nižší míra nezaměstnanosti u osob s terciárním stupněm vzdělání je jev dlouhodobý a markantní.

Graf č. 1: Unemployment rate in the EU-15 by level of education (levels according ISCED 1997)

The indicators focus on the 25 to 59 years old. They show the 'probability' of being without a job for those who would like to have one, broken-down by level of education. The indicators provide a measure of difficulties that people with different levels of education have to face in the labour market and offer a first idea of the impact of education in reducing the chances of being unemployed.

2.4 CÍL PRŮZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Cílem průzkumu bylo zjistit, jaké je uplatnění absolventů Masarykovy univerzity v Brně z let 2003 – 2004 v praxi. Otázka po uplatnění absolventů vysokých škol v sobě zahrnuje dva hlavní zájmové okruhy: první z nich je prakticky významný s ohledem na formulaci strategie vysoké školy a zachycuje vazbu mezi příležitostmi pro absolventy na trhu práce a jejich využitím a také hodnocení předpokladů, jež pro absolventy vstupující do praxe vytvořilo studium vysoké školy. Druhý okruh problematiky má širší souvislosti: zjišťujeme, jaké je reálné naplňování pracovních aspirací absolventů z hlediska „kvalit“ jejich zaměstnání. Tato zjištění v obecnější rovině indikují změny na pracovním trhu z hlediska možností absolventů vysokých škol i posuny v sociální funkci vzdělání.

Pojem uplatnění absolventů vysokých škol chápeme ve více rovinách. Obecně jde o uplatnění v profesní činnosti, a to bezprostředně či v krátkém období po dokončení studia. Takto obecně vymezené uplatnění má řadu operačně-lizovaných korelátů (znaků): jsou jimi například snadnost, respektive obtížnost, získání zaměstnání po dokončení studia, výše dosahované mzdy, uplatnění získaného vzdělání, fluktuace mimo obor a také nezaměstnanost a obavy z ní. Patří k nim samozřejmě i subjektivní hodnocení možností na pracovním trhu včetně hodnocení dosahovaných mezd a uspokojení dalších aspirací v oblasti profesního uplatnění vysokoškoláků.

Průzkumu uplatnění absolventů Masarykovy univerzity jsme efektivně využili k získání informací o tom, jak – v praxi se již nacházející – absolventi hodnotí kvalitu vzdělání poskytnutého jim naší univerzitou. Podobně jako v letech 2001–2002 jsme také sledovali zájem absolventů o práci v zahraničí a motivaci tohoto zájmu. Nově byly zařazeny otázky sledující zájem absolventů o aktivity v současné době ustanovovaného Spolku absolventů a přátel MU a několik málo nových otázek. Na druhé straně byl dotazník zkrácen o některé otázky, které z dlouhodobějšího pohledu nepřinášely žádná nová zjištění. Celkově vzato však k žádnému podstatnějšímu odklonu od konceptu použitému v předchozích letech nedošlo.

Empirická část průzkumu absolventů pěti- a šestiletého (magisterského) prezenčního studia devíti fakult, tedy fakult: (1) Ekonomicko-správní, (2) Fakulty informatiky, (3) Fakulty sociálních studií, (4) Filozofické fakulty, (5) Lékařské fakulty, (6) Pedagogické fakulty, (7) Právnické fakulty, (8) Přírodovědecké fakulty a (9) Fakulty sportovních studií, se opírala zejména o rozsáhlé dotazníkové šetření, které by mělo – v případě ideální návratnosti – charakter šetření „téměř vyčerpávajícího“; k tomu podrobněji dále.

Empirická část studie

3

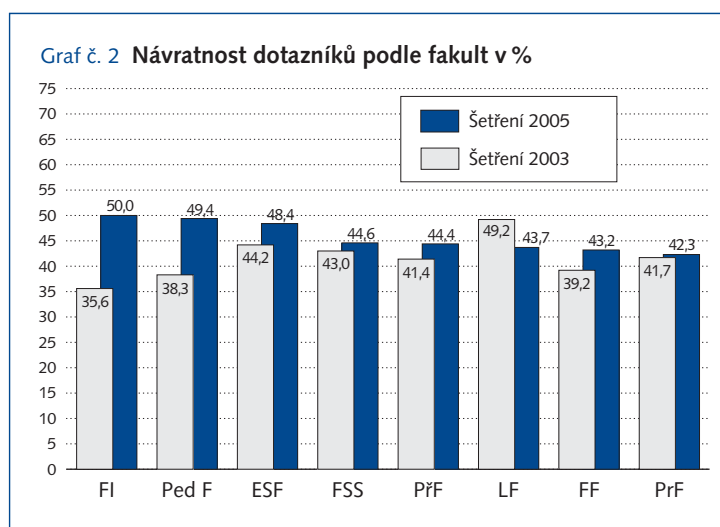
Empirická část průzkumu se opírá o rozsáhlé dotazníkové šetření dvou posledních absolventských ročníků, tedy let 2003 a 2004 pěti- a šestiletého (magisterského) prezenčního studia devíti fakult MU (podle abecedního pořadí a s uvedením dále užívaných zkratk):

1. Ekonomicko-správní fakulty (ESF)
2. Fakulty informatiky (FI)
3. Fakulty sociálních studií (FSS)
4. Filozofické fakulty (FF)
5. Lékařské fakulty (LF)
6. Pedagogické fakulty (PedF)
7. Právnické fakulty (PrF)
8. Přírodovědecké fakulty (PřF)
9. Fakulty sportovních studií (FSpS)
10. Pro mezif. studium užitá zkratka (MF)

Vzhledem k tomu, že u absolventů Fakulty sportovních studií bylo dosaženo jen velice malé návratnosti (14,4%, absolutně to pak bylo jen 21 odpovědí, což je méně než nejmenší uznávaný statistický vzorek), nebyla tato fakulta zahrnuta do dalšího zpracování.

Základní soubor tvořili všichni absolventi těchto fakult se stálým bydlištěm na území České republiky, celkem se jednalo o 4 214 absolventů.

Přehled o návratnosti dotazníků podle fakult podává následující srovnávací graf.

Sběr dotazníků⁸ byl zajištěn technikou poštovní ankety. I letos byla kombinovaná s možností vyplnit „on-line“ dotazník přímo na webových stránkách MU, což snížilo náklady průzkumu oproti jiným možným technikám. V řádném termínu se vrátilo poštou nebo bylo vyplněno na webových stránkách celkem 1 305 dotazníků. Poté jsme přistoupili k plošnému rozeslání upomínky všem absolventům: volba plošného rozeslání byla nutná vzhledem k anonymnímu charakteru šetření. Upomínka „zapůsobila“ ještě na dalších 630 absolventů, celkově se tedy podařilo zajistit 1 935 vyplněných dotazníků, což představuje návratnost na úrovni 45,9%. Vzhledem k tomu, že se vrátilo celkem 130 dotazníků, které nenašly svého adresáta a reálně tedy bylo obesláno jen 4 084 osob, pak byla dosažena celková návratnost na úrovni 47,4%.

Ještě pro zajímavost: klasickou cestou se vrátilo 50,6% dotazníků (v předchozím šetření to bylo 64,4%) a zbývajících 49,4% dotazníků (v předchozím šetření to bylo jen 35,6%) bylo vyplněno prostřednictvím internetu.

⁸ Vzor dotazníku je v příloze č. 1

Tabulka: **Návratnost dotazníků**

Vystudovaná fakulta	Rozesláno	Internet	Papírový dotazník	Celkem	Podíl odpovědí via internet	Návratnost
ESF	516	134	116	250	53,6	48,4
FI	230	100	15	115	87,0	50,0
FSS	202	49	41	90	54,4	44,6
FF	671	130	160	290	44,8	43,2
LF	435	71	119	190	37,4	43,7
PedF	658	117	208	325	36,0	49,4
PrF	754	155	164	319	48,6	42,3
PřirF	602	170	97	267	63,7	44,4
MF	0	17	51	68	25,0	*
Celkem	4068	943	971	1914	49,3	47,1

S ohledem na použitou techniku hodnotíme návratnost jako dobrou a reprezentativnost také jako dobrou. Potvrzují to do značné míry i kontinuita a stálost hodnot v meziročním srovnání (viz část 5 této zprávy).

Jistou výhradu je ovšem třeba si podržet: návratnost dotazníků samozřejmě mohla ovlivnit celá řada nekontrolovaných faktorů, které jsme nemohli postihnout: například časové zaneprázdnění respondentů, které by u některých typů pracovních činností mohlo být vyšší, či diferencovaný zájem o anketu, jenž by mohl být zase ovlivněn vztahem k „alma mater“ (a jejím hodnocením). Je pak otázkou, nakolik by takový znak ovlivnil různé typy odpovědí (postojové proměnné či faktické údaje o zaměstnání a zkušenostech absolventů). Tato nejistota, pokud jde o reprezentativitu, přítomná u všech šetření prováděných danými postupy je cenou, kterou je třeba zaplatit za jednoduchou a levnou techniku sběru dat. Podrobnější údaje o odchylkách mezi základním a výběrovým souborem jsou v části 3.9 – Demografická struktura.

Podle způsobu vyplňování dotazníků lze usuzovat, že většina absolventů k vyplňování dotazníků přistoupila velice zodpovědně. Jako významná se v tomto ohledu obvykle jeví absence různých „žertíků“, úplnost vyplněných dotazníků, živý zájem o to, zda a kde budou výsledky průzkumu publikovány apod. Celé šetření, pokud můžeme z ohlasů nejen v dotaznících usuzovat, bylo přijato velice kladně.

Celé další vyhodnocení empirické části je rozděleno do tří hlavních oddílů:

- 1. Zaměstnaní absolventi MU – tato část se opírá o odpovědi zhruba 1 600⁹ osob.**
- 2. Aktuálně nepracující absolventi MU – tato část se opírá o odpovědi zhruba 300 osob.**
- 3. Zájem o práci v zahraničí a retrospektivní zhodnocení úrovně vysokoškolského vzdělání. Tato část se opírá o odpovědi všech respondentů (1 914 osob) spadajících jak do skupiny „zaměstnaných“ tak i „aktuálně nezaměstnaných“.**

⁹ *Technická poznámka. Ne všude přesně „hrají“ celkové počty absolventů, důvody jsou poměrně jasné. Někteří absolventi se pohybují na pomezí studia / práce / privýdělků, takže je obtížné je jednoznačně zařadit mezi „pracující“ nebo „nepracující“, někdy také v rozržitosti zapomněli absolventi vyplnit některou otázku apod.*

3.1 ZAMĚŠTNANÍ ABSOLVENTI MU

3.1.1 Jak si absolventi obstarali práci, kde působí a jak tyto skutečnosti hodnotí?

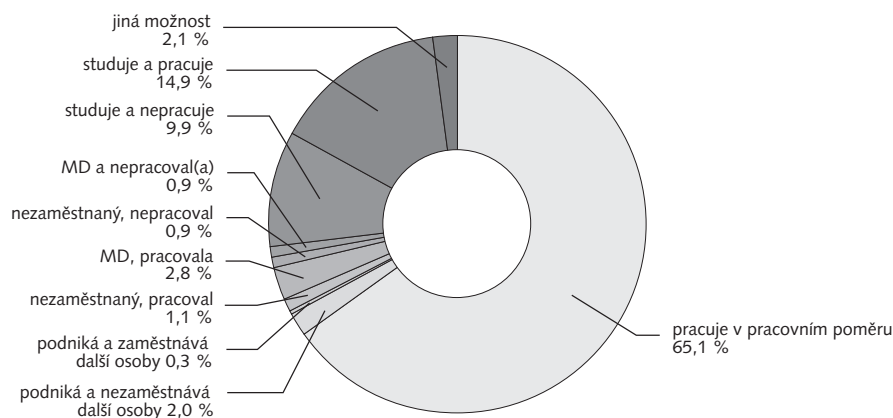
Aktuálně zaměstnaní nebo podnikající absolventi MU představují více než čtyři pětiny ze všech absolventů 82,3% (73,8%¹⁰) z let 2003 – 2004. Úvodní otázka zjišťovala aktuální životní situaci z hlediska zaměstnanosti a selektovala všechny absolventy do dvou základních skupin. Na ty, kteří jsou aktuálně zaměstnaní nebo sami podnikají, tedy pracují, a ty, kteří jsou buď nezaměstnaní anebo nepracují z jiných důvodů (mateřská dovolená, postgraduální a jiné další studium, pobyt v zahraničí apod.). Rozložení odpovědí ukazuje následující graf a tabulka hodnot.

Z tabulky je patrný poměrně velmi nízký podíl nezaměstnaných absolventů – ze všech respondentů je toliko 1,1% (0,7%) nezaměstnaných (tj. ti, kteří již pracovali a práci ztratili) a 0,9% (0,9%) nezaměstnaných (tj. ti, kteří po absolvování VŠ ještě nepracovali), absolutně se jedná o 21 a 17 osob v celém našem vzorku; naopak poměrně vysoký – čtvrtinový – je podíl absolventů dále si zvyšujících kvalifikaci (ať už souběžně s tím pracují nebo nepracují) – 24,8%.

Tři čtvrtiny absolventů 74% (69%) pracují stále na prvním místě, na které po absolvování vysoké školy nastoupili, 8,5% (12%) absolventů změnilo pracovní místo s tím, že nebyli nezaměstnaní a 10,5% (15%) absolventů nejenže změnilo místo, ale prošlo také nezaměstnaností. Nejčastěji se s nezaměstnaností seznámili absolventi FSS 19,7% (32%).

Vcelku lze konstatovat, že aktuální nezaměstnanost absolventů MU se pohybuje celkově kolem 2% s poněkud vyšším podílem u absolventů pedagogické fakulty, což je však hluboko pod průměrem ČR za odpovídající obory. Navíc, ve srovnání s předchozím výzkumem absolventů MU (ročníky 2001 a 2002), se snižuje podíl těch, kteří prošli zkušeností nezaměstnanosti a v průměru je jich asi jen 10% (15%). Stalo se tak s velkou pravděpodobností na základě „fungování“ Zákona o zaměstnanosti (vstoupil v platnost 1. 10. 2004). Podle něho absolventi škol ztratili automatický nárok na podporu v nezaměstnanosti a mohou ji získat jen tak jako ostatní nezaměstnaní: pokud tedy za poslední tři roky odpracují nejméně 12 měsíců. Do odpracované doby se nezapočítává doba studia, ale započítají se veškeré pracovní poměry, které budou zakládat účast na sociálním

Graf č. 3 Aktuální pracovní status absolventů MU 2003 – 2004 (n=1 907)

Aktuální pracovní stav	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF ¹¹	MU ^{12***}
pracuje v pracovním poměru	75,9	72,2	56,7	51,9	79,4	62,4	78,7	47,7	58,8	65,1
podniká a nezam. další osoby	2,4	4,3	1,1	3,8	1,1	2,5	1,3	0,8		2,0
podniká a zam. další osoby	0,8			0,7					1,5	0,3
nezaměstnaný, pracoval	1,6			1,4		0,6	1,9	1,1	2,9	1,1
MD, pracovala	1,6		2,2	3,1	5,8	4,7	2,5	0,8	4,4	2,8
nezaměstnaný, nepracoval	0,8		1,1	1,4		2,5	0,3	0,4		0,9
MD a nepracoval(a)			2,2	0,7	1,1	1,6	0,3	1,5	1,5	0,9
studuje a nepracuje	5,2	10,4	13,3	12,1	3,2	9,0	1,6	26,7	7,4	9,9
studuje a pracuje	8,4	12,2	22,2	20,4	9,5	15,2	11,0	20,3	20,6	14,9
jiná možnost	3,2	0,9	1,1	4,5		1,6	2,5	0,8	2,9	2,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹⁰ Tímto způsobem (tučná kurzíva v závorce) jsou v dalším textu pro srovnání uváděny analogické hodnoty z předchozího šetření absolventů z let 2001 – 2002.

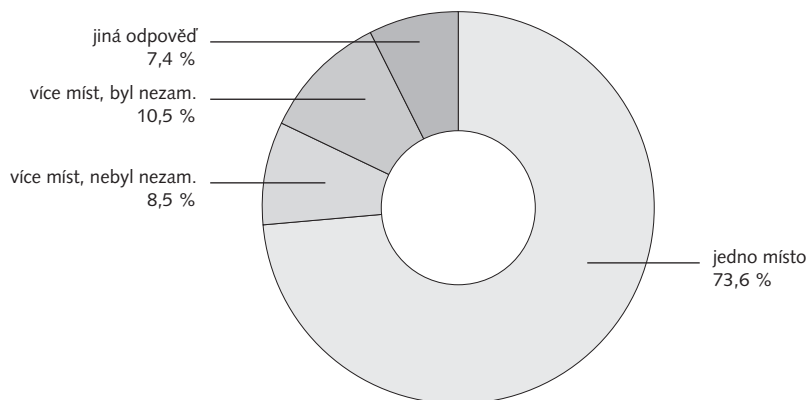
¹¹ MF je užito jako zkratka pro různé kombinace fakult v mezifakultním studiu (tj. 3,6% ze všech dotázaných absolventů).

¹² Pokud se rozložení hodnot mezi jednotlivými fakultami statisticky významně odlišuje, je čtenář na tuto skutečnost upozorněn v hlavičce sloupce „MU“ pomocí jedné, dvou nebo tří hvězdiček. * = 5% hladina významnosti, ** = 1% hladina významnosti a *** = 0,1% hladina významnosti.

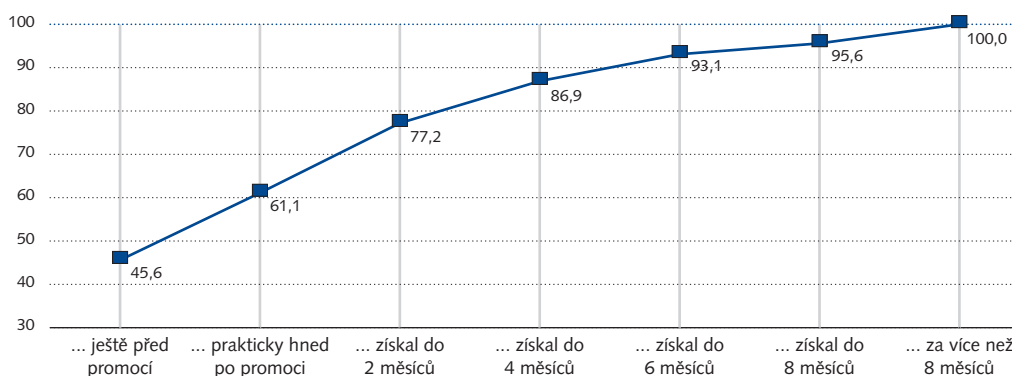

Graf č. 4 Průběh pracovní dráhy absolventů 2003 - 2004 (n = 1334)

Průběh pracovní dráhy	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU***
jedno místo	70,3	71,1	68,9	73,1	88,9	74,6	73,2	65,0	81,1	73,6
více míst, nebyl nezaměstnaný	7,1	18,6	9,8	7,7	4,2	7,0	9,2	9,6	5,4	8,5
více míst, byl nezaměstnaný	14,3	8,2	19,7	8,8	3,5	8,9	10,7	15,3	5,4	10,5
jiná odpověď	8,2	2,1	1,6	10,4	3,5	9,4	6,9	10,2	8,1	7,4
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Graf č. 5 Jak dlouho hledali absolventi MU práci - kumulativní údaje (n = 1652)

Jak dlouho hledali zaměstnání?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU***
... ještě před promoci	31,3	48,5	35,6	56,8	54,0	56,9	35,9	42,0	46,7	45,6
... prakticky hned po promoci	14,1	16,5	15,1	11,9	21,6	12,7	19,0	12,2	20,0	15,4
... získal do 2 měsíců	23,3	16,5	20,5	6,2	13,1	13,4	22,9	16,5	8,3	16,1
... získal do 4 měsíců	14,5	10,7	12,3	8,6	6,8	6,5	12,4	6,9	10,0	9,7
... získal do 6 měsíců	8,8	2,9	11,0	6,2	2,8	4,7	4,6	10,1	8,3	6,2
... získal do 8 měsíců	4,0	3,9		2,5	1,1	1,4	2,6	4,3	1,7	2,5
... za více než 8 měsíců	4,0	1,0	5,5	7,8	0,6	4,3	2,6	8,0	5,0	4,4
mezisoučet 3 předchozích řádků	16,7	7,8	16,4	16,5	4,5	10,5	9,8	22,3	15,0	13,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

pojištění – tedy brigády, dohody o pracovní činnosti, samostatná výdělečná činnost apod. Jinak jsou absolventi sice vedeni v evidenci úřadů práce, ale podporu nedostávají, neztrácí však nárok na sociální dávky.

Celkem 61,1% (72,2%) absolventů získalo zaměstnání buď ještě před promoci anebo hned po ní, do 2 měsíců od absolutoria získává zaměstnání 77,2% (83,3%) absolventů a zbývajících 22,8% (17,8%) ještě později, viz graf a následující tabulku. Srovnání ukazuje částečně pomalejší proces získávání zaměstnání absolventů z let 2003 – 2004.

Z tabulky je patrné, že proces „získávání zaměstnání“ je poněkud pomalejší zejména pro absolventy PřirF.

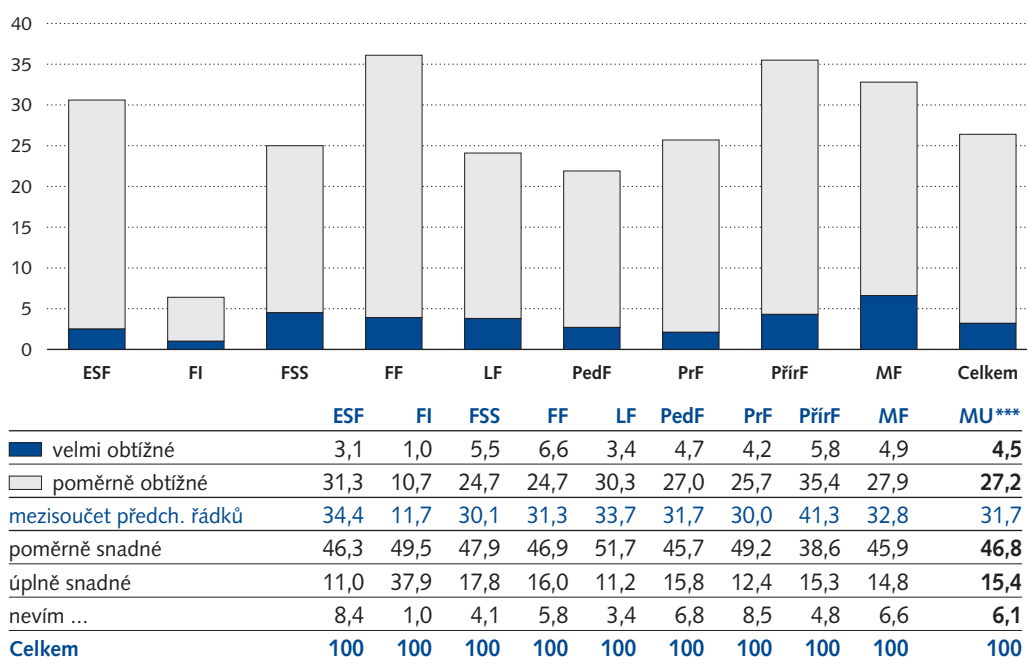
Dále absolventi hodnotili, jak obtížné pro ně bylo získat práci, a také to, co jim nejvíce pomohlo při jejím získání. Rozložení odpovědí je patrné z následujících dvou grafů a tabulky. Relativně obtížněji hledali práci mladí přírodovědci a naopak nejsnazší bylo hledání zaměstnání pro informatiky, naměřené hodnoty se mezi jednotlivými fakultami statisticky významně liší na 0,1%.

Obtížnější bylo také získat zaměstnání pro dívky než pro chlapce (pro 35,8% dívek [28,1%] oproti 23,7% chlapců [22,3%]); hodnoty jsou

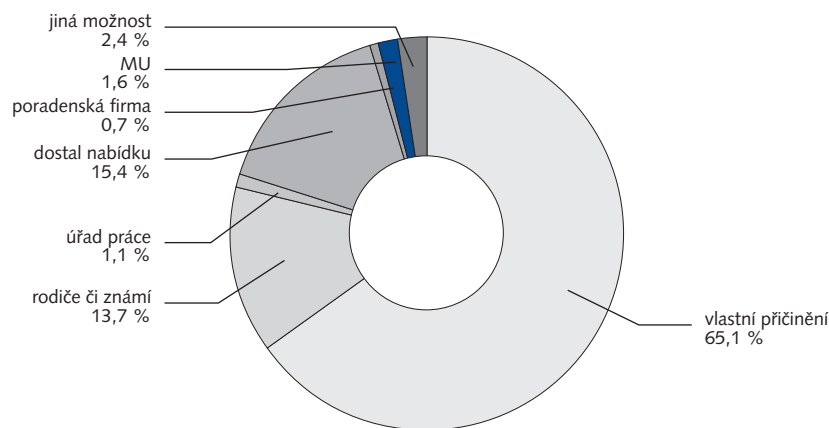
součtem variant „velmi obtížné“ + „poměrně obtížné“, hladina významnosti = 0,1%).

Graf č. 6 Bylo pro Vás obtížné získat práci po ukončení studia na MU?

(n = 1659; z grafu jsou pro přehlednost vyloučeny zbývající varianty)

Graf č. 7 Co Vám nejvíce pomohlo při získání zaměstnání? (MU jako celek; n = 1660)

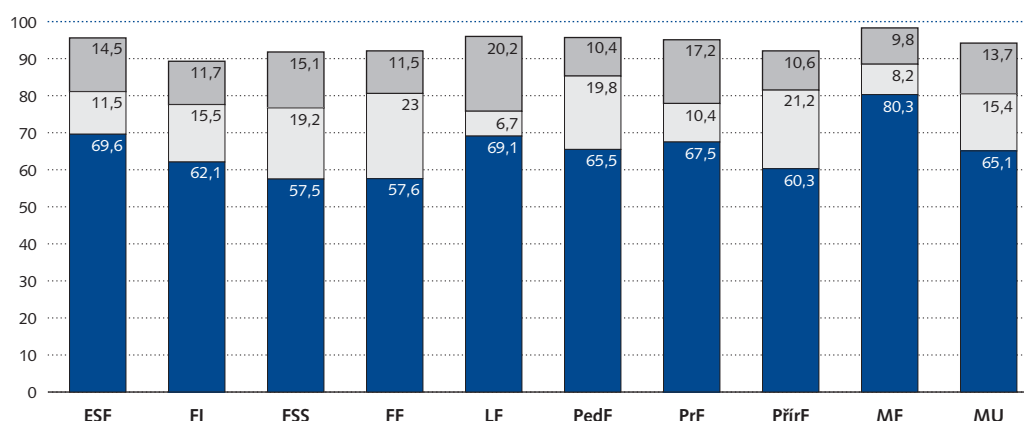
Při hledání zaměstnání spoléhalo 65,1% (65%) absolventů na „vlastní síly“, 15,4% (18%) dostalo nabídku, aniž museli místo hledat, 13,7% (12%) pomohli rodiče a známí, ostatní nabízené varianty

mají jen velmi malé zastoupení. Meziroční pohyby v datech jsou minimální.

Graf č. 8 Co Vám nejvíce pomohlo při získání zaměstnání?
(n = 1660; z grafu jsou pro přehlednost vyloučeny zbývající varianty)

Co pomohlo k místu?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
vlastní přičinění	69,6	62,1	57,5	57,6	69,1	65,5	67,5	60,3	80,3	65,1
dostal nabídku	11,5	15,5	19,2	23,0	6,7	19,8	10,4	21,2	8,2	15,4
rodiče či známí	14,5	11,7	15,1	11,5	20,2	10,4	17,2	10,6	9,8	13,7
jinak	0,9	1,9	2,7	2,9	3,4	2,2	2,6	3,7		2,4
MU	1,8		5,5	2,5		1,1	0,3	3,7	1,6	1,6
úřad práce	0,9			2,1	0,6	1,1	1,9	0,5		1,1
poradenská firma	0,9	8,7		0,4						0,7
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

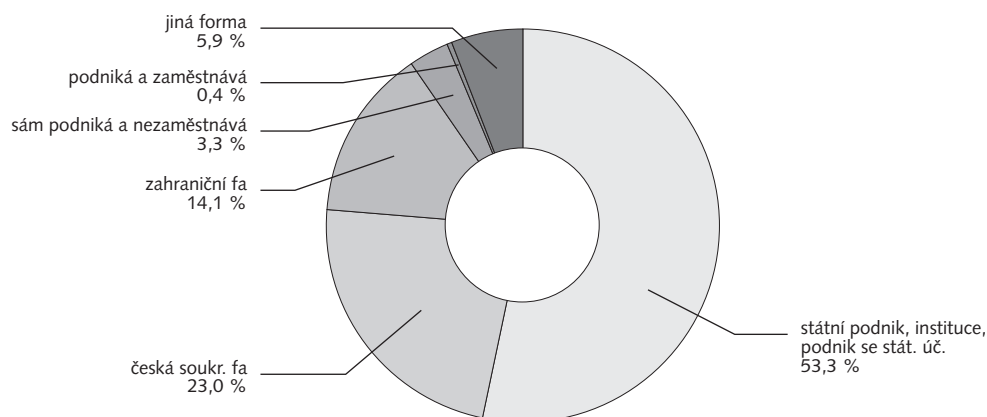
V grafu si můžeme všimnout také již tradičně vyššího podílu lékařů a právníků, kterým k místu pomáhali rodiče.

Tabulka Kde absolventi pracují?

	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU
ČR	94,7	98,1	94,5	95,9	99,4	98,2	98,4	97,3	96,7	97,2
zahraničí	5,3	1,9	5,5	4,1	0,6	1,8	1,6	2,7	3,3	2,8
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Přestože jsme rozesílali dotazníky jen na adresy v ČR, dostali jsme necelá 3 % odpovědí od absolventů působících v zahraničí (dotazník obvykle rodiče absolventů poslali do zahraničí nebo absolventy informovali o webové verzi dotazníku). Reálný podíl absolventů působících v zahraničích proto bude jistě o něco vyšší.

Graf č. 9 Kde aktuálně absolventi pracují? (n = 1647)

Kde nyní pracujete?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
státní podnik, instituce, pod. se stát. úč.	25,6	18,4	60,3	59,5	68,9	71,9	44,4	68,4	51,7	53,3
česká soukr. firma	31,7	44,7	16,4	14,9	24,9	12,0	31,3	17,1	13,3	23,0
zahraniční firma	38,3	32,0	13,7	11,2	2,8	7,3	5,3	11,8	21,7	14,1
sám podniká a nezaměstnává	2,2	4,9	2,7	7,4	1,1	4,0	2,0	1,1	5,0	3,3
podniká a zaměstnává	0,4			0,8	1,1		0,3		1,7	0,4
jiná forma	1,8		6,8	6,2	1,1	4,7	16,8	1,6	6,7	5,9
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabulka Pracující absolventi MU podle odvětvové klasifikace ekonomických činností

Hospodářské odvětví	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
Zemědělství	2,7		1,4		0,6		0,7	2,7		0,9
Dobývání nerostů	1,3	1,0	2,7	0,8			1,0	1,1		0,8
Zpracovat. průmysl	7,1	3,9	2,7	1,7	0,6	1,4	1,6	0,5	1,7	2,3
Elektřina, plyn, voda	1,8			0,4		0,7		0,5		0,5
Stavebnictví	1,8	1,0		0,8		1,1	0,7	0,5	5,0	1,0
Obchod	8,8		4,1	1,7	2,3	1,8	0,7			2,3
Pohostinství			1,4	0,4	0,6	0,4		1,1		0,4
Doprava	3,1	3,9		2,1		1,1	1,3			1,4
Peněžnictví	8,8		2,7	0,4		0,7	2,0	3,2	1,7	2,3
Nemovitosti	0,4					0,4	0,7	0,5		0,3
Služby podnikům	19,0	24,5	6,8	5,0		2,5	34,4	2,7	16,7	12,9
Výzkum, vývoj	2,2	14,7	6,8	4,6	0,6	1,4		20,3	8,3	5,1
Správa	17,3	1,0	17,8	7,5	2,8	2,5	39,0	9,1	10,0	13,7
Školství	4,9	12,7	24,7	39,4	1,7	73,6	1,0	32,6	40,0	26,2
Zdravotnictví	1,3	2,0	6,8	5,4	88,1	1,4	1,0	13,9	3,3	13,0
Ostatní veř. služby	1,3	11,8	8,2	10,8	1,1	3,6	3,0	2,7	3,3	4,6
Jiná odvětví	18,1	23,5	13,7	19,1	1,7	7,2	13,1	8,6	10,0	12,5
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Celkem 53,3 % (62 %) absolventů pracuje ve státních firmách či institucích (zejména to jsou absolventi PedF, LF, PřírF, FF a FSS), více než pětina absolventů působí v českých soukromých firmách (jsou to častěji zejména absolventi FI, PrF a ESF), u zahraničních firem pak nejčastěji pracují absolventi ESF a FI.

Více než polovina (52,9%) všech absolventů pracuje jen ve třech odvětvích: školství, správě a zdravotnictví.

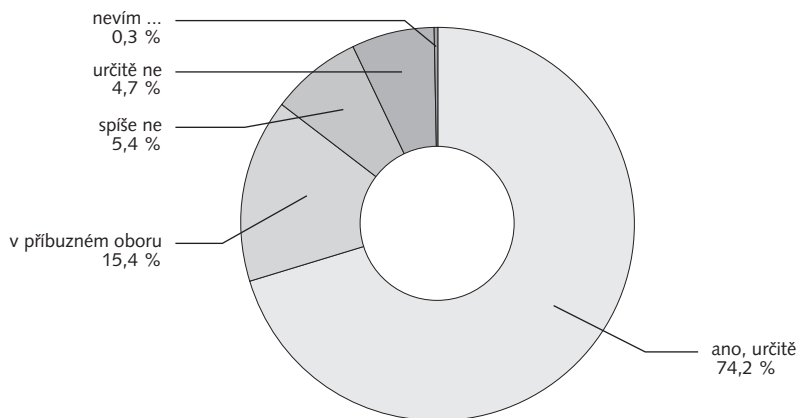

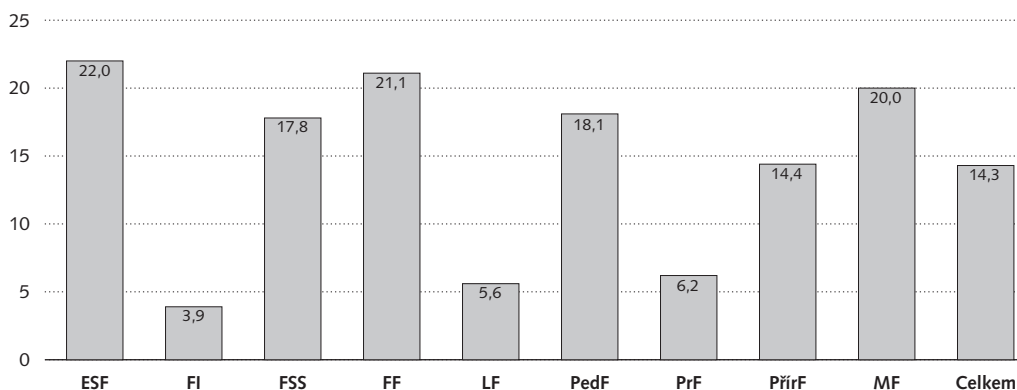
Stejně jako ve starších průzkumech i letos poměrně příznivě vyznívá rozložení odpovědí na otázku, zda absolventi působí v oborech, pro které se během studia připravovali. Téměř tři čtvrtiny absolventů 70,3% (74,2%) působí v oborech, pro které se během studia na vysoké škole připravovali. Nadprůměrně vyšší fluktuaci

můžeme již také tradičně pozorovat u absolventů ESF a FF. Vzhledem k tomu, že celková „predeterminace cílových oblastí“ vyučovaných oborů na těchto fakultách není až tak „přísná“, tak jako například tomu je u LF, PrF a FI, není zřejmě třeba se nad tímto faktem hlouběji pozastavovat – viz další dva z grafů.

Graf č. 10 Pracujete v oboru, pro který jste se během studia připravovali? (n = 1653)

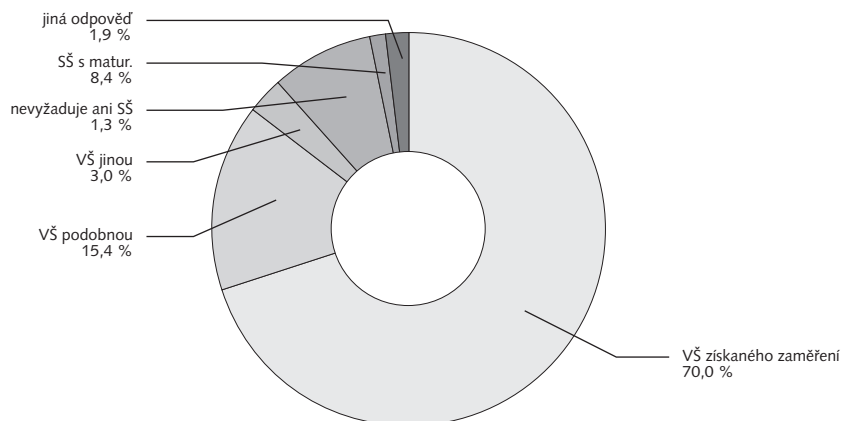
Graf č. 11 Podíly absolventů, kteří odpověděli, že v oboru „spíše ne“ a „určitě ne“ - pracují (n = 236)

Pracujete v oboru, pro který jste se na VS připravovali?

	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU ***
ano, určitě	45,8	89,3	56,2	62,0	91,5	70,8	87,3	62,8	53,3	70,3
v příbuzném oboru	31,3	5,8	24,7	16,9	2,8	11,2	6,5	22,9	25,0	15,1
spíše ne	14,5	2,9	6,8	9,1	4,0	7,2	4,2	6,4	15,0	7,5
určitě ne	7,5	1,0	11,0	12,0	1,7	10,8	2,0	8,0	5,0	6,8
nevím ...	0,9	1,0	1,4						1,7	0,3
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Graf č. 12 Vyžaduje Vaše místo vysokoškolské vzdělání? (n = 1651)

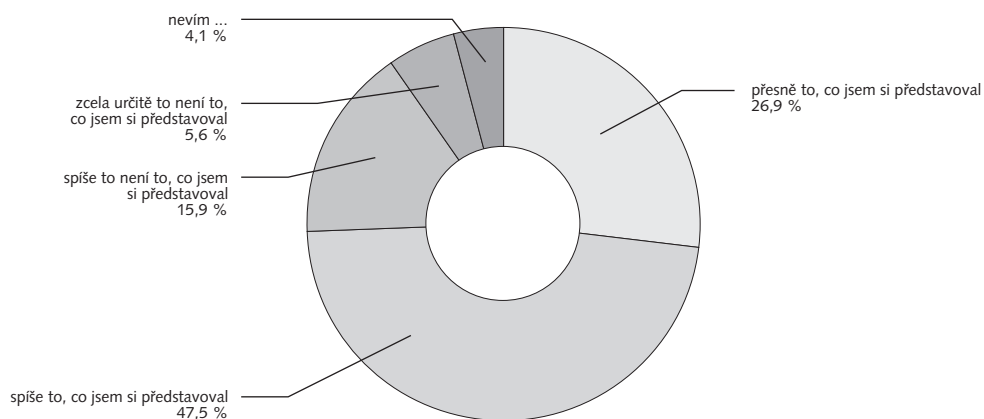

Vyžaduje místo VŠ?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřřF	MF	MU***
VŠ vystudovaného zaměření	49,8	74,8	50,7	59,6	87,0	71,8	92,2	60,1	63,3	70,0
VŠ podobnou	30,0	10,7	28,8	17,5	5,1	11,2	3,9	26,6	16,7	15,4
VŠ jinou	2,2	1,0	5,5	5,4	0,6	2,9	1,3	4,8	8,3	3,0
SŠ s matur.	15,9	6,8	9,6	11,7	5,6	10,5	1,3	5,9	10,0	8,4
nevyžaduje ani SŠ	0,4	2,9	2,7	1,3	1,1	1,8	0,7	1,6	*	1,3
mezisoučet dvou předch. řádků	16,3	9,7	12,3	12,9	6,8	12,3	2,0	7,4	10,0	9,6
jiná odpověď	1,8	3,9	2,7	4,6	0,6	1,8	0,7	1,1	1,7	1,9
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Stejně potěšitelným faktem je i skutečnost, že na místě vyžadujícím VŠ vzdělání získaného zaměření pracuje 70,0% (73,4%) absolventů MU, poněkud podprůměrné hodnoty dosahují absolventi ESF. Jen 9,6% (8,5%) absolventů MU pracuje na místech, která nevyžadují ani vysokoškolské vzdělání.

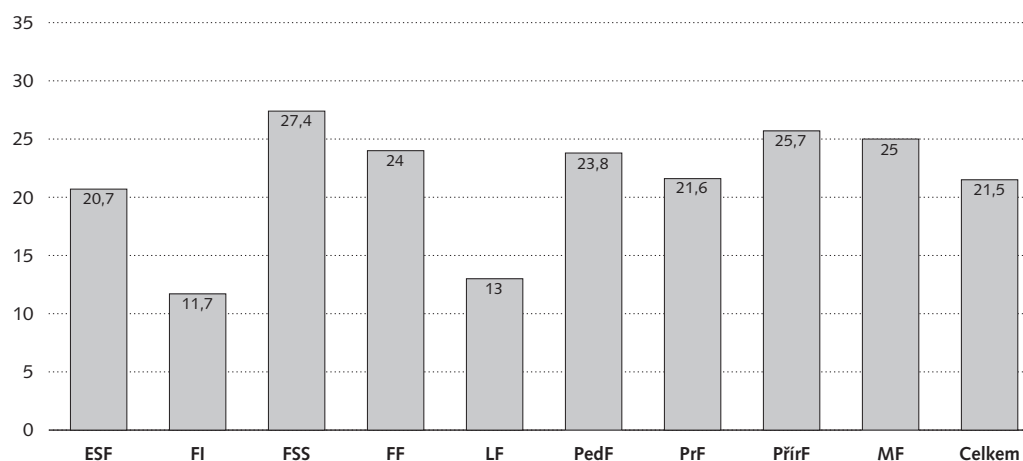
Zajímavé může také být rozložení odpovědí na následující, poněkud hypotetickou otázku, která zněla: „Pokud byste měl(a) posoudit, do jaké míry odpovídá zaměstnání Vašim představám během vysoké školy o vlastní budoucnosti, jakou byste vybral(a) z následujících alternativ?“ Realita se méně často kryje s představami u absolventů FSS, PřřF a MF.

Graf č. 13 Do jaké míry odpovídá Vaše zaměstnání Vašim představám během vysoké školy o vlastní budoucnosti ... (n = 1652)

Graf č. 14 Do jaké míry odpovídá Vaše zaměstnání Vaším představám během vysoké školy o vlastní budoucnosti ... negativní odpovědi (n = 355)
(v grafu jsou pro názornost zobrazeny jen „negativní varianty“)

Odpovídá místo představám?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
přesně to, co jsem si představoval	20,7	27,2	38,4	20,2	42,9	28,2	25,8	25,1	21,7	26,9
spíše to, co jsem si představoval	50,2	61,2	32,9	52,1	42,9	45,8	47,4	44,4	45,0	47,5
spíše to není to, co jsem si představoval	15,9	10,7	20,5	15,3	7,9	16,6	16,7	21,9	18,3	15,9
zcela určitě to není to, co jsem si představoval	4,8	1,0	6,8	8,7	5,1	7,2	4,9	3,7	6,7	5,6
mezisoučet dvou předchozích řádků	20,7	11,7	27,4	24,0	13,0	23,8	21,6	25,7	25,0	21,5
nevím ...	8,4		1,4	3,7	1,1	2,2	5,2	4,8	8,3	4,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

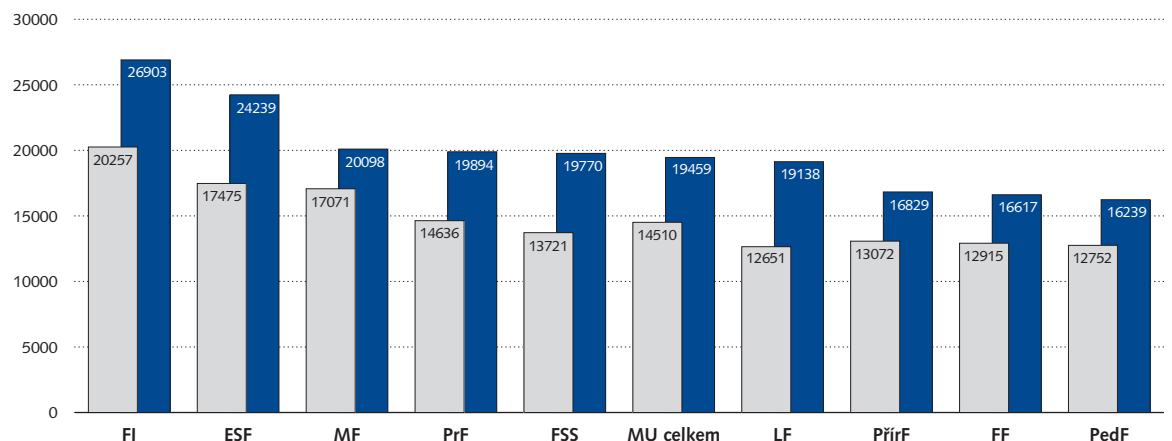
3.1.2 Výdělky a jejich hodnocení

Zajímavou oblast představují platy, budeme se jim věnovat poněkud zevrubněji. Na celém průzkumu sympaticky působila i letos skutečnost, že absolventi téměř bez výjimky (chybí – stejně jako v předcházejícím šetření – jen 3,8% odpovědí) uváděli i údaje o výši svých aktuálních příjmů.

V následujícím grafu máme možnost vidět rozložení hodnot hrubých nástupních¹³ a hrubých aktuálních platů¹⁴.

¹³ Otázka zněla: Jak vysoký hrubý nástupní měsíční plat (mzdu) včetně pohyblivé složky jste po VŠ dostal(a)? Nezapomeňte, prosím, zohlednit i poměrnou část 13., event. 14. platu, roční prémie apod.
¹⁴ Otázka zněla: Jak vysoký průměrný hrubý měsíční plat (mzdu) včetně pohyblivé složky pobíráte v hlavním zaměstnání nyní? Nezapomeňte, prosím, zohlednit i poměrnou část 13., event. 14. platu, roční prémie apod.

Graf č. 15 Nástupní a aktuální platy absolventů (n = 1576)

	Hrubý nástupní plat	Hrubý nástupní plat – muži	Hrubý nástupní plat – ženy	Hrubý aktuální plat	Hrubý aktuální plat – muži	Hrubý aktuální plat – ženy	– nástupní plat v % platu mužů	– aktuální plat v % platu mužů
FI	20257	20919	14718	26903	27790	19573	70,4	70,4
ESF	17475	18072	17107	24239	25123	23680	94,7	94,3
MF	17071	21225	14302	20098	24048	17615	67,4	73,2
PrF	14636	14680	14593	19894	19796	19970	99,4	100,9
FSS	13721	15117	13247	19770	19506	19860	87,6	101,8
MU	14510	16018	13710	19459	21743	18226	85,6	83,8
LF	12651	12840	12598	19138	22392	17823	98,1	79,6
PřírF	13072	14860	12297	16829	18753	15974	82,8	85,2
FF	12915	11556	13274	16617	14976	17027	114,9	113,7
PedF	12752	13077	12705	16239	19147	15697	97,2	82,0

Z tabulky jsou patrné „nástupní platy“ a „aktuální platy“ absolventů.

Z tabulky výše je patrný i poměrně vysoký celkový stupeň podhodnocení platů žen, a to jak u nástupních, tak i aktuálních platů. Tradičně (s výjimkou LF v minulém šetření) však muži pobírali více na všech fakultách, nyní však byli předstíženi u aktuálních platů ve třech případech (FF, FSS a PrF).

Nejvyšší rozdíl (114%) je u absolventů FF a způsoben je s největší pravděpodobností tím, že 31,3% absolventů mužů pracuje a současně studuje, zatímco u žen je takový podíl jen 17,2%. Při kombinaci pracovních a studijních aktivit je dosahováno jen podprůměrných platů (muži FF = 14 379, ženy FF = 14 295). U absolventů FSS je rozdíl způsoben několika extrémně u žen, při použití tzv. 5% useknutého průměru dostáváme průměrný aktuální plat u mužů 18 784 Kč a u žen 17 828 Kč.

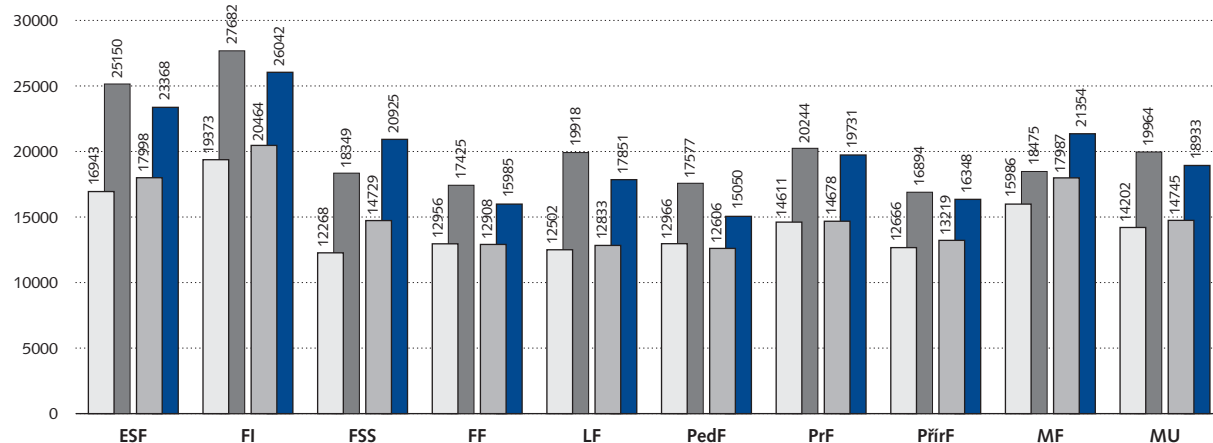

Zajímavá také může být míra změny mezi nástupními a aktuálními platy podle roku absolvování vysoké školy a tedy i délky praxe, které jsou patrné z následujícího grafu a tabulky hodnot.

Z prezentovaných hodnot je patrné, že nejvyšší dynamiku ve dvouletém horizontu zaznamenávají na svých výplatních páskách zejména lékaři (159%), absolventi FSS (150%), ekonomové (148%) a informatiči (143%).

Graf č. 16 Nástupní a aktuální platy podle roku ukončení studia (n = 1552)

Vystudovaná fakulta	Hrubý nástupní plat abs. 2003	Hrubý aktuální plat abs. 2003	Hrubý nástupní plat abs. 2004	Hrubý aktuální plat abs. 2004	Změna za 1 rok v %	Změna za 2 roky v %
ESF	16943	25150	17998	23368	130	148
FI	19373	27682	20464	26042	127	143
FSS	12268	18349	14729	20925	142	150
FF	12956	17425	12908	15985	124	134
LF	12502	19918	12833	17851	139	159
PedF	12966	17577	12606	15050	119	136
PrF	14611	20244	14678	19731	134	139
PřírF	12666	16894	13219	16348	124	133
MF	15986	18475	17987	21354	119	116
MU	14202	19964	14745	18933	128	141

Podobný, ale o něco přesnější obrázek o dynamice platů máme možnost vidět v následujícím přehledu. Absolventů jsme se letos za tímto účelem ptali, kolik měsíců pracovní praxe mají od ukončení VŠ. Rozdíl mezi aktuálním a nástupním platem – bez ohledu na rok absolutoria – jsme pak dělili počtem měsíců pracovní praxe. V tabulce hodnot vidíme na prvním místě ekonomy (průměrný přírůstek mzdy = 642 Kč/měsíc) a naopak nejmenší dynamiku zaznamenávají přírodovědci (202 Kč/měsíc).

Pokud rekapitulujeme předchozí údaje, můžeme konstatovat, že absolventi FI, ESF a PrF dostávají nejvyšší nástupní platy a také i v současnosti disponují nejvyššími aktuálními platy. Jedná se o stejný výsledek jako v předchozích šetřeních. Nižší než průměrné platy berou – tak jako i v minulých šetřeních – lékaři, přírodovědci, filozofové a zcela na konci jsou pedagogové.

Tabulka: Průměrný měsíční nárůst platu

Vystudovaná fakulta	Průměrný měsíční nárůst platu v Kč	Počet případů
ESF	642	217
FSS	450	70
PrF	389	292
FI	364	102
LF	348	173
MU	346	1545
MF	261	57
PedF	233	236
FF	213	220
PřírF	202	178

Při posuzování výšky platů je třeba také vzít v úvahu faktickou délku pracovní doby. Viz následující tabulku zobrazující průměrné hodnoty odpovědí na otázku: „Kolik hodin průměrně strávíte za týden ve Vašem hlavním zaměstnání? Nezapomeňte započítat i dobu práce doma, pokud si berete práci domů!“

Tabulka: Týdenní pracovní doba v hlavním zaměstnání v hodinách (Subset for alpha = .05)

Vystudovaná fakulta	Počet odpovědí	1	2	3	4
PedF	268	35,8			
FF	237	37,9	37,9		
PřirF	185	38,7	38,7		
MF	58		41,5	41,5	
FI	103		41,6	41,6	
FSS	73		41,6	41,6	
PrF	301		42,0	42,0	
ESF	225			43,7	
LF	177				48,1

V tabulce jsou pomocí jednorozměrné analýzy rozptylu (ANOVA) identifikovány celkem čtyři skupiny (ve sloupcích), které se statisticky významně (na 5% hladině významnosti) mezi sebou liší. Nejkratší pracovní dobu mají pedagogové a filozofové (zřejmě díky tomu, že častěji působí ve školství) a naopak nejvíce času v zaměstnání stráví lékaři – v průměru 48,1 hodin za týden, což při průměru 4,3 týdne v jednom měsíci představuje 207 hodin práce za měsíc. Celková průměrná týdenní pracovní doba absolventů představuje 40,8 hodin, což zhruba odpovídá zákonem stanovené pracovní době.

Kvartilové rozložení nástupních platů je následující (1 576 případů):

- 25 % absolventů mělo nástupní plat do 11 000 Kč,
- 50 % do 13 000 Kč (medián),
- 75 % do 16 000 Kč.

Kvartilové rozložení aktuálních platů je následující (1 576 případů):

- 25 % absolventů mělo aktuální plat do 14 500 Kč,
- 50 % do 17 000 Kč (medián),
- 75 % do 21 500 Kč.

Tabulka: Nástupní a aktuální průměrné platy absolventů Masarykovy univerzity podle hospodářských odvětví (tabulka je seřazená sestupně podle hrubých aktuálních platů).

Hospodářské odvětví	Hrubý nástupní plat	Počet případů	Hrubý aktuální plat	Počet případů
Doprava	16183	22	25881	21
Zemědělství	22260	15	25733	15
Zpracovat. průmysl	17683	36	24828	36
Elektřina, plyn, voda	15514	7	24714	7
Peněžnictví	16889	36	24625	36
Pohostinství	24417	6	22500	5
Služby podnikům	16062	207	21560	204
Jiná odvětví	15681	192	21537	195
Stavebnictví	15700	15	21143	14
Obchod	16907	38	20958	38
Správa	15295	219	20733	219
MU průměr	14519	1570	19467	1571
Ostatní veř. služby	13997	71	19052	70
Dobývání nerostů	16283	12	19013	12
Zdravotnictví	12789	211	18752	212
Výzkum, vývoj	14004	81	18002	81
Školství	12502	398	15685	402
Nemovitosti	11254	4	14000	4

Diferenciace platů absolventů podle odvětví, v nichž pracují, je velice výrazná: podhodnocen je státní sektor, zejména školství, veřejné služby, výzkum a vývoj a zdravotnictví.

Naopak vysoké platy vynikají v dopravě, (překvapivě i) v zemědělství, zpracovatelském průmyslu, infrastrukturních odvětvích, peněžnictví, pohostinství a službách podnikům.

Čím je výše mezd určována zejména?

Výše nástupních platů se odvíjí zejména od následujících faktorů:

- **pohlaví absolventa** (srovnání viz výše)
- **typ podniku** (organizace), kam absolvent nastupuje

Kde nyní pracujete?	Průměrný nástupní plat	N
státní podnik, instituce, pod. se stát. úč.	13030	838
česká soukr. fa	14484	367
zahraniční fa	21067	223
sám podniká a nezaměstnává	15467	45
podniká a zaměstnává	16486	7
jiná forma	11842	90
Celkem	14529	1570

- **hospodářské odvětví, kam absolvent nastupuje** (srovnání viz výše)
- **typ požadavků na dané místo**

Vyžaduje místo VŠ?	Průměrný nástupní plat	N
VŠ získaného zaměření	14169	1102
VŠ podobnou	15578	239
VŠ jinou	16221	47
SŠ s matur.	13819	136
nevyžaduje ani SŠ	19583	18
jiná odpověď	15843	32
Celkem	14510	1574

- **práce v oboru** (vliv je opačný než by byl žádoucí)

Pracuje v oboru?	Průměrný nástupní plat	N
ano, určitě	14013	1108
v příbuzném oboru	14936	238
spíše ne	16220	117
určitě ne	15760	108
nevím ...	37400	5
Celkem	14510	1576

- **velikost bydliště**

Velikost bydliště	Průměrný nástupní plat	N
Praha	17090	132
nad 100 tis.	14671	606
20 – 100 tis.	13349	306
5 – 20 tis.	14588	198
500 – 5 tis.	14462	244
do 500 obyv.	13527	83
Celkem	14513	1569

- **typ vystudované fakulty** (srovnání viz výše)
- **bydliště absolventa** (Morava a Slezsko = 13 739 Kč, Čechy = 15 216 Kč, zahraničí = 30 943 Kč [celkem 36 osob]).

Výše aktuálních platů se odvíjí zejména od následujících faktorů:

- **pohlaví absolventa** (srovnání viz výše)
- **typ podniku** (organizace), kam absolvent nastupuje

Kde nyní pracujete?	Průměrný aktuální plat	N
státní podnik, instituce, pod. se stát. úč.	17213	844
česká soukr. fa	18898	365
zahraniční fa	30528	222
sám podniká a nezaměstnává	21761	46
podniká a zaměstnává	26000	6
jiná forma	14207	88
Celkem	19484	1571

- **hospodářské odvětví, kam absolvent nastupuje** (srovnání viz výše);
- **typ požadavků na zastávané místo**

Vyžaduje místo VŠ?	Průměrný aktuální plat	N
VŠ získaného zaměření	18856	1104
VŠ podobnou	21170	240
VŠ jinou	22176	46
SŠ s matur.	19189	135
nevyžaduje ani SŠ	25553	19
jiná odpověď	21304	30
Celkem	19462	1574

- **práce v oboru** (vliv je opačný než by byl žádoucí)

Pracuje v oboru?	Průměrný aktuální plat	N
ano, určitě	18667	1112
v příbuzném oboru	19904	239
spíše ne	22095	114
určitě ne	22444	106
nevím ...	51000	5
Celkem	19459	1576

- **velikost bydliště**

Velikost bydliště	Průměrný aktuální plat	N
Praha	24872	132
nad 100 tis.	19754	603
20 – 100 tis.	18078	309
5 – 20 tis.	19280	200
500 – 5 tis.	18544	242
do 500 obyv.	16862	84
Celkem	19453	1570

- **typ vystudované fakulty** (srovnání viz výše)
- **bydliště** (Morava a Slezsko = 18 182 Kč, Čechy = 24 405 Kč, zahraničí = 48 406 Kč [celkem 36 osob]).

Čtenář si jistě stačil povšimnout, že nástupní platy i aktuální platy jsou ovlivňovány sedmi identickými faktory (stranou ponecháváme délku praxe, která ovlivňuje výšku výdělku – řekněme automaticky).

Výdělky a studijní prospěch

Studijní prospěch měřený jako průměr známek během celého studia **má vliv na výšku nástupních i aktuálních platů, ale opačný, než by bylo žádoucí, a tak z globálního pohledu jsou lepší známky spojeny s nižšími platy.**

Tabulka: Vliv studijního prospěchu na výšku platu

Studijní průměr	Průměrný nástupní plát	Průměrný aktuální plát
do 1,5 včetně	13686	17982
od 1,51 do 2,00	14386	19551
od 2,01 do 2,50	15693	20661
horší než 2,51	16912	22622
Celkem	14525	19386

Pravou příčinou opačného než žádoucího vlivu prospěchu na nástupní či aktuální platy však není fakt, že by horší studenti byli placeni lépe než ti lepší, ale skutečnost, že průměrný prospěch absolventů se mezi fakultami významně statisticky liší.

Srovnali jsme průměrné známky absolventů podle fakult a výsledek je patrný z následujícího přehledu. Podle něho je „nejpřísnější známkování“ uplatňováno právě na fakultách s nejvyššími průměrnými výdělků, tj. na FI, ESF a MF.

Tabulka: Fakulty a průměrný studijní prospěch

Fakulta	N	Kvantifikovaný prospěch				
		1	2	3	4	5
FF	227	1,57	–	–	–	–
FSS	66	1,61	–	–	–	–
PedF	256	1,63	1,63	–	–	–
PrF	277	1,65	1,65	1,65	–	–
LF	152	1,67	1,67	1,67	–	–
PřirF	218	–	1,78	1,78	1,78	–
MF	47	–	–	1,80	1,80	–
ESF	207	–	–	–	1,83	–
FI	99	–	–	–	–	2,10

Tabulka: Platy podle fakult a prospěchu

Studijní průměr	do 1,5 včetně	od 1,51 do 2,00	od 2,01 do 2,50	horší než 2,51	Celkem
ESF	30422	23534	22366	17233	24153
FI	24042	31192	27137	27834	27444
FSS	17187	18265	24828	17000	18246
FF	15486	18221	15000	15000	16636
LF	17991	19128	19131	25000	18823
PedF	15560	16660	16467	15400	16204
PrF	18143	21671	20029	15500	19983
PřirF	14621	16016	17955	21080	16417
MF	18570	15850	19952	18000	18380
MU	17982	19551	20661	22622	19386

Pokud věc analyzujeme na úrovni fakult, pak vidíme, že existuje jen jediná fakulta (ESF), kde vztah aktuálního platu a prospěchu je – řekněme – žádoucí, a naopak existují dvě fakulty, kde vztah obou proměnných je vysloveně nežádoucí (LF a PřirF). Ale i zde je možné najít mechanismus fungování: u LF jsou údaje zkruseny tím, že s prospěchem horším než 2,51 vystudovali jen dva absolventi. U PřirF je zase patrný vliv několika málo absolventů s horším prospěchem, kteří pracují u zahraničních firem s vyššími příjmy.

Dalším faktorem, který se do vztahu obou proměnných promítá, je fakt, že **mnoho studentů s lepším prospěchem zůstává na vysoké škole v doktorském studiu (nebo se jinak dál vzdělávají), přičemž současně i pracují.** Při tomto souběhu studia a výdělečné činnosti však dosahují jen podprůměrných výdělků.

Ve skupině, která dále studuje a současně pracuje, je podíl osob s prospěchem do 1,50 „známky“ celkem 41,5%, zatímco analogický podíl ve skupině osob v pracovním poměru je jen 30,0%. A osoby v pracovním poměru si vydělají v průměru 19 699 Kč, zatímco osoby studující a současně pracující si vydělají jen 17 853 Kč.

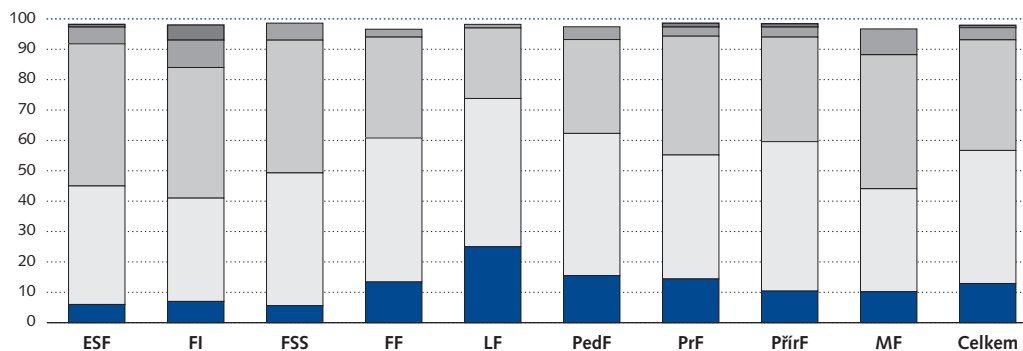
Zajímavou informaci také poskytují individuální reflexe dosahovaných aktuálních výdělků. Opět viz graf (zde je vynechána varianta „nevím“) a tabulku hodnot. Celkově vyznívá subjektivní hodnocení mezd u více než jedné poloviny absolventů (56,7%) negativně, ale mezi fakultami jsou poměrně velké rozdíly; nejvíce nespokojení jsou mladí lékaři a učitelé, stejně jako v předchozím šetření. Je to dáno tím, že některé obory studia jsou spojeny s neziskovým sektorem, což je v současné situaci výrazný handicap.

Následuje žebříček „nespokojenosti“ s aktuálními platy (součet hodnot „velice nízká“ a „spíše nízká“). Žebříček „ne úplně přesně“ kopíruje vzestupnost platů (viz hodnoty v Kč), ale do těchto hodnocení se zřejmě promítá i celá řada ne přesně identifikovatelných faktorů. To, že jsou lékaři více nespokojeni než pedagogové lze pochopit např. z toho, že mají nižší hodinovou mzdu než učitelé, anebo jinak: na částečně vyšší plat musí pracovat výrazně delší dobu – viz údaj o průměrné hodinové mzdě (stejná konstelace jako v předchozím šetření).

Graf č. 17 Domníváte se, že mzda (plat), kterou za svoji práci nyní dostáváte, je ve vztahu k Vámi vykonávané a odváděné práci ... (n = 1652)

Jak hodnotí absolventi aktuální mzdu?

	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU ***
■ velice nízká	6,0	7,0	5,6	13,4	25,0	15,5	14,4	10,4	10,2	12,9
□ spíše nízká	39,0	34,0	43,7	47,4	48,8	46,8	40,8	49,2	33,9	43,8
mezisoučet předchozích řádků										
□ odpovídající	45,0	41,0	49,3	60,8	73,8	62,3	55,2	59,6	44,1	56,7
■ spíše vyšší	5,5	9,0	5,6	2,6	1,2	4,2	3,0	3,3	8,5	4,0
■ daleko vyšší	0,9	5,0					1,3	1,1		0,8
nevim ...	1,8	2,0	1,4	3,4	1,8	2,6	1,3	1,6	3,4	2,1
celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabulka Průměrná aktuální a hodinová mzda

	Mzda je „velice“ + „spíše nízká pro ... % absolventů	průměrná aktuální mzda	hodinová mzda
1. LF	73,8	19138	104
2. PedF	62,3	16239	130
3. FF	60,8	16617	122
4. MU	56,7	19459	127
5. PřirF	59,6	16829	121
6. PrF	55,2	19894	121
7. FSS	49,3	19770	111
8. ESF	45,0	24239	146
9. MF	44,1	20098	120
10. FI	41,0	26903	173

NESPOKOJENOST S PLATY

A takto vypadá v našem vzorku dotázaných složení absolventů, kteří pobírají platy vyšší než 30 000 Kč.

Tabulka Přehled platů do a nad 30 000

Fakulta	Platy do 29,9 tis. Kč	Platy 30 tis. a vyšší	Celkem
FI	68,6	31,4	100,0
ESF	82,5	17,5	100,0
PrF	89,5	10,5	100,0
FSS	90,1	9,9	100,0
MU	90,4	9,6	100,0
LF	92,6	7,4	100,0
MF	94,7	5,3	100,0
FF	94,8	5,2	100,0
PřirF	95,6	4,4	100,0
PedF	96,7	3,3	100,0

Letos jsme také sledovali existenci vedlejších pracovních poměrů absolventů, výsledky jsou následující:

Tabulka Máte kromě svého hlavního zaměstnání ještě (souběžný) pracovní poměr?

Fakulta	Nemá	má	Celkem	Prům. měs. příjvůdek
MF	75,9	24,1	100,0	5433
FF	77,4	22,6	100,0	5267
FI	81,6	18,4	100,0	9128
FSS	81,9	18,1	100,0	4300
PedF	85,9	14,1	100,0	6456
MU	86,3	13,7	100,0	7021
LF	87,4	12,6	100,0	7991
PřirF	89,7	10,3	100,0	7606
PrF	90,9	9,1	100,0	8491
ESF	92,4	7,6	100,0	11214

Nejčastěji se dalším výdělečným aktivitám věnují absolventi MF a filozofové (téměř každý čtvrtý) a inženýři (téměř shodné pořadí jako při předchozím výzkumu).

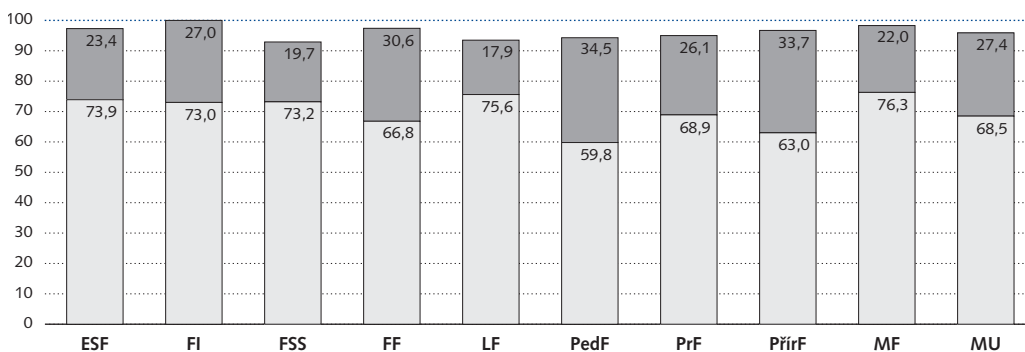
Průměrný hrubý měsíční příjem z dalšího pracovního poměru se pohybuje na úrovni 7 021 Kč (4 697 Kč) a doba strávená v průměru ve vedlejším pracovním poměru představuje zhruba 10 hodin za týden (stejně jako v předcházejícím výzkumu).

3.1.3 Jak absolventi vidí svou aktuální situaci?

Zajímali jsme se také o to, do jaké míry hodnotí absolventi své zaměstnání jako perspektivní. Viz graf (pro vyšší názornost slučuje kladné a záporné varianty a varianta „nevím“ byla vyloučena) a další z tabulek.

Hrubým metrem vzato vidí své aktuální zaměstnání jako málo perspektivní každý čtvrtý (čtvrtý) absolvent. Horší je v tomto ohledu situace u absolventů PedF a naopak nejpříznivější u MF, ESF, FI a FSS.

Graf č. 18 Myslíte, že by se dalo říci, že Vaše nynější zaměstnání, je pro Vás ...
(n = 1595, sloučené kladné a záporné varianty)

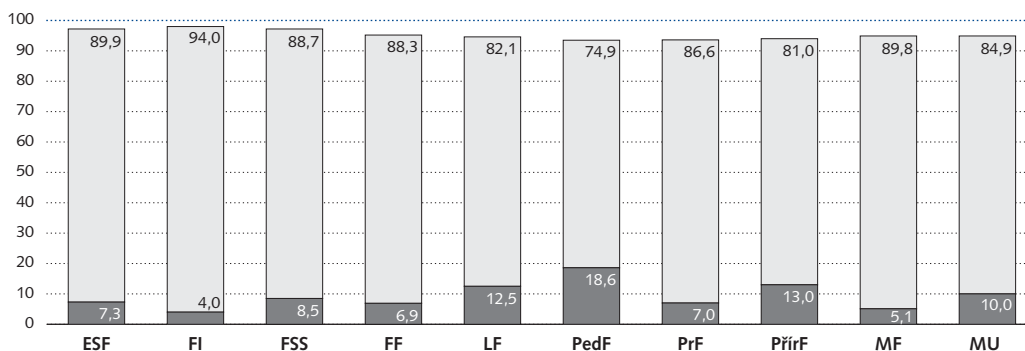

Perspektivnost zaměstnání	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřířF	MF	MU**
velice perspektivní	16,5	20,0	14,1	12,5	16,1	6,8	16,4	7,6	15,3	13,3
spíše perspektivní	57,3	53,0	59,2	54,3	59,5	53,0	52,5	55,4	61,0	55,2
mezisoučet předchozích řádků	73,9	73,0	73,2	66,8	75,6	59,8	68,9	63,0	76,3	68,5
spíše není perspektivní	21,1	23,0	16,9	27,2	15,5	28,8	20,4	26,6	18,6	23,0
vůbec není perspektivní	2,3	4,0	2,8	3,4	2,4	5,7	5,7	7,1	3,4	4,4
nevím ...	2,8		7,0	2,6	6,5	5,7	5,0	3,3	1,7	4,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Další z otázek sledovala míru obav absolventů ze ztráty pracovního místa. Přehled hodnot podává další z grafů. Částečně vyšší obavy ze ztráty pracovního místa projevují absolventi PedF,

PřířF a LF. V grafu jsou opět pro přehlednost sloučeny kladné a záporné varianty.

Graf č. 19 Máte obavy, že byste v dohledné době mohl ztratit místo?
(n = 1593, sloučené kladné a záporné varianty)

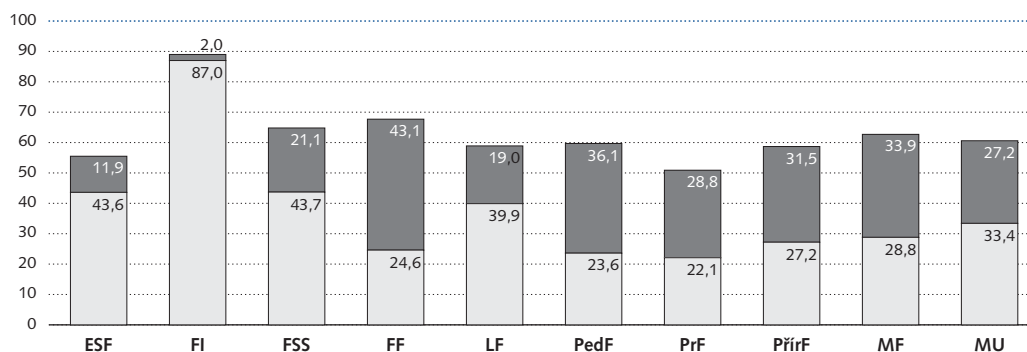
Obavy ze ztráty místa	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřířF	MF	MU***
určitě ano	0,9		1,4	1,7	4,2	3,8	0,3	4,9	1,7	2,2
spíše ano	6,4	4,0	7,0	5,2	8,3	14,8	6,7	8,2	3,4	7,8
spíše ne	57,3	44,0	59,2	58,9	58,3	52,1	54,2	53,8	61,0	55,2
určitě ne	32,6	50,0	29,6	29,4	23,8	22,8	32,4	27,2	28,8	29,8
nevím ...	2,8	2,0	2,8	4,8	5,4	6,5	6,4	6,0	5,1	5,0
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Vyhledky „čerstvých“ absolventů v oboru posuzované našimi „pracujícími“ respondenty jsou následující: v grafu byly vyloučeny varianty „průměrné“ a „nevím“ a kladné a záporné varianty jsou sloučeny, viz také tabulku hodnot pod grafem.

Graf č. 20 Jak byste nyní ohodnotil vyhlídky „čerstvých“ - tedy letošních - absolventů MU na uplatnění v oboru, který jste vystudoval? Jako ...
(n = 1594, sloučené kladné a záporné varianty)

Vyhledky čerstvých absolventů	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
výborné	2,3	30,0	4,2	3,0	6,0	4,2	0,7	2,7	1,7	4,6
poměrně dobré	41,3	57,0	39,4	21,6	33,9	19,4	21,4	24,5	27,1	28,7
průměrné	33,5	4,0	28,2	24,6	35,7	32,3	42,1	32,1	30,5	31,5
spíše špatné	9,6	2,0	16,9	27,2	14,3	23,6	22,7	22,8	25,4	19,4
velmi špatné	2,3		4,2	15,9	4,8	12,5	6,0	8,7	8,5	7,8
mezisoučet 2 předchozích řádků	11,9	2,0	21,1	43,1	19,0	36,1	28,8	31,5	33,9	27,2
nevím ...	11,0	7,0	7,0	7,8	5,4	8,0	7,0	9,2	6,8	7,9

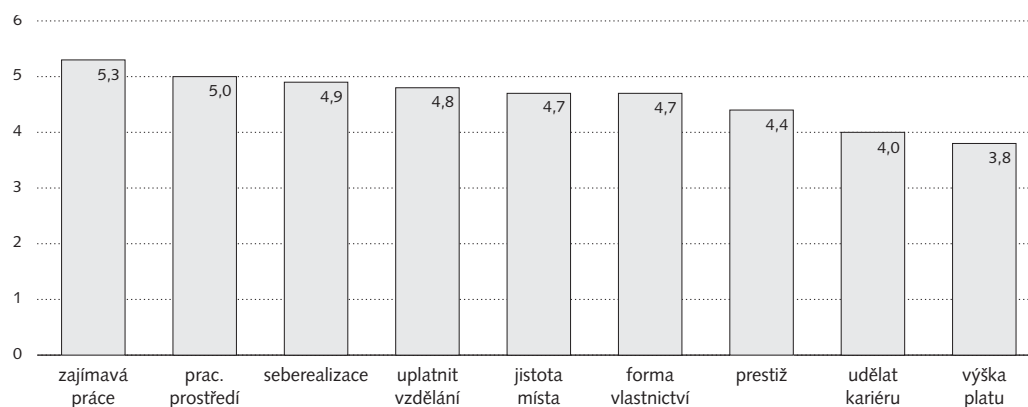
Z tabulky je patrné, že součet „kladných“ hodnot (tedy součet variant hodnotících vyhlídky „čerstvých“ absolventů MU jako „výborné“ a „poměrně dobré“) dává na první místa FI, FSS a ESF; naopak skeptičtí jsou filozofové a pedagogové.

3.1.4 Uspokojení absolventů dílčími prvky práce

Za důležité považujeme hodnocení devíti faktorů, které představují standardní komponenty spokojenosti v práci. Respondenti hodnotili na sedmi-bodové škále¹⁵, jak je tyto faktory v nynějším zaměstnání fakticky uspokojují. Souhrnný přehled o stupni uspokojení dává následující graf.

Víme-li, že teoretický průměr leží u hodnoty 4,0, pak už tabulku i graf čteme lehce. Absolventi vykonávají „nadprůměrně“ zajímavou práci (5,27) v nadprůměrně hodnoceném pracovním prostředí (5,04), „realizují se“ (4,90) atd. Na opačném konci pomyslné škály spokojenosti s faktory leží spokojenost s platem 3,77 (3,69).

Graf č. 21 Uspokojení absolventů MU pracovními faktory (n = 1300 - 1642)

Uspokojení podle faktorů	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU
zajímavá práce	5,24	5,29	5,51	5,28	5,55	5,10	5,20	5,26	5,34	5,27
prac. prostředí	5,14	4,99	5,34	4,98	4,89	4,84	5,16	5,21	4,76	5,04
seberealizace	4,91	4,90	5,22	4,98	4,87	4,81	4,88	4,76	5,02	4,90
uplatnit vzdělání	4,22	4,97	4,83	4,67	5,20	4,65	5,21	4,58	4,67	4,78
jistota místa	4,91	5,16	4,92	4,77	4,34	4,32	4,85	4,69	4,60	4,70
forma vlastnictví	5,24	4,74	4,67	4,62	4,06	4,32	4,93	4,56	4,58	4,67
prestiž	4,68	4,36	4,54	4,22	4,88	3,49	4,99	4,25	4,42	4,41
„udělat kariéru“	4,38	4,30	4,37	3,90	4,22	3,56	4,23	3,74	4,14	4,04
výška platu	4,16	4,19	4,18	3,70	3,33	3,60	3,80	3,55	3,92	3,77

Tabulky zobrazující faktory uspokojení v práci, jsou řazeny podle fakult, faktory byly seřazeny dle toho, jaký význam jim (při minulém šetření) absolventi MU při hledání zaměstnání přisuzovali (zleva doprava a shora dolů). U faktoru 1, „nejvýznamnějšího“, vidíme, že nejvyšší spokojenost z „uplatňování vzdělání“ vyjadřují mladí lékaři a absolventi FSS a naopak relativně nejmenší uspokojení u tohoto faktoru je identifikováno u pedagogů. Analogicky pak čteme údaje i u ostatních faktorů.

Ještě jednu poznámku: teoretický průměr uspokojení tvoří hodnota 4,00 a hodnoty je třeba posuzovat nejen jako relativní pozice fakult, ale též s přihlédnutím k dosaženým absolutním hodnotám: jen celkem 10 hodnot v tabulkách leží v podprůměrném pásmu, nejčastěji u faktoru spokojenosti s platem.

¹⁵ Číslo jedna znamenalo „vůbec neuspokojuje“, číslo sedm pak naopak „nejvyšší uspokojení“.

VÝZNAMNĚJŠÍ

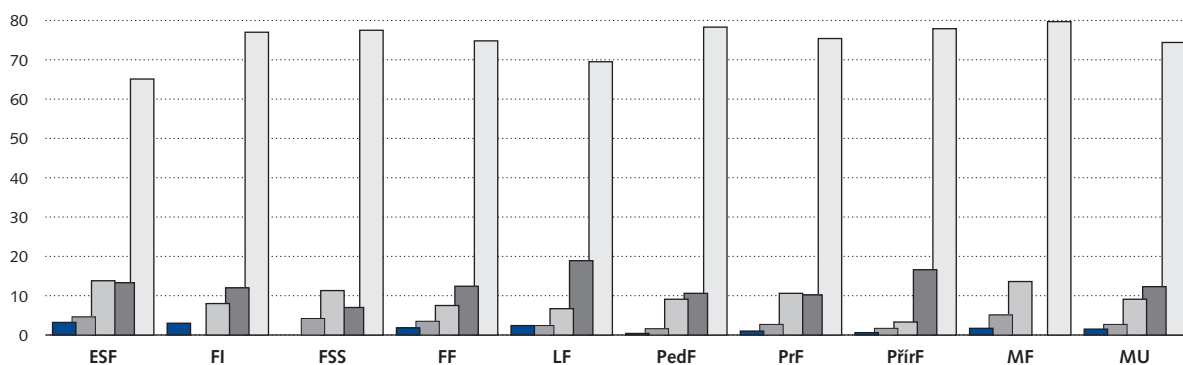
MÉNĚ VÝZNAMNÉ

Tabulka **Uspokojení podle faktorů**

	Faktor 1 zajímavá práce	Faktor 2 uplatnití vzdělání	Faktor 3 osobní rozvoj a seberealizace	Faktor 4 pracovní prostředí	Faktor 5 jisté místo	Faktor 6 výška platu	Faktor 7 prestiž	Faktor 8 udělat kariéru	Faktor 9 forma vlastnictví								
LF	5,55	PrF	5,21	FSS	5,22	FSS	5,34	FI	5,16	FI	4,19	PrF	4,99	ESF	4,38	ESF	5,24
FSS	5,51	LF	5,20	MF	5,02	PřirF	5,21	FSS	4,92	FSS	4,18	LF	4,88	FSS	4,37	PrF	4,93
MF	5,34	FI	4,97	FF	4,98	PrF	5,16	ESF	4,91	ESF	4,16	ESF	4,68	FI	4,30	FI	4,74
FI	5,29	FSS	4,83	ESF	4,91	ESF	5,14	PrF	4,85	MF	3,92	FSS	4,54	PrF	4,23	FSS	4,67
FF	5,28	MU	4,78	FI	4,90	MU	5,04	FF	4,77	PrF	3,80	MF	4,42	LF	4,22	MU	4,67
MU	5,27	FF	4,67	MU	4,90	FI	4,99	MU	4,70	MU	3,77	MU	4,41	MF	4,14	FF	4,62
PřirF	5,26	MF	4,67	PrF	4,88	FF	4,98	PřirF	4,69	FF	3,70	FI	4,36	MU	4,04	MF	4,58
ESF	5,24	PedF	4,65	LF	4,87	LF	4,89	MF	4,60	PedF	3,60	PřirF	4,25	FF	3,90	PřirF	4,56
PrF	5,20	PřirF	4,58	PedF	4,81	PedF	4,84	LF	4,34	PřirF	3,55	FF	4,22	PřirF	3,74	PedF	4,32
PedF	5,10	ESF	4,22	PřirF	4,76	MF	4,76	PedF	4,32	LF	3,33	PedF	3,49	PedF	3,56	LF	4,06

Nově byla letos zařazena otázka sledující pozici absolventů v podnikové (institucionální) hierarchii. Výsledky jsou opět zřejmé z následujícího grafu a tabulky hodnot. Výsledky jsou sice ze statistického hlediska mezi fakultami odlišné (1% hladině významnosti), ale fakticky vzato není kolísání hodnot příliš vysoké a osob ve vyšším postavení je poměrně malý podíl.

Graf č. 22 **Postavení absolventů v zaměstnání** (n = 1622)

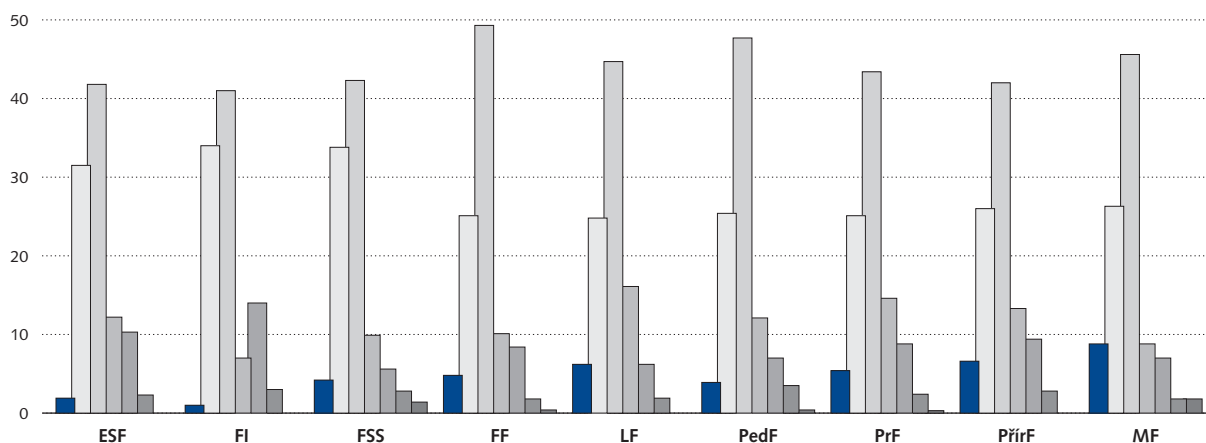
Postavení v zaměstnání	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU**
ředitel, majitel, spolumajitel	3,2	3,0		1,8	2,4	0,4	1,0	0,6	1,7	1,5
první linie řízení	4,6		4,2	3,5	2,4	1,6	2,7	1,7	5,1	2,7
druhá linie řízení	13,8	8,0	11,3	7,5	6,7	9,1	10,6	3,3	13,6	9,1
nejnižší linie řízení	13,3	12,0	7,0	12,4	18,9	10,6	10,2	16,6		12,3
nemá podřízené pracovníky	65,1	77,0	77,5	74,8	69,5	78,3	75,4	77,9	79,7	74,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Část, která se zabývala zaměstnanými absolventy, jsme ukončili „syntetickou“ otázkou, která zněla: Jak jste celkově spokojeni se svým současným zaměstnáním? Otázka nabízela sedm variant odpovědí – od „naprosto spokojen“ po „naprosto nespokojen“. Je třeba dodat, že naměřené hodnoty se sice ze statistického hlediska odlišují, faktické rozdíly však nejsou nikterak markantní. Pokud bychom sečetli dohromady všechny kladné varianty odpovědí (naprosto + velmi + spíše spokojen), je rozdíl mezi nejvíce a nejméně spokojenými absolventy podle fakult jen 6,8 %.

Celková spokojenost koreluje silněji s následujícími proměnnými:

- perspektivnost zaměstnání (0,614 vše Spearman)
- možnost seberealizace, os. rozvoje (0,496)
- zajímavá práce (0,473)
- místo odpovídá představám (0,426)
- pracovní prostředí (0,398)
- možnost "udělat kariéru" (0,393)
- prestiž povolání (0,339)
- uplatňování vzdělání (0,292)
- spokojenost s výškou platu (0,283)

Graf č. 23 Celková spokojenost s aktuálním zaměstnáním (n = 1614)

Spokojenost se zaměstnáním	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřířF	MF	MU
naprosto spokojen	1,9	1,0	4,2	4,8	6,2	3,9	5,4	6,6	8,8	4,6
velmi spokojen	31,5	34,0	33,8	25,1	24,8	25,4	25,1	26,0	26,3	27,1
spíše spokojen	41,8	41,0	42,3	49,3	44,7	47,7	43,4	42,0	45,6	44,6
ani tak ani tak	12,2	7,0	9,9	10,1	16,1	12,1	14,6	13,3	8,8	12,3
spíše nespokojen	10,3	14,0	5,6	8,4	6,2	7,0	8,8	9,4	7,0	8,6
velmi nespokojen	2,3	3,0	2,8	1,8	1,9	3,5	2,4	2,8	1,8	2,5
naprosto nespokojen	*	*	1,4	0,4	*	0,4	0,3	*	1,8	0,3
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.1.5 Pokus o kvantitativní syntetizaci výsledků v části „uplatnění absolventů“

Dále užitý koncept kvantifikace pojmu „uplatnění absolventů“ vychází z jednoduché premisy:

**absolvent celkově spokojený se svým aktuálním zaměstnáním
= dobře uplatněný absolvent**

Nutno hned zpočátku říci, že toto tvrzení představuje jen východisko dalšího postupu, nikoli „absolutní“ premisu ve smyslu „základního kamene“. Na počátku bylo totiž třeba najít určitý „opěrný bod“, od kterého bychom vyšli. Vzali jsme všechny „relevantní proměnné“ a provedli korelační analýzu právě s naší základní proměnnou – celkovou spokojeností s aktuálním zaměstnáním. Z další analýzy byly vyloučeny ty proměnné, u kterých byl koeficient korelace s celkovou spokojeností v zaměstnání příliš nízký

(pod 0,250), a ty, které se dublují (to se týká zejména údajů o platech – spokojenost s platem, nástupní plat, aktuální plat, hodinová mzda apod.).

Vážený index pracovního uplatnění pravděpodobně lépe vyjadřuje diference mezi fakultami, neboť je konstruován s přihlédnutím k váze jednotlivých faktorů uplatnění. Tato váha byla stanovena na základě koeficientu pořadové korelace příslušného faktoru s proměnnou „celková spokojenost s aktuálním zaměstnáním“, který má váhu 1,000, ostatní faktory mají pak váhu nižší, právě v závislosti na hodnotě koeficientu Spearman.

Tabulka **Váhy koeficientů**

	Váhy koeficientů (aktuální průzkum)	Váhy koeficientů (průzkum 01-02)	Váhy koeficientů (průzkum 97-00)	Zkratka faktoru
celková spokojenost se zaměstnáním	1,000	1,000	1,000	CS
perspektivnost zaměstnání	0,614	0,573	0,598	PER
možnost seberealizace, os. rozvoje	0,496	0,524	0,513	SEBE
zajímavá práce	0,473	0,505	0,509	ZAJ
místo odpovídá představám	0,426	0,500	0,516	ODP
pracovní prostředí	0,398	0,419	0,396	PRO
možnost „udělat kariéru“	0,393	0,448	0,425	KAR
prestiž povolání	0,339	0,335	0,346	PRE
uplatňování vzdělání	0,292	0,342	0,310	UV
spokojenost s výškou platu	0,283	0,327	0,364	PLAT

Extrahováno a do analýzy zahrnuto bylo následujících deset faktorů, kterým byly přiřazeny dále uvedené váhy (pro zajímavost uvádíme, že byly extrahovány zcela identické faktory jako v předchozích dvou průzkumech; z toho důvodu uvádíme pro srovnání i hodnoty „starších koeficientů“): **Standardizované odchylky (Z-score) hodnocení deseti faktorů: nevážený, vážený a nevážený a vážený index pracovního uplatnění.**

Poznámka: záporná znaménka znamenají umístění nad průměrem – tedy lepší umístění a hodnocení fakulty, naopak kladná znaménka znamenají horší pozici nad průměrem – tedy horší pozici a hodnocení fakulty¹⁶. Uváděné hodnoty jsou průměrné hodnoty tzv. Z-score podle jednotlivých fakult.

¹⁶ Za účelem jednotnosti celé procedury byly hodnoty na škálách pomocí procedury „recode“ orientovány „jedním směrem“.

Tabulka **Spokojenost absolventů s dílčími prvky práce**

Nevážený index pracovního uplatnění

Pořadí	Vystudovaná fakulta	Odpovídá místo představám?	Perspektivnost zaměstnání	Uplatnit vzdělání	Výška platu	Udělat kariéru	Prestiž	Pracovní prostředí	Zajímavá práce	Seberealizace	Spokojenost se zaměstnáním	Nevážený index uplatnění
1.	FSS	-0,05	-0,14	-0,04	-0,28	-0,21	-0,08	-0,22	-0,18	-0,22	-0,08	-1,50
2.	LF	-0,31	-0,20	-0,29	0,30	-0,11	-0,30	0,10	-0,21	0,02	-0,05	-1,05
3.	PrF	0,01	-0,04	-0,30	-0,02	-0,12	-0,36	-0,09	0,05	0,01	0,03	-0,84
4.	FI	-0,18	-0,11	-0,13	-0,28	-0,16	0,03	0,03	-0,02	0,00	0,06	-0,77
5.	ESF	0,06	-0,14	0,39	-0,27	-0,21	-0,17	-0,07	0,02	-0,01	0,03	-0,38
6.	MF	0,13	-0,12	0,08	-0,10	-0,06	0,00	0,19	-0,05	-0,08	-0,10	-0,12
7.	FF	0,15	0,04	0,08	0,05	0,09	0,12	0,04	-0,01	-0,05	-0,03	0,48
8.	PřirF	0,05	0,21	0,14	0,15	0,20	0,10	-0,12	0,01	0,09	-0,01	0,81
9.	PedF	0,03	0,22	0,09	0,11	0,31	0,59	0,14	0,13	0,06	0,03	1,70

Vážený index pracovního uplatnění

Pořadí	Vystudovaná fakulta	Odpovídá místo představám?	Perspektivnost zaměstnání	Uplatnit vzdělání	Výška platu	Udělat kariéru	Prestiž	Pracovní prostředí	Zajímavá práce	Seberealizace	Spokojenost se zaměstnáním	Vážený index uplatnění
	Koef. vážení	0,43	0,61	0,29	0,28	0,39	0,34	0,40	0,47	0,50	1,00	Celkem
1.	FSS	-0,02	-0,09	-0,01	-0,08	-0,08	-0,03	-0,09	-0,08	-0,11	-0,08	-0,67
2.	LF	-0,13	-0,12	-0,08	0,08	-0,04	-0,10	0,04	-0,10	0,01	-0,05	-0,50
3.	PrF	0,00	-0,03	-0,09	-0,01	-0,05	-0,12	-0,04	0,03	0,00	0,03	-0,27
4.	FI	-0,08	-0,07	-0,04	-0,08	-0,06	0,01	0,01	-0,01	0,00	0,06	-0,26
5.	ESF	0,03	-0,08	0,11	-0,08	-0,08	-0,06	-0,03	0,01	-0,01	0,03	-0,16
6.	MF	0,06	-0,08	0,02	-0,03	-0,02	0,00	0,08	-0,02	-0,04	-0,10	-0,14
7.	FF	0,07	0,02	0,02	0,01	0,04	0,04	0,02	0,00	-0,03	-0,03	0,16
8.	PřirF	0,02	0,13	0,04	0,04	0,08	0,03	-0,05	0,00	0,05	-0,01	0,33
9.	PedF	0,01	0,14	0,03	0,03	0,12	0,20	0,06	0,06	0,03	0,03	0,70

Nyní pro srovnání a orientaci uvádíme tři žebříčky uplatnění absolventů od nejjednoduššího po složitější konstrukce.

Tabulky srovnávají aktuální výzkum s výzkumem r. 2001 – 2002 (kurzívou v pravém sloupci). Celková spokojenost s aktuálním zaměstnáním se mezi fakultami sice statisticky významně odlišuje na 5 % hladině významnosti, ale věcně vzato nejsou rozdíly nikterak velké.

Pokud bychom sečetli dohromady všechny kladné varianty odpovědí (naprosto + velmi + spíše spokojen), je rozdíl mezi nejvíce a nejméně spokojenými absolventy podle fakult jen 6,8 %. Z tohoto důvodu je třeba následující žebříček brát částečně s rezervou a raději si podrobněji prohlédnout vlastní tabulku hodnot (viz graf č. 23).

Tabulka 1. Žebříček uplatnění absolventů sestavený jen na základě standardizovaného pořadí v celkové spokojenosti s aktuálním zaměstnáním

Pořadí 2003/04	Fakulta	Celková spokojenost	Pořadí 2001/02	Fakulta	Celková spokojenost
1.	MF	-0,10	1.	FSS	-0,11
2.	FSS	-0,08	2.	LF	-0,09
3.	LF	-0,05	3.	PřířF	-0,08
4.	FF	-0,03	4.	PedF	-0,04
5.	PřířF	-0,01	5.	PrF	-0,03
6.	ESF	0,03	6.	FI	0,02
7.	PrF	0,03	7.	FF	0,11
8.	PedF	0,03	8.	MF	0,19
9.	FI	0,06	9.	ESF	0,19

Tabulka 2. Žebříček uplatnění absolventů podle 10 faktorů, nevážených

Pořadí 2003/04	Fakulta	10 faktorů, nevážených	Pořadí 2001/02	Fakulta	10 faktorů, nevážených
1.	FSS	-1,50	1.	PrF	-0,92
2.	LF	-1,05	2.	FSS	-0,81
3.	PrF	-0,84	3.	LF	-0,52
4.	FI	-0,77	4.	PřířF	-0,10
5.	ESF	-0,38	5.	FI	0,09
6.	MF	-0,12	6.	MF	0,21
7.	FF	0,48	7.	ESF	0,40
8.	PřířF	0,81	8.	PedF	0,47
9.	PedF	1,70	9.	FF	0,69

Tabulka 3. Žebříček uplatnění absolventů podle 10 faktorů, vážených

Pořadí 2003/04	Fakulta	10 faktorů, vážených	Pořadí 2001/02	Fakulta	10 faktorů, vážených
1.	FSS	-0,67	1.	FSS	-0,92
2.	LF	-0,50	2.	PrF	-0,81
3.	PrF	-0,27	3.	LF	-0,52
4.	FI	-0,26	4.	PřířF	-0,10
5.	ESF	-0,16	5.	FI	0,09
6.	MF	-0,14	6.	MF	0,21
7.	FF	0,16	7.	PedF	0,40
8.	PřířF	0,33	8.	ESF	0,47
9.	PedF	0,70	9.	FF	0,69

3.2 ABSOLVENTI MU, KTEŘÍ AKTUÁLNĚ NEPRACUJÍ

Představu o absolventech MU, kteří aktuálně nepracují, podávají následující tabulky. Protože se jedná o poměrně malé počty, pro větší názornost jsou v následujících třech tabulkách uvedeny i absolutní počty osob v jednotlivých kategoriích. Celkově se v této části opíráme o odpovědi skupiny 337 osob, tj. 17,6 % (26,2%), ze všech získaných odpovědí (v mezidobí odpadly vojenské a civilní služby).

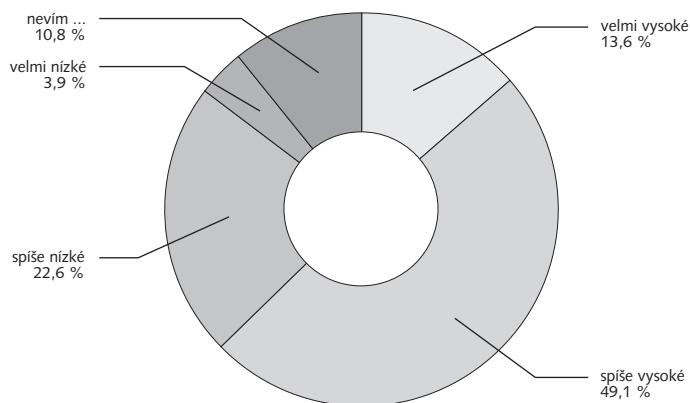
Celková aktuální nezaměstnanost absolventů MU z let 2003 – 2004 představuje 38 osob ze souboru 1914 respondentů, tj. necelá 2%.

Tabulka Aktuální stav nepracujících absolventů

Aktuální stav	Abs. počet	%
nezaměstnaný, pracoval	21	6,2
MD, pracovala	54	16,0
nezaměstnaný, nepracoval	17	5,0
MD a nepracoval(a)	17	5,0
studuje a nepracuje	188	55,8
jiná možnost	40	11,9
Celkem	337	100,0

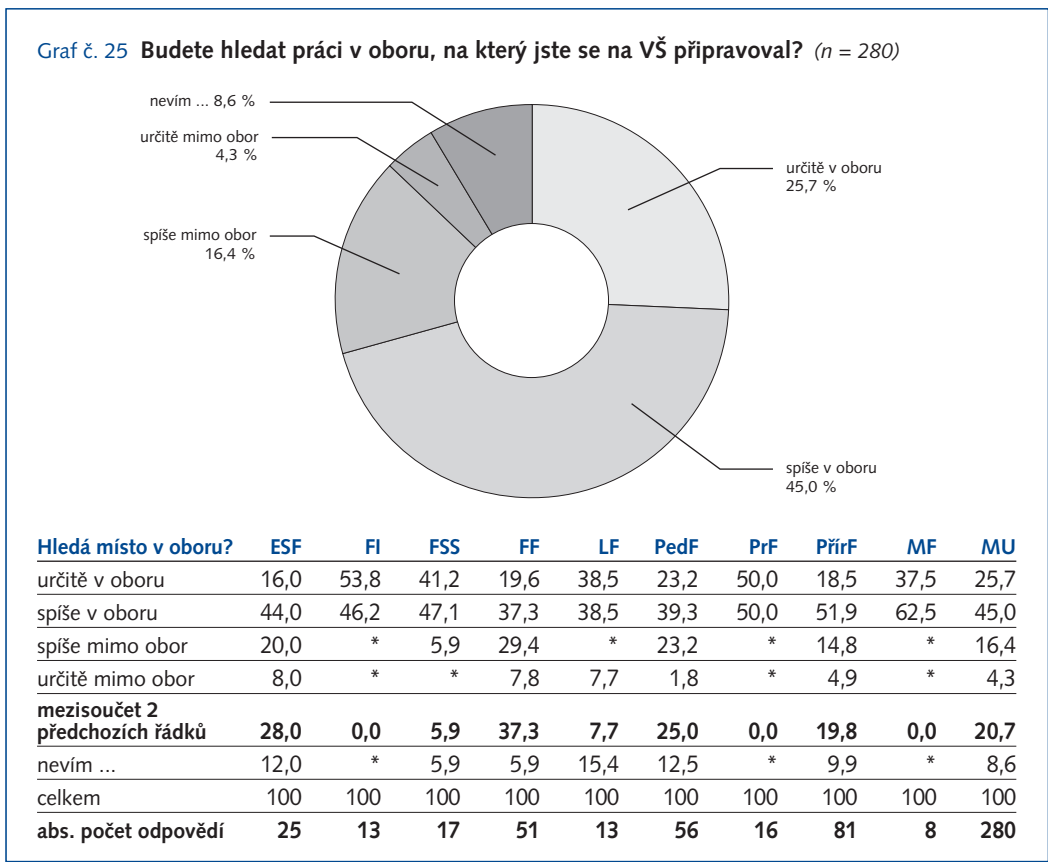
„Aktuálně nepracující“ také hodnotili své budoucí vyhlídky na získání pracovního místa. Konkrétní otázka zněla: „Pokud byste měl(a) posoudit své nynější šance na získání pracovního místa (v dohledné době ev. po skončení MD, ukončení dalšího studia), pak byste své šance hodnotil(a) spíše jako ...“. Přehled o názorech aktuálně nepracujících absolventů opět dává další z grafů a tabulka hodnot.

Graf č. 24 Šance aktuálně nepracujících na získání pracovního místa (n = 279)

Šance na prac. místo	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU*
velmi vysoké	8,0	38,5	11,8	7,8	15,4	14,3	6,7	12,3	50,0	13,6
spíše vysoké	76,0	53,8	47,1	41,2	38,5	41,1	33,3	58,0	25,0	49,1
spíše nízké	12,0	7,7	35,3	33,3	15,4	26,8	33,3	14,8	25,0	22,6
velmi nízké	4,0			5,9	7,7	3,6		4,9		3,9
mezisoučet 2 předchozích řádků	16,0	7,7	35,3	39,2	23,1	30,4	33,3	19,8	25,0	26,5
nevím ...			5,9	11,8	23,1	14,3	26,7	9,9		10,8
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
abs. poč. odpovědí	25	13	17	51	13	56	15	81	8	279

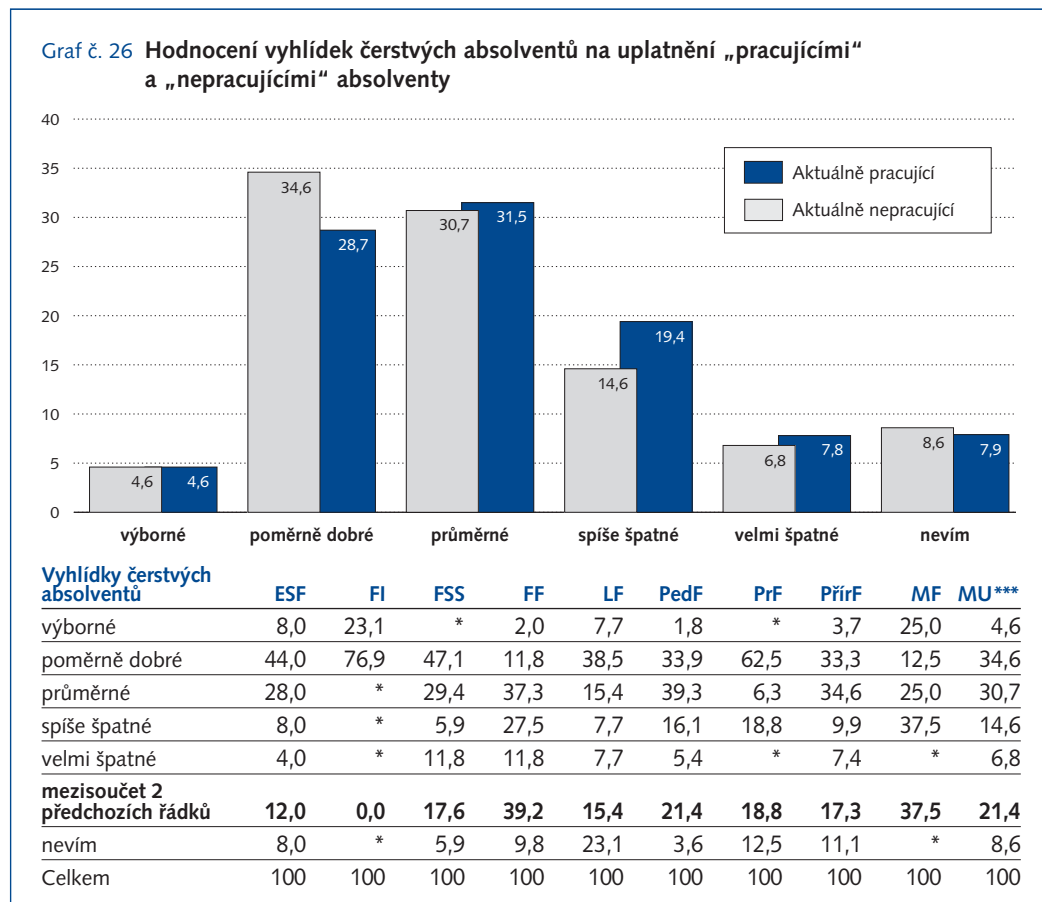
Dále se „nepracující“ vyjadřovali k otázce, zda budou hledat pracovní místo „v oboru“ nebo „mimo obor“, který vystudovali, viz následující tabulku:

Jedna pětina osob, která hodlá hledat místo vně vystudovaného oboru, je reálně reprezentována 58 osobami, tj. 3% ze všech respondentů.

Podobně jako „zaměstnaní“, tak i „nezaměstnaní“ hodnotili šance „čerstvých“ absolventů na uplatnění v oboru. Viz graf, kde jsou jejich výpovědi srovnány s výpověďmi aktuálně pracujících absolventů a tabulku hodnot.

Z tabulky můžeme vyčíst, že optimistické předpovědi celkově vedou zhruba v poměru 2 : 1, pesimističtější v tomto ohledu jsou absolventi FF a MF. Graf také ukazuje, že aktuálně ekonomicky neaktivní osoby hodnotí vyhlídky čerstvých absolventů o něco příznivěji než pracující absolventi.

Průměrná doba nezaměstnanosti u nezaměstnaných absolventů představuje 7,8 (7,8) měsíce (n = 55), z osob, které aktuálně nepracují (tj. zhruba 337 osob ve vzorku), z nepracujících je 28 respondentů vedeno úřadem práce a 25 jich vedeno bylo a nyní již vedeno není.

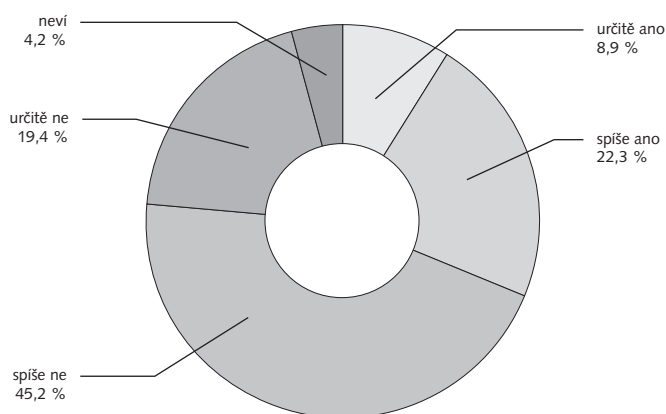
3.3 ZÁJEM ABSOLVENTŮ O PRÁCI V ZAHRAŇIČÍ

Po vzoru minulého šetření byla i do aktuálního výzkumu zařazena série otázek mapující zájem a motivaci absolventů o práci v zahraničí. Na tyto otázky odpovídali všichni dotazovaní absolventi.

O práci v zahraničí má zájem zhruba jedna třetina absolventů 31,2% (32,2%) (součet variant „určitě ano“ a „spíše ano“) podle následujícího grafu.

Údaje o zájmu pracovat v zahraničí se mezi fakultami statisticky významně liší (5% h. v.), zájem častěji projevují absolventi FI, ESF, MF a FF; největšími „pecivály“ © jsou v tomto smyslu mladí učitelé (stejně jako v předchozím šetření). Oproti předloňskému šetření je však zájem absolventů o práci v zahraničí z různých fakult rovnoměrnější.

Graf č. 27 Zájem absolventů MU o práci v zahraničí (n = 1909)

Zájem o práci v zahraničí	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU*
určitě ano	11,2	12,2	10,0	11,4	8,0	5,9	6,0	9,7	10,3	8,9
spíše ano	26,0	25,2	23,3	24,5	25,0	18,2	18,6	21,3	26,5	22,3
mezisoučet předchozích řádů	37,2	37,4	33,3	35,9	33,0	24,1	24,6	31,1	36,8	31,2
spíše ne	43,2	52,2	37,8	46,2	43,1	47,2	48,6	42,3	36,8	45,2
určitě ne	16,0	9,6	23,3	14,1	19,7	23,5	23,3	20,6	22,1	19,4
neví	3,6	0,9	5,6	3,8	4,3	5,2	3,5	6,0	4,4	4,2
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

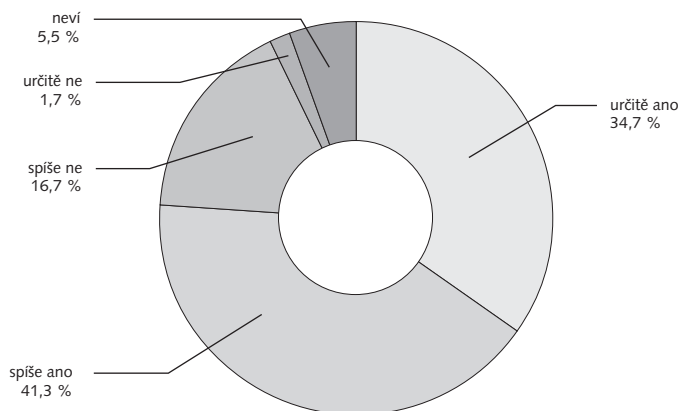
Délka potenciálního pracovního působení v zahraničí by byla v průměru 4,7 roku (3,8), medián i modus se rovná 2 rokům (566 platných případů).

Ze zájemců o práci v zahraničí hodlá podniknout aktivní kroky k získání takové práce zhruba osm absolventů z deseti (podobně jako v předchozím šetření – aktuálně 7,6 osob (ve starším výzkumu 8,2 osob), viz následující graf.

Graf č. 28 Podniknou zájemci o práci v zahraničí aktivní kroky k získání práce? (n = 651)

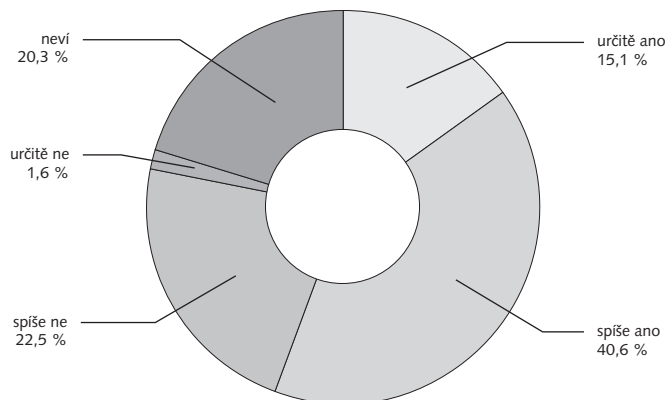

Podnikne aktivní kroky?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU*
určitě ano	44,3	16,1	32,3	40,2	38,1	41,7	29,9	28,7	25,9	34,7
spíše ano	29,9	42,9	45,2	42,0	50,8	34,5	46,0	40,4	59,3	41,3
mezisoučet předchozích řádků	74,2	58,9	77,4	82,1	88,9	76,2	75,9	69,1	85,2	76,0
spíše ne	19,6	25,0	12,9	11,6	4,8	16,7	20,7	21,3	14,8	16,7
určitě ne	2,1	5,4		0,9	1,6	1,2	1,1	2,1	*	1,7
neví	4,1	10,7	9,7	5,4	4,8	6,0	2,3	7,4	*	5,5
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100	100

Více než polovina (55,6%) (49,5%) „zájemců o zahraniční práci“ se domnívá, že se jim „to nakonec podaří“.

Hodnoty se mezi fakultami statisticky významně neliší.

Graf č. 29 Podaří se vám skutečně pracovat v zahraničí? (n = 631)

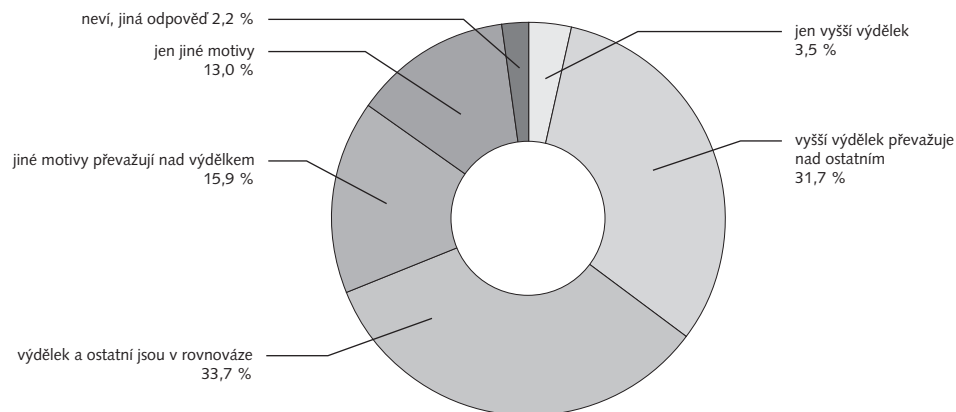

Podaří se pracovat v zahraničí?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU
určitě ano	16,1	4,1	16,1	14,3	23,8	17,9	9,5	16,9	15,4	15,1
spíše ano	46,2	51,0	38,7	41,1	39,7	35,7	42,9	32,6	38,5	40,6
mezisoučet předchozích řádků	62,4	55,1	54,8	55,4	63,5	53,6	52,4	49,4	53,8	55,6
spíše ne	20,4	18,4	19,4	22,3	20,6	21,4	28,6	24,7	23,1	22,5
určitě ne	1,1	2,0		0,9	1,6	2,4	2,4	2,2		1,6
neví	16,1	24,5	25,8	21,4	14,3	22,6	16,7	23,6	23,1	20,3
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zajímala nás také motivace zájmu o zahraniční práci. Byla nabízena škála odpovědí od „čistých peněz“ až po „čistě jiné než pekuniární důvody“¹⁷. Rozložení hodnot je opět patrné z následujícího grafu.

Rozložení hodnot se mezi fakultami statisticky významně neliší.

Graf č. 30 Motivace zájmu o práci v zahraničí (n = 630)

Motivace k práci v zahraničí	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU
jen vyšší výdělek	3,2	6,0		3,6	1,6	4,8	3,6	3,4	3,7	3,5
vyšší výdělek převažuje nad ostatním	31,2	44,0	18,8	21,6	44,4	34,9	28,9	30,7	40,7	31,7
výdělek a ostatní jsou v rovnováze	33,3	30,0	31,3	35,1	36,5	31,3	31,3	39,8	25,9	33,7
jiné motivy převažují nad výdělkem	18,3	12,0	15,6	18,9	14,3	16,9	16,9	12,5	11,1	15,9
jen jiné motivy	11,8	4,0	34,4	18,0	3,2	10,8	16,9	11,4	11,1	13,0
neví, jiná odpověď	2,2	4,0		2,7		1,2	2,4	2,3	7,4	2,2
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Pokud bychom analyzovali „kdo častěji než ostatní“ projevuje zájem o práci v zahraničí, pak to jsou zejména:

- muži;
- studující (jak současně se studiem pracující, tak i nepracující);
- nezaměstnaní, kteří ještě nepracovali;
- absolventi pracující u zahraničních firem;
- absolventi, kteří nepůsobí ve vystudovaných oborech;
- osoby na místech, která nevyžadují ani SŠ vzdělání;
- absolventi na místech, která neodpovídají původním představám;
- osoby, které častěji měnily pracovní místa;
- absolventi na místech, která vidí jako neperspektivní;
- osoby obávající se ztráty pracovního místa;
- usilující o uplatnění nabytého vzdělání;
- absolventi spokojení s aktuálním platem;
- osoby, které hodnotí nízkou stupeň své seberealizace;
- celkově nespokojení s aktuálním zaměstnáním;
- z aktuálně nepracujících ti, kteří zamýšlejí hledat místo mimo obor;
- osoby velmi spokojené s tím, co jim MU dala do života;
- ti, kteří byli spokojeni s tím, jak je MU vybavila cizími jazyky a schopnostmi sebeprezentace;

- z Prahy nebo jiných větších měst;
- svobodní (-né) a bezdětní;
- ti, kteří by „po zkušenosti“ volili jinou fakultu MU nebo jinou VŠ než MU a
- absolventi zařazující se do vyšší třídy.

Následuje žebříček zemí a oblastí, kde by absolventi chtěli pracovat, jsou uvedeny země s četnostmi 7 a více. Pořadí zemí na prvních třech místech je identické s předcházejícím výzkumem.

Zájem o práci v ...	počet	Zájem o práci v ...	počet
Anglie	213	Norsko	20
Německo	103	Itálie	19
USA	88	anglicky mluvící	14
Rakousko	70	Rusko	14
Francie	65	celý svět – je mi to jedno	12
Irsko	62		
EU	51	Skandinávie	11
Belgie	42	Nový Zéland	10
Švýcarsko	39	Evropa	9
Švédsko	34	německy mluvící	7
Nizozemí	32	Lucembursko	7
Austrálie	32	Dánsko	7
Španělsko	25	Finsko	7
Kanada	25	ostatní země (max. 1 – 4 četnosti)	56

¹⁷ Byly nabízeny například tyto motivy: touha po poznání, dobrodružství, rozvíjení jazykových dovedností, získání zahraničních zkušeností apod.

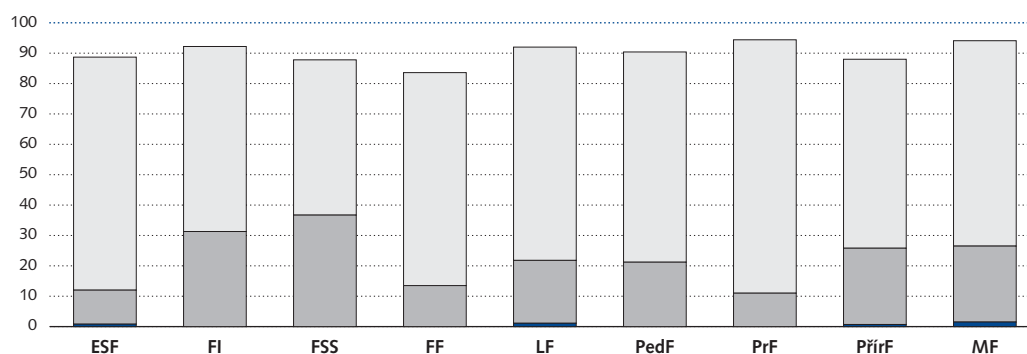

3.4 SPOLEČNÉ HODNOCENÍ STUDIA NA MASARYKOVĚ UNIVERZITĚ

Závěrečnou část dotazníku tvořily otázky pro všechny absolventy Masarykovy univerzity. Tato část si kladla za cíl získat zpětnovazební informace jak pro zkvalitnění vlastního obsahu studia, tak i pro potřeby strategického řízení MU z úrovně celku, tak i jednotlivých fakult. Nyní se v závěrech opíráme o odpovědi všech dotazovaných osob. První otázka zjišťovala, zda absolventům vyhovuje – z hlediska jejich uplatnění – poměr teoretické a praktické složky vysokoškolského studia. Souhrnnou představu

o odpovědích dává následující tabulka a graf (v grafu jsou opět pro vyšší přehlednost vyloučeny kategorie „nevím“ a „jiná odpověď“). Intenzivní vychýlení odpovědí směrem k vysoké „teoretičnosti“ studia může být samozřejmě dáno prozatímním nedoceněním („neuvědoměním si“) přínosu teoretické přípravy na vysoké škole. Pozoruhodná však je praktická neměnnost tohoto hodnocení v čase – varianta „příliš teoretické“: výzkum 2003/04 = 70,4 %, 2001/02 = 70,3 %, 97/00 = 70,2 %. ☺

Graf č. 31 Domníváte se, že suma znalostí a dovedností, kterou jste si během vysokoškolského studia osvojili, byla z hlediska vašeho nynějšího pracovního uplatnění ... (n = 1909)

Orientace studia	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
příliš praktické	0,8	*	*	*	1,1	*	*	0,7	1,5	0,4
vyvážené	11,2	31,3	36,7	13,5	20,7	21,2	11,0	25,1	25,0	19,0
příliš teoretické	76,7	60,9	51,1	70,1	70,2	69,2	83,4	62,2	67,6	70,4
nevím	7,6	6,1	7,8	10,1	4,8	5,8	2,5	8,6	2,9	6,4
jiná odpověď	3,6	1,7	4,4	6,3	3,2	3,7	3,1	3,4	2,9	3,8
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

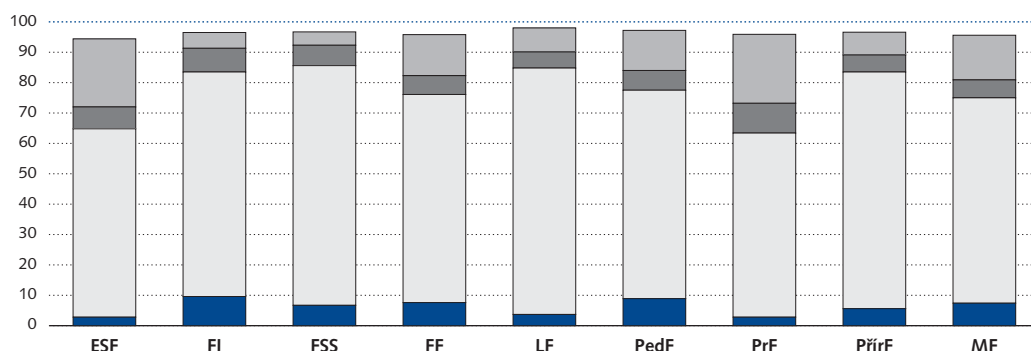
Pro výpočet standardizovaného pořadí fakult u proměnné „vyváženosti teoretické a praktické složky studia“ byla použita jednorozměrná analýza rozptylu ANOVA s tím, že měřené hodnoty byly standardizovány jako Z-score. Záporné hodnoty ukazují směrem k lepšímu vyvážení výuky, kladné směrem k převaze teoretické složky. Je identifikováno celkem 5 skupin, které se „ve sloupcích“ mezi sebou statisticky významně neliší. Tedy hodnoty naměřené v prvním sloupci u FSS – FI – PřírF – MF se ze statistického hlediska na 5% hladině významnosti ještě neliší. Celkově vzato byl tedy poměr obou složek relativně nejhodněji uspořádán na FSS a FI, naopak nejméně vhodně na ESF a PrF

Tabulka Vyváženost teoretické a praktické složky studia

Vystudovaná fakulta	N	Subset for alpha = .05				
		1	2	3	4	5
FSS	79	-0,47				
FI	106	-0,28	-0,28			
PřírF	235	-0,19	-0,19	-0,19		
MF	64	-0,18	-0,18	-0,18	-0,18	
LF	173	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07
PedF	294	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03
FF	241		0,14	0,14	0,14	0,14
ESF	221			0,18	0,18	0,18
PrF	301					0,24

Další otázkou, která nepřímo měří „náročnost studia“, jsme se ptali na optimální délku studia. Viz tabulku a graf.

Graf č. 32 Bylo by reálně si získané znalosti osvojit i za kratší dobu? (n = 1909)

Délka studia	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
delší o rok	2,8	9,6	6,7	7,6	3,7	8,9	2,8	5,6	7,4	5,8
přiměřená	62,0	73,9	78,9	68,5	81,1	68,6	60,6	77,9	67,6	69,7
o semestr kratší	7,2	7,8	6,7	6,2	5,3	6,5	9,8	5,6	5,9	6,9
o 2 sem. kratší	22,4	5,2	4,4	13,5	7,9	13,2	22,7	7,5	14,7	13,9
mezisoučet předch. dvou řádků	29,6	13,0	11,1	19,7	13,2	19,7	32,5	13,1	20,6	20,8
nevím ...	5,6	3,5	3,3	4,2	2,1	2,8	4,1	3,4	4,4	3,7
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Z tabulky je patrné, že studium by bylo možné podle respondentů absolvovat za kratší dobu zejména na PrF a ESF (viz mezisoučty), viz i následující tabulku (mechanismus naměřených hodnot je vytvořen analogicky jako v předchozím případě) tří skupin, které se od sebe statisticky „ještě neliší“. Z opačného pohledu je tedy čas pro studium nejlépe využít na FI a FSS (stejně jako v předchozím šetření) – viz první sloupec shora.

Do stejné oblasti patřila také otázka sledující míru úsilí, které museli absolventi MU k absolvování vysokoškolského studia vynaložit.

V tabulce na následující straně opět můžeme vidět standardizované hodnoty „úsilí“, které bylo třeba k absolvování MU vynaložit (mechanismus naměřených hodnot je analogický předchozím případům). Jako nejobtížnější je – ostatně jako ve všech našich dosavadních průzkumech – studium hodnoceno na LF a FSS.

Tabulka Délka studia

Vystudovaná fakulta	N	Subset for alpha = .05		
		1	2	3
FI	111	-0,27		
FSS	87	-0,26		
PřírF	258	-0,18		
LF	186	-0,16		
PedF	316	-0,07	-0,07	
FF	277	-0,04	-0,04	
MF	65	-0,01	-0,01	-0,01
ESF	236		0,28	0,28
PrF	304			0,31

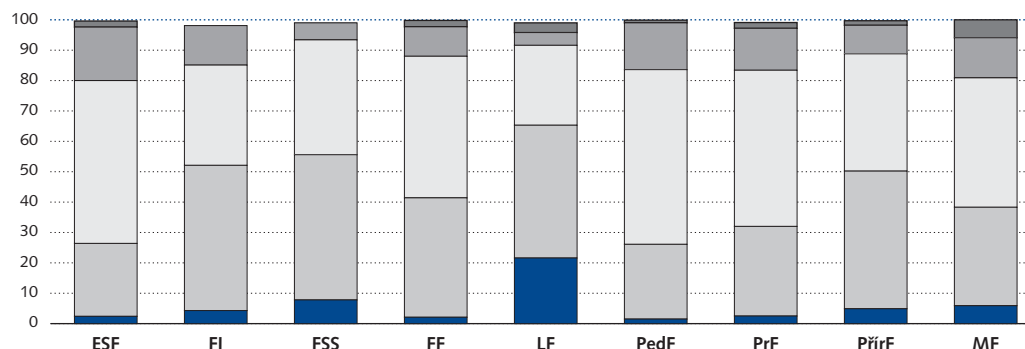
Tabulka Obtížnost studia

Vystudovaná fakulta	N	Subset for alpha = .05			
		1	2	3	4
LF	188	-0,59			
FSS	89	-0,35	-0,35		
FI	113		-0,18	-0,18	
PřírF	266		-0,16	-0,16	
FF	289			0,00	0,00
MF	68			0,13	0,13
PrF	316			0,16	0,16
PedF	325				0,24
ESF	249				0,28

Graf č. 33 Domníváte se, že absolvování vysokoškolského studia na MU bylo z hlediska úsilí, které jste museli během studia vynaložit... (n = 1914)

Obtížnost studia	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
velice náročné	2,4	4,3	7,8	2,1	21,6	1,5	2,5	4,9	5,9	5,0
poměrně náročné	24,0	47,8	47,8	39,3	43,7	24,6	29,5	45,3	32,4	35,1
průměrně náročné	53,6	33,0	37,8	46,6	26,3	57,5	51,4	38,6	42,6	45,7
nebylo příliš náročné	17,6	13,0	5,6	9,7	4,2	15,4	13,8	9,4	13,2	11,9
nebylo vůbec náročné	2,0			2,1	3,2	0,9	1,9	1,5	5,9	1,8
nevím ...	0,4	1,7	1,1	0,3	1,1		0,9	0,4		0,6
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

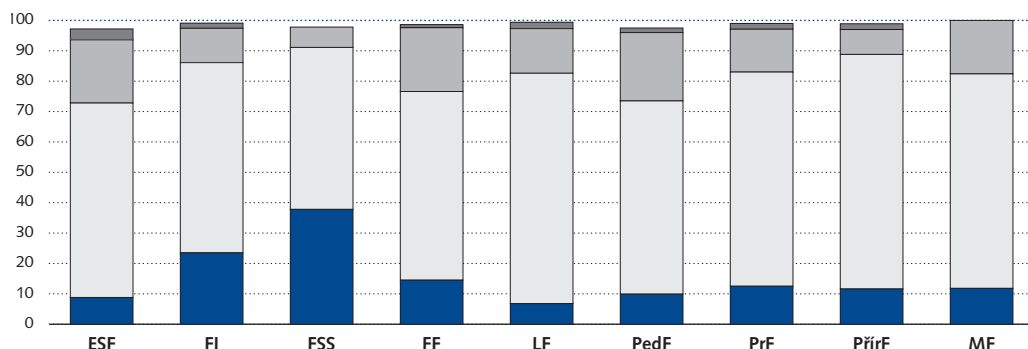
A konečně poslední hodnotící otázka v této oblasti zjišťovala, **jak jsou absolventi MU celkově spokojeni s tím, co jim „škola do života dala“**. Rozložení hodnot je opět patrné z následujícího grafu a tabulky hodnot.

Standardizované pořadí fakult vidíme v následujícím přehledu. Do oka nám může nápadně padnout vztah „obtížnosti studia“ a „celkové spokojenosti“, který platí zejména v případě FI, a FSS. Studium bylo sice „těžké“, ale absolventi jsou s tím, co jim škola dala, „spokojení“. „I když nás drtili, nakonec jsme spokojeni s tím, co všechno nám škola dala“ – to by mohla být určitá zkratka pro tento vztah. A platí to samozřejmě i naopak – nejméně byli celkově spokojeni ti, kteří studium současně hodnotili jako nejtěžší.

Tabulka Celková spokojenost s MU

Vystudovaná fakulta	N	Subset for alpha = .05		
		1	2	3
FI	88	-0,64		
FSS	114	-0,26		
PřírF	264	-0,11	-0,11	
LF	316	-0,03	-0,03	
PedF	68	-0,02	-0,02	
FF	286	0,03	0,03	
MF	189	0,09	0,09	
ESF	316		0,15	
PrF	243		0,21	

Graf č. 34 Jak jste s tím, co Vám Vaše vysoká škola (alma mater) poskytla, spokojen? (n = 1913)

Spokojenost s MU	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	MF	MU***
velmi spokojen	8,8	23,5	37,8	14,5	6,8	9,9	12,5	11,6	11,8	13,0
spíše spokojen	64,0	62,6	53,3	62,1	75,8	63,6	70,5	77,2	70,6	67,4
spíše nespokojen	20,8	11,3	6,7	21,0	14,7	22,5	14,1	8,2	17,6	16,3
velmi nespokojen	3,6	1,7		1,0	2,1	1,5	1,9	1,9		1,8
nevím ...	2,8	0,9	2,2	1,4	0,5	2,5	0,9	1,1		1,5
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

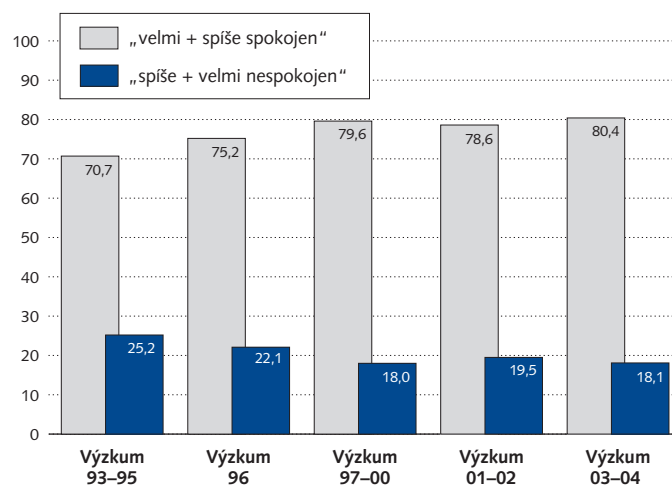
3.5 CELKOVÁ SPOKOJENOST S MU A OPAKOVANÁ VOLBA VZDĚLÁVACÍ DRÁHY

„Historické“ srovnání údajů o celkové spokojenosti se studiem na MU ukazuje trend, za který se jistě není třeba stydět ☺.

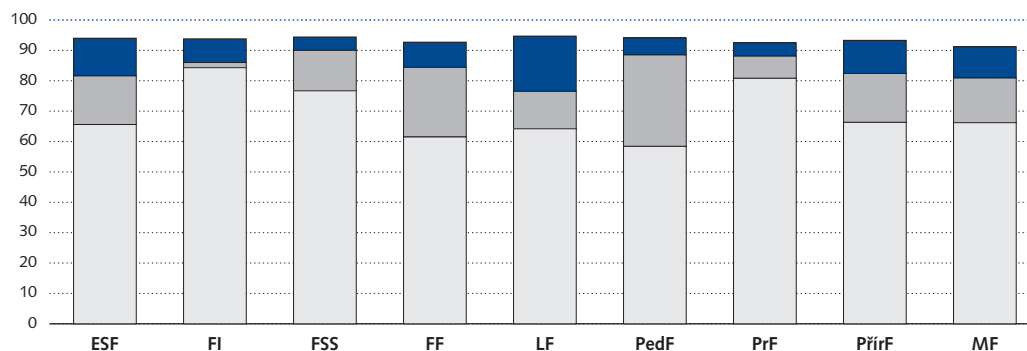
Zajímalo nás také, do jaké míry by absolventi MU „po zkušenostech, které získali s vysokou školou a v prvních letech praktického života“, opakovali svoji vzdělávací dráhu. Volby absolventů opět znázorňuje následující graf a tabulka:

Víme, že své mateřské fakultě by byli „nejvěrnějšími“ informatici (84,3 %) a právníci (80,8 %) a naopak „nejvíce nevěrní“ by byli absolventi PedF a FF (58,4 % resp. 61,5 %). Dlužno dodat, že do tohoto hodnocení se pravděpodobně více než „čirý citový vztah k alma mater“ promítá komplex faktorů mající podobu rovnice „dal – získal“, kde na straně „dal“ se může jednat o vynaložené úsilí k absolvování školy a „získal“ pak to nejdůležitější z uplatnění (plat, prestiž atd.). Celkové hodnocení, kdy by MU byla „znovu zvolena“ celkem 84,5 % (86,9 %) svých absolventů a vlastně jen 8,9 (7,9%) z absolventů by volilo jinou VŠ než MU, patří jistě do světa příznivých zpráv.

Graf č. 35 Vývoj spokojenosti absolventů s tím, co jim MU „dala do života“ (1993 – 2004)

Graf č. 36 Pokud byste mohl(a) znovu opakovat volbu své vzdělávací dráhy, zvolil(a) byste pro své studium ... (n = 1904)

3.6 SPECIÁLNÍ DOVEDNOSTI ZPROSTŘEDKOVÁVANÉ VÝUKOU

Na základě obsahové analýzy „otevřených odpovědí“ z předchozích průzkumů absolventů MU jsme extrahovali celkem 8 nejvýznamnějších problémových oblastí, na které si vzácně shodně stěžovali všichni absolventi jako na oblasti, ve kterých se jim nedostalo adekvátních znalostí a dovedností, byly to:

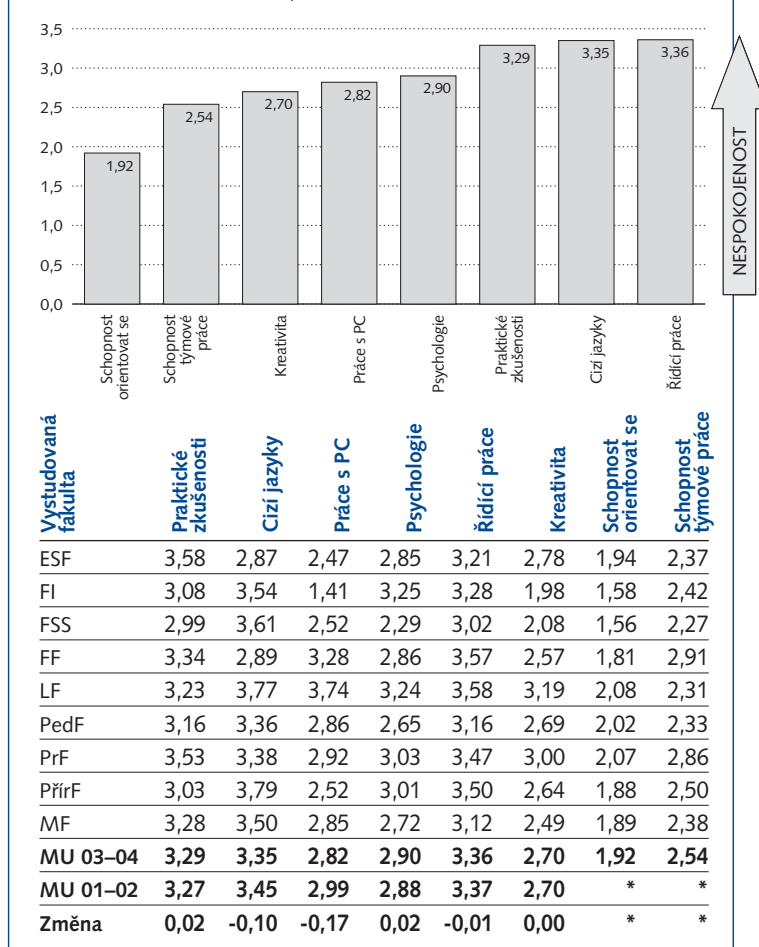
- praktické zkušenosti a dovednosti
- znalost cizích jazyků
- znalost práce s osobními počítači (počítačová gramotnost)
- schopnost sebereprezentace (rétorika, psychologie lidského jednání, komunikace, schopnost prosadit se apod.)
- schopnosti a dovednosti pro řídicí práci
- kreativita, koncepční a analytické schopnosti
- schopnost orientovat se a osvojovat si nové poznatky
- schopnost týmové práce

Absolventi ohodnotili způsob, jakým je vysoká škola vybavila do života (resp. do praxe), u každé shora uvedené položky na devítibodové škále, podobně „jako ve škole“ (1 = výborná, 5 = nedostatečná, s možností využití přechodů „jedna mínus“ apod.).

Dále přinášíme sérii tabulek, všechny mají stejnou logiku. U každého faktoru je vytvořeno pořadí fakult s tím, že umístění na nižších příčkách žebříčku znamená horší známku a tím i horší hodnocení dané oblasti. Homogenní, tedy statisticky nelišící se, skupiny hodnot jsou uvedeny ve sloupcích. V **první tabulce** na straně 44 tedy vidíme rozložení průměrných hodnot odpovědí na otázku po praktických zkušenostech. Nejlépe jimi – podle odpovědí – byli vybaveni absolventi FSS s tím, že první skupinu statisticky nelišících se fakult (na 5% hladině významnosti) tvoří FSS – PřířF – FI – PedF – LF a MF.

Ještě než se pustíme do čtení tabulek, jednu **velice důležitou poznámku** – z podstaty věci je jasné, že **vytváření žebříčků nemohou sloužit jako pořadí, kde by jedna či druhá fakulta byla „lepší“ či „horší“ než ostatní fakulty**, neboť hodnocené faktory významně souvisí s odlišným zaměřením fakult – FI zajisté naučí absolventy mistrovskému ovládnutí počítačů, FSS pak lépe než jiné vybaví posluchače schopnostmi týmové práce atd. Informační náboj prezentovaných údajů zde spíše spočívá v absolutní hodnotě ukazatelů ve vztahu k základnímu profilu studia provozovaného na té které fakultě. Blíží-li se však hodnocení známce „5“, jistě neškodí se nad takovou skutečností zamyslet a zvážit, co a proč za věcí vězí ... Následuje graf souhrnných hodnot na MU, je z něho patrné, že absolventi nejméně příznivě hodnotí vybavení

Graf č. 37 Spokojenost absolventů s dílčími komponentami výuky (měřeno na devítibodové škále, 1 = výborný, 5 = nedostatečný) (n = 1767 - 1891)

Všechny proměnné se mezi fakultami statisticky významně liší na 0,1% hladině významnosti. V řádku změna vidíme „změnu k lepšímu“ zejména na cizích jazyků a práce s PC.

Standardizovaná pořadí fakult podle jednotlivých „dovedností“. Na prvním místě vždy nejlepší hodnocení, deváté místo je pak místem s nejhodnějším hodnocením.

Tabulka **Praktické zkušenost**

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	86	2,99				
2. PřířF	260	3,03	3,03			
3. FI	114	3,08	3,08			
4. PedF	321	3,16	3,16			
5. LF	190	3,23	3,23	3,23		
6. MF	68	3,28	3,28	3,28	3,28	
7. FF	286		3,34	3,34	3,34	
8. PrF	315			3,53	3,53	
9. ESF	249					3,58

Tabulka **Řídící práce**

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	84	3,02				
2. MF	64	3,12	3,12			
3. PedF	306	3,16	3,16	3,16		
4. ESF	240	3,21	3,21	3,21	3,21	
5. FI	109	3,28	3,28	3,28	3,28	3,28
6. PrF	289		3,47	3,47	3,47	3,47
7. PřířF	243			3,50	3,50	3,50
8. FF	259				3,57	3,57
9. LF	173					3,58

Tabulka **Cizí jazyky**

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. ESF	244	2,87				
2. FF	285	2,89				
3. PedF	314		3,36			
4. PrF	312		3,38			
5. MF	66		3,50	3,50		
6. FI	114		3,54	3,54		
7. FSS	87		3,61	3,61		
8. LF	179			3,77		
9. PřířF	261			3,79		

Tabulka **Kreativita**

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FI	113	1,98				
2. FSS	89	2,08				
3. MF	68		2,49			
4. FF	282		2,57			
5. PřířF	252		2,64			
6. PedF	320		2,69	2,69		
7. ESF	243		2,78	2,78		
8. PrF	307			3,00	3,00	
9. LF	174					3,19

Tabulka **Práce s PC**

Pořadí	N	1	2	3	4	5	6
1. FI	107	1,41					
2. ESF	245		2,47				
3. FSS	87		2,52	2,52			
4. PřířF	262		2,52	2,52			
5. MF	68			2,85	2,85		
6. PedF	321			2,86	2,86		
7. PrF	307				2,92	2,92	
8. FF	279					3,28	
9. LF	179						3,74

Tabulka **Schopnost orientovat se**

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	90	1,56				
2. FI	115	1,58				
3. FF	289	1,81	1,81			
4. PřířF	261		1,88			
5. MF	67		1,89			
6. ESF	248		1,94			
7. PedF	321		2,02			
8. PrF	315		2,07			
9. LF	185		2,08			

Tabulka **Psychologie**

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	90	2,29				
2. PedF	324	2,65	2,65			
3. MF	67		2,72	2,72		
4. ESF	248		2,85	2,85		
5. FF	285		2,86	2,86		
6. PřířF	262		3,01	3,01	3,01	
7. PrF	312			3,03	3,03	
8. LF	184				3,24	
9. FI	113					3,25

Tabulka **Schopnost tým. práce**

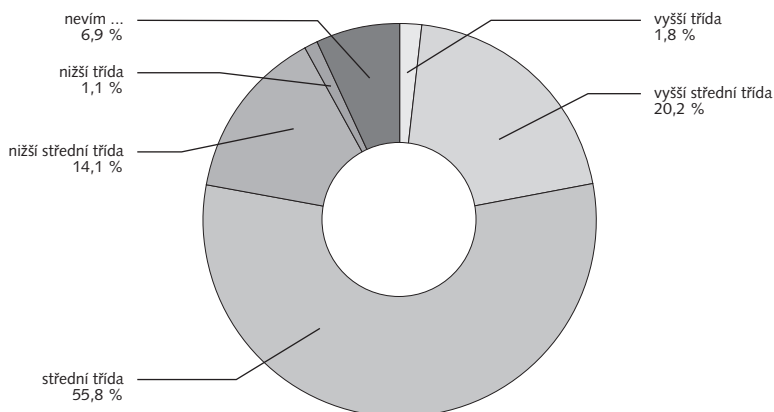
Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	88	2,27				
2. LF	177	2,31				
3. PedF	316	2,33				
4. ESF	243	2,37				
5. MF	68	2,38				
6. FI	113	2,42				
7. PřířF	253	2,50	2,50			
8. PrF	302		2,86	2,86		
9. FF	274			2,91		

3.7 SEBEZAŘAZENÍ ABSOLVENTŮ MU A VYHLÍDKY NA SPOLEČENSKÝ VZESTUP

Po vzoru dotazování z předchozích let jsme i tentokrát zařadili otázku, do které společenské třídy by se respondenti zařadili. Vidíme, že naprosto dominuje příklon ke „střední třídě“, viz následující graf.

Graf č. 38 Společenské sebezařazení absolventů MU (n = 1902)

Sebezařazení	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU***
vyšší třída	0,8	*	1,1	0,3	7,5	1,2	1,3	1,5	5,9	1,8
vyšší střední třída	18,4	24,3	16,7	15,3	24,7	20,1	25,4	16,5	25,0	20,2
střední třída	64,0	53,9	62,2	54,5	54,8	54,6	51,7	56,0	52,9	55,8
nižší střední třída	9,2	12,2	14,4	20,5	8,6	15,4	14,9	15,0	10,3	14,1
nižší třída	0,4	0,9	3,3	2,4	0,5	1,5	0,3	0,8		1,1
nevím ...	7,2	8,7	2,2	6,9	3,8	7,1	6,3	10,2	5,9	6,9
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

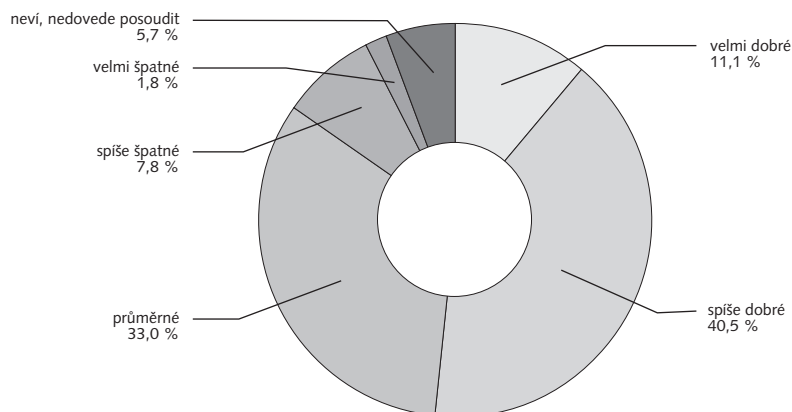
Hodnoty sebezařazení za jednotlivé fakulty jsme podrobili jednorozměrné analýze rozptylu a výsledky podle jednotlivých fakult vidíme v následující tabulce.

Tabulka Sebezařazení

Vystudovaná fakulta	N	1	2	3
LF	179	2,69		
MF	64	2,72	2,72	
PrF	295	2,87	2,87	2,87
FI	105	2,89	2,89	2,89
ESF	232	2,89	2,89	2,89
PedF	301		2,96	2,96
PřirF	239		2,97	2,97
FSS	88			3,02
FF	268			3,10

Nově jsme v letošním roce doplnili otázku sledující názory absolventů na vyhlídky jejich společenského vzestupu v následujících pěti letech.

Graf č. 39 **Vyhlídky na společenský vzestup v dalších pěti letech** (n = 1797)

Vyhlídky na vzestup	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU***
velmi dobré	15,2	12,2	11,1	8,7	11,7	5,6	17,7	5,6	20,6	11,1
spíše dobré	50,8	59,1	44,4	37,4	34,6	27,9	49,1	36,7	30,9	40,5
průměrné	29,2	23,5	32,2	35,6	42,0	41,2	22,2	34,5	33,8	33,0
spíše špatné	1,6	1,7	5,6	9,7	9,0	12,1	6,0	10,5	10,3	7,8
velmi špatné	*	1,7	1,1	2,1	0,5	3,4	0,3	4,5	1,5	1,8
neví, nedovede posoudit	3,2	1,7	5,6	6,6	2,1	9,9	4,7	8,2	2,9	5,7
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100,0

Hodnoty „vyhlídek na vzestup“ za jednotlivé fakulty jsme také podrobili jednorozměrné analýze rozptylu a výsledky podle jednotlivých fakult vidíme v následující tabulce. Na jedné straně tedy vidíme ekonomy, právníky a informatiky jako optimisty, relativně méně optimismu sdílají přírodovědci a pedagogové. Celkově však ve všech skupinách převažuje optimistický výhled do budoucnosti.

Tabulka **Vyhlídky na vzestup**

Vystudovaná fakulta	N	1	2	3	4
ESF	242	2,18			
PrF	301	2,18			
FI	113	2,20			
FSS	85	2,38	2,38		
MF	66	2,39	2,39	2,39	
LF	184		2,51	2,51	2,51
FF	270		2,56	2,56	2,56
PřirF	245			2,69	2,69
PedF	291				2,78

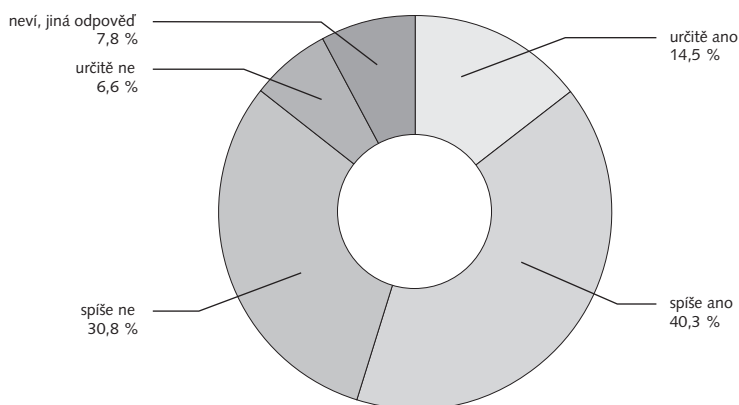

3.8 ZÁJEM O SPOLEK ABSOLVENTŮ A PŘÁTEL MU

Nově byly do dotazníku sledující zájem absolventů o nově ustanovovaný **Spolek absolventů a přátel MU** (Stanovy Spolku jsou k dispozici na webu MU).

Graf č. 40 Zájem o Spolek absolventů a přátel MU (n = 1904)

Zájem o Spolek abs. a přátel MU

	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	MF	MU
určitě ano	15,2	14,8	21,1	13,5	14,4	12,0	17,8	10,2	22,1	14,5
spíše ano	44,4	38,3	47,8	38,4	39,6	35,2	43,5	39,8	39,7	40,3
spíše ne	26,0	30,4	21,1	34,6	30,5	37,7	26,3	32,7	26,5	30,8
určitě ne	5,6	9,6	2,2	6,2	7,5	8,6	4,1	8,3	5,9	6,6
neví, jiná odpověď	8,8	6,96	7,78	7,3	8,0	6,5	8,3	9,0	5,9	7,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Z nabízených aktivit Spolku se absolventi zajímají hlavně o odborné přednášky a další aktivity podle následujícího přehledu.

Tabulka Zájem o aktivity Spolku

	je důležité	není důležité	neví
odborné přednášky	78,9	10,7	10,4
zprostředkování kontaktů	73,0	14,0	13,0
prezentace nabídky absolventů na MU	56,0	23,6	20,4
absolventské srazy	55,7	31,5	12,8
slavnosti a koncerty	54,6	30,4	14,9
univerzitní dění	53,5	29,3	17,2

3.9 DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA ABSOLVENTŮ MU

V souboru respondentů bylo celkem 65 % žen a 35 % mužů, analogický poměr v základním souboru je 60 % : 40 %.

Statistický test ukazuje, že v tomto ohledu je výběrový vzorek jako celek od základního odlišný (0,1 % hladina významnosti). Odchylky respondentů podle pohlaví nejsou rovnoměrné, největší odchylku můžeme vidět u absolventů FSS (12,5 %).

Tabulka Odchylky respondentů podle pohlaví

Vystudovaná fakulta	Šetření		Základní soubor abs.			Základní soubor		Odchylky ZS – šetření
	muž	žena	muž	žena	Celkem	muž	žena	
ESF – odchylka nevýz.	38,0	62,0	215	305	520	41,3	58,7	-3,3
FI – odchylka nevýz.	89,6	10,4	205	26	231	88,7	11,3	0,8
FSS – odchylka výz. 1 %	28,9	71,1	84	119	203	41,4	58,6	-12,5
FF – odchylka nevýz.	23,2	76,8	182	489	671	27,1	72,9	-3,9
LF – odchylka výz. 5 %	25,5	74,5	141	293	434	32,5	67,5	-7,0
PedF – odchylka výz. 5 %	16,7	83,3	136	523	659	20,6	79,4	-4,0
PrF – odchylka výz. 1 %	47,6	52,4	410	345	755	54,3	45,7	-6,7
PřirF – odchylka výz. 5 %	36,0	64,0	256	347	603	42,5	57,5	-6,5
MF	41,2	58,8			0			*
MU – odchylka výz. 0,1 %	35,0	65,0	1629	2447	4076	40,0	60,0	-5,0

Na Moravě a Slezsku aktuálně bydlí 72,8 % respondentů, v Čechách 24,3 % a zbývající 2,9 % je v zahraničí.

Velikostní struktura bydliště je patrná z následující tabulky:

Tabulka Struktura bydliště

Velikost bydliště	%
Praha	8,0
nad 100 tis.	39,5
20 - 100 tis.	19,4
5 - 20 tis.	12,7
500 - 5 tis.	14,9
do 500 obyv.	5,4
Celkem	100,0

A konečně rodinný stav a rodinné plány jsou patrné z následujících dvou tabulek.

Tabulka Rodinná situace

Rodinný stav	%
svobodný(-á)	67,8
ženatý / vdaná	21,4
s druhem (žkou)	10,3
rozvedený(-á)	0,5
Celkem	100,0

Tabulka Máte děti?

Máte děti?	%
nemá a zatím neplánuje	66,7
nemá, ale v dohl. době plánuje	23,1
nemá, ale čekají dítě	2,8
1 dítě	5,8
2 děti	1,0
neví, jiná odpověď	0,5
Celkem	100,0

Závěr

4

Nyní se pokusíme shrnout nejdůležitější informace z průzkumu uplatnění absolventů Masarykovy univerzity v Brně z let 2003 a 2004, který byl realizován s podporou Fondu rozvoje vysokých škol ČR.

Do šetření se svými odpověďmi zapojilo celkem 1 914 absolventů prezenčního magisterského studia osmi fakult MU:

- Ekonomicko-správní (ESF)
- Fakulty informatiky (FI)
- Fakulty sociálních studií (FSS)
- Filozofické fakulty (FF)
- Lékařské fakulty (LF)
- Pedagogické fakulty (PedF)
- Právnické fakulty (PrF) a
- Přírodovědecké fakulty (PřirF)

Celkově se vrátilo 47,4% odeslaných dotazníků.

Čtyři pětiny (82,4%) všech absolventů MU z let 2003 a 2004 jsou zaměstnaní absolventi, zbývající necelou pětinu pak tvoří buď nezaměstnaní anebo – převážně – nepracující z jiných důvodů (postgraduální a jiné další studium, pobyty v zahraničí apod.). Nezaměstnaných je mezi absolventy MU jen 2%, což je asi téměř pětikrát méně než v populaci ČR.

Téměř devět z deseti absolventů (86,9%) získá pracovní místo již do 4 měsíců po absolutoriu, nejnáze získávají práci informatici a naopak relativně nejhůře přírodovědci. Získání práce hodnotí jako velmi obtížné zhruba každý dvacátý absolvent (4,5%) a jako obtížné pak zhruba každý čtvrtý (27,2%). Při hledání zaměstnání se absol-

venti spoléhají zejména na vlastní síly (65,1% absolventů), 15,4% dostalo nabídku, aniž museli místo hledat a 13,7% pomohli rodiče a známí.

Celkem 53,3% absolventů pracuje ve státních firmách či institucích (zejména to jsou absolventi PedF, LF, PřirF, FF a FSS), více než pětina absolventů působí v českých soukromých firmách (jsou to častěji zejména absolventi FI, PrF a ESF) a každý sedmý absolvent pracuje u zahraniční firmy (nejčastěji to jsou absolventi ESF a FI). Více než polovina (52,9%) všech absolventů pracuje jen ve třech odvětvích: školství, správě a zdravotnictví.

Téměř tři čtvrtiny absolventů (70,3%) působí v oborech, pro které se během studia na vysoké škole připravovali, vyšší fluktuaci do oblastí mimo vystudovaný obor můžeme pozorovat u absolventů ESF a FF. Shodně také téměř tři čtvrtiny absolventů (70,0%) pracují na místech vyžadujících vysokoškolské vzdělání ve vystudovaném oboru, poněkud podprůměrné hodnoty dosahují u tohoto kritéria absolventi ESF. Jen necelých deset procent (9,6%) absolventů MU pracuje na místech, která nevyžadují ani vysokoškolské vzdělání.

Mezi absolventy jednotlivých fakult existuje poměrně značná mzdová diferenciacce a to jak u nástupních, tak i aktuálních mezd; značná diferenciacce samozřejmě také existuje i mezi oběma pohlavími.

Výška nástupních i aktuálních platů je shodně ovlivňována sedmi faktory, mezi něž patří vystudovaná fakulta, pohlaví absolventa a typ podniku

Tabulka Platy absolventů

	Hrubý nástupní plat	Hrubý nástupní plat - muži	Hrubý nástupní plat - ženy	Hrubý aktuální plat	Hrubý aktuální plat - muži	Hrubý aktuální plat - ženy	Ženy - nástupní plat v % platu mužů	Ženy - aktuální plat v % platu mužů
FI	20257	20919	14718	26903	27790	19573	70,4	70,4
ESF	17475	18072	17107	24239	25123	23680	94,7	94,3
MF	17071	21225	14302	20098	24048	17615	67,4	73,2
PrF	14636	14680	14593	19894	19796	19970	99,4	100,9
FSS	13721	15117	13247	19770	19506	19860	87,6	101,8
MU	14510	16018	13710	19459	21743	18226	85,6	83,8
LF	12651	12840	12598	19138	22392	17823	98,1	79,6
PřirF	13072	14860	12297	16829	18753	15974	82,8	85,2
FF	12915	11556	13274	16617	14976	17027	114,9	113,7
PedF	12752	13077	12705	16239	19147	15697	97,2	82,0

(organizace), kam absolvent nastupuje. Dále se výše platů velice silně odvíjí od toho, ve kterém hospodářském odvětví absolventi působí: podhodnocen je zejména státní sektor, především školství, veřejné služby, výzkum a vývoj a zdravotnictví. Naopak vysoké platy vynikají v dopravě, (překvapivě i) zemědělství, zprac. průmyslu, infrastrukturních odvětvích, peněžnictví, pohostinství a službách podniků. Dále je výška platů – kromě délky praxe – ovlivňována typem požadovaného vzdělání, velikostí bydliště a tím, zda absolventi pracují v ČR nebo zahraničí.

Největší dynamiku mají platy ekonomů (povyrostou o 642 Kč za každý měsíc praxe) a FSS (450 Kč), nejmenší naopak přírodovědci (202 Kč).

V práci tráví nejméně času absolventi PedF a FF (35,8 a 37,9 hodin za týden) a naopak výrazně nejvíce pak mladí lékaři – v průměru 48,1 hodin, kteří v důsledku toho pobírají nejnižší hodinovou mzdu (104 Kč/hod., zatímco ekonomové dosahují 146 Kč/hod. a informatici dokonce 173 Kč/hod.).

Aktuální hodnocení vlastních mezd vyznívá negativně asi u necelé poloviny absolventů, ale mezi fakultami existují poměrně velké rozdíly; nejvíce nespokojení jsou mladí lékaři a učitelé (73,8 %, resp. 62,3 % nespokojených) a naopak nejspokojenější jsou ekonomové, absolventi MF a informatici. Celkem 13,7 % absolventů má ještě další, vedlejší pracovní poměr, nejčastěji to jsou absolventi MF a filozofové a informatici. Průměrný hrubý měsíční příjem ve vedlejším pracovním poměru je zhruba 7 000 Kč a doba strávená v průměru ve vedlejším pracovním poměru představuje zhruba 10 hodin za týden.

V aktuálním zaměstnání jsou naši mladí absolventi nejvíce spokojeni s tím, že mohou vykonávat zajímavou práci, pracovat v příjemném pracovním prostředí a také že mohou realizovat a uplatnit nabyté vzdělání. Naopak nejméně spokojení jsou s možností „udělat kariéru“ a se svými platy; zde je nespokojenost celkově nejvyšší, stejně jako v předchozích letech.

Celková spokojenost s aktuálním zaměstnáním se mezi fakultami sice statisticky významně odlišuje na 5 % hladině významnosti, ale věcně vzato nejsou rozdíly nikterak velké. Pokud bychom sečetli dohromady všechny kladné varianty odpovědí (naprosto + velmi + spíše spokojen), je rozdíl mezi nejvíce a nejméně spokojenými absolventy podle fakult jen 6,8 %. Z tohoto důvodu prostý žebříček spokojeností částečně zkrsluje.

Byl vytvořen model celkového uplatnění absolventů Masarykovy univerzity v praxi, do něhož bylo zahrnuto celkem 10 faktorů, jako jsou například celková spokojenost se zaměstnáním, spokojenost s výškou platu, perspektivnost a prestiž zaměstnání a další. Takto konstruovaný výsledný žebříček uplatnění absolventů má následující podobu – nejlepšího uplatnění dosahují absolventi Fakulty sociálních studií (stejně jako v předchozích dvou průzkumech), Lékařské fakulty a Právnické fakulty (tyto dvě si oproti předchozímu průzkumu vzájemně „prohodily místo“) naopak relativně horšího pracovního uplatnění pak absolventi Filozofické fakulty, Přírodovědecké a Pedagogické fakulty.

Tabulka **Struktura bydlišť**

Pořadí 2003/04	Fakulta	10 faktorů, vážených ¹⁸
1.	FSS	-0,67
2.	LF	-0,50
3.	PrF	-0,27
4.	FI	-0,26
5.	ESF	-0,16
6.	MF	-0,14
7.	FF	0,16
8.	PřirF	0,33
9.	PedF	0,70

Zvláštní pozornost byla v letošním průzkumu věnována zájmu absolventů o práci v zahraničí. O takovou práci má zájem zhruba jedna třetina z absolventů (31,2 %), prakticky stejně jako v předchozím výzkumu (32,2 %), a téměř osm z deseti zájemců hodlá ve věci podniknout aktivní kroky (podobně jako v předchozím výzkumu). A konečně více než polovina (55,6 %) ze zájemců o práci v zahraničí se domnívá, že se jim skutečně podaří takovou práci získat. Rozložení motivace k práci v zahraničí je poměrně pestré a není možné jednoznačně tvrdit, že to jsou jen vyšší výdělky: vyšší výdělky a „jiné motivy“ (např. touha po poznání, dobrodružství, rozvíjení jazykových dovedností, získání zahraničních zkušeností apod.) jsou zhruba v rovnováze (31,7 % : 28,9 %). Převládá zájem o práci zejména ve Velké Británii, Německu, USA, Rakousku a Francii (stejná pětice zemí jako v předchozím průzkumu).

Zájem o zahraniční práci častěji projevují absolventi FI, ESF, MF a FF; největšími „pecivály“ ☺ jsou v tomto smyslu mladí učitelé (stejně jako v předchozím šetření). Délka potenciálního pracovního působení v zahraničí by byla v průměru 4,7 roku, medián i modus se rovná 2 rokům.

¹⁸ Záporné hodnoty znamenají relativně lepší uplatnění, kladné pak relativně horší uplatnění absolventů.

Pokud bychom s odstupem zhodnotili hlavní zjištění a vývojové trendy, mohli bychom je vnímat jako celkově příznivé: pracovní uplatnění nachází skoro 70% absolventů bez obtíží, přes 90% nejpozději do půl roku po ukončení studia. Skoro 70% označuje své aktuální zaměstnání za perspektivní a jejich podíl dlouhodobě roste. Největší roli pro kladné hodnocení zaměstnání hraje u absolventů jeho perspektivnost, možnost seberealizace a rozvoje a zajímavost práce (tyto komponenty kompenzují v řadě případů nespokojenost části absolventů s platem).

Rostou také v průměru mzdy absolventů (pohybují se kolem aktuálního průměru mzdy v ČR) a ubývá v souvislosti s tím těch absolventů MU, kteří deklarují nespokojenost se svým platem. Mezi absolventy MU je velmi málo nezaměstnaných, relativně ještě méně než odpovídá republikovému průměru mezi absolventy VŠ.

Vysoká je také spokojenost mladých lidí s tím, co jim naše univerzita během studia dala (80% je spokojeno) a vcelku vysoký (dvě třetiny) je i podíl těch absolventů, kteří by – pokud by takovou možnost měli – znovu ke studiu zvolili tu stejnou fakultu.

Srovnávací tabulka

5

Srovnávací tabulka hlavních hodnot za celou existenci „průzkumů uplatnění abs. MU v praxi“ (1993 – 2004) (všechny údaje jsou v procentech, není-li uvedeno jinak)

Poř. č.	Proměnná	Abs. 93–95	Abs. 96	Abs. 97–00	Abs. 01–02	Abs. 03–04
1.	Podíl aktuálně pracujících nebo podnikajících absolventů	76,3	75,5	74,4	73,8	82,3
2.	Aktuálně je nezaměstnaných, kteří již pracovali	1,2 ¹⁹	1,5	0,7	0,7	1,1
3.	Aktuálně je nezaměstnaných, kteří ještě nepracovali	*	1,1	1,2	0,9	0,9
4.	Jaký podíl absolventů získal práci do 6 měsíců?	94,0	94,9	92,9	95,2	93,1
5.	Získat práci bylo „velmi“ + „poměrně obtížné“	33,3	37,0	32,5	26,4	31,7
6.	Podíl zaměstnaných ve státní sféře nebo podnicích s významnou státní účastí	67,0	61,4	57,3	62,0	53,3
7.	Pracuje v oborech, pro které se na VŠ připravovali („určitě ano“)	76,6	76,4	74,0	74,2	70,3
8.	Pracuje v oborech, pro které se „určitě“ nepřipravovali	8,1	5,7	6,9	4,7	6,8
9.	Pracuje na místě nevyžadujícím VŠ	10,2	6,3	7,7	8,5	9,6
10.	Pracuje na místě, které „spíše“ + „určitě“ není takové, jaké si během VŠ představoval	23,3	28,8	24,1	21,1	21,5
11.	Průměrný nástupní plat (Kč)	5885	7333	9593	12300	14510
12.	Průměrný aktuální plat (Kč)	8570	9371	15060	16479	19459
13.	Aktuální plat žen v % platu mužů	90,6	78,1	71,8	76,3	83,8
14.	Aktuální plat hodnotí jako „velice nízký“ + „spíše nízký“	74,6	72,7	64,8	63,7	56,7
15.	Podíl absolventů se souběžným pracovním poměrem	13,2	13,5	13,0	11,8	13,7
16.	Aktuální zaměstnání je „velice“ + „spíše perspektivní“	53,5	55,2	65,5	66,8	68,5
17.	Obavy ze ztráty pracovního místa (určitě ano + spíše ano)	9,5	15,2	9,0	9,0	10,0
18.	Vyhledy čerstvých absolventů jsou „spíše špatné“ + „určitě špatné“	42,5	53,6	30,2	21,9	27,2
19.	Žebříčky uplatnění absolventů (vážené, vícefaktorové hodnocení ²⁰). <i>Fakulty jsou seřazeny sestupně, 1. místo = nejlepší uplatnění absolventů atd.</i>	PrF	PrF	FSS	FSS	FSS
		FF	FI	PrF	PrF	LF
		PřirF	ESF	FI	LF	PrF
		PedF	FF	LF	PřirF	FI
		LF	LF	ESF	FI	ESF
		*	PedF	FF	PedF	MF
		*	PřirF	PřirF	ESF	FF
		*	*	PedF	FF	PřirF
		*	*	*	*	PedF
20.	Aktuálně nepracující hodnotí své šance na získání místa jako „spíše“ + „velmi nízké“	24,2	39,6	32,8	25,9	26,5
21.	Studium bylo orientováno až příliš teoreticky	71,4	73,4	70,2	70,3	70,4
22.	Studium by mohlo být o 1 – 2 semestry kratší	19,6	23,2	20,6	20,9	20,8
23.	Studium nebylo „příliš“ + „vůbec náročné“	35,1 ²¹	16,1	14,8	13,9	13,7
24.	Celková spokojenost s tím, co MU „dala do života“ (velmi spokojen + spíše spokojen)	70,7	75,2	79,6	78,6	80,4
25.	Jak Vás škola vybavila do života ²²					
	kreativita	*	*	2,61	2,70	2,70
	psychologie	*	2,93	2,85	2,88	2,90
	práce s PC	*	3,65	3,32	2,99	2,82
	praktické zkušenosti	*	3,16	3,17	3,27	3,29
	řídící práce	*	3,37	3,32	3,37	3,36
	cizí jazyky	*	3,64	3,46	3,45	3,35
	schopnost orientovat se	*	*	*	*	1,92
	schopnost týmové práce	*	*	*	*	2,54
26.	Podíl absolventů, kteří by „po zkušenosti“ studovali stejnou fakultu	*	66,5	69,3	69,8	67,9

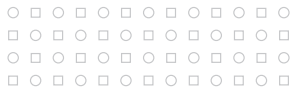
19 Částečně jiná metodika.

20 Blíže viz kap. 3.1.6.

21 Použita jiná škála měření!

22 Metodika výpočtu hodnot je blíže popsána v kap. 3.6

Přílohy

Příloha č. 1: Vzor použitého dotazníku

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ Jak si vedou absolventi Masarykovy univerzity v praxi?

Všem, kdo mají přístup k Internetu, nabízíme jednoduchou možnost vyplnění elektronické verze dotazníku na adrese:

www.muni.cz/absdotaznik

Vám přidělené přístupové heslo pro vstup do dotazníku je:

Ušetřte nám práci, děkujeme.

Vážení přátelé, absolventky a absolventi Masarykovy univerzity,

Masarykova univerzita získala letos od Fondu rozvoje vysokých škol finanční podporu pro provedení rozsáhlého výzkumu mezi absolventy z let 2003–2004. Jeho cílem je dát odpověď na otázku, jaké uplatnění v praxi naše absolventky a absolventi mají. Zjištění z tohoto výzkumu budou důležitá nejen pro univerzitu samotnou, budou představovat velice významnou zpětnou vazbu, nezbytnou pro další kvalitativní rozvoj všech studijních programů, ale budou také zveřejněna na sklonku tohoto roku v médiích (MF DNES, Lidové noviny, Ekonom, ČRo, ČT apod.), kde se s nimi budete moci seznámit. Podle výsledků výzkumu se budou rozhodovat mladí zájemci o studium na vysokých školách v následujícím akademickém roce. Výsledky starších výzkumů uplatnění absolventů z let 1997–2000 a let 2001–2002, najdete na stránkách Poradenského centra MU na adrese <http://www.rect.muni.cz/pcentrum/pcm/vysledky.php> Na stejné adrese najdete koncem roku výsledky aktuálního výzkumu.

O odpovědi žádáme absolventy magisterského prezenčního studia všech fakult Masarykovy univerzity, kteří ukončili studium v letech 2003 a 2004. Celkem je rozesíláno více než 4 000 dotazníků. Rozsahem, významem a konečností i nezanedbatelnými náklady se jedná o zcela mimořádnou akci. Rád bych vás, vážení absolventi, požádal o odpovědi na soubor dále uvedených otázek. Na oplátku vám nabízíme bezplatné konzultace v Poradenském centru MU (Komenského nám. 2, 602 00 Brno, tel.: 549 494 599, e-mail: karmazinova@rect.muni.cz) k situaci na trhu práce nebo dalším možnostem studia na Masarykově univerzitě v Brně.

Za Vaše upřímné odpovědi, námahu a cenný čas věnovaný vyplňování dotazníku vám děkuji.

S přátelským pozdravem

Petr Fiala, rektor MU

Prosíme vás o upřímné odpovědi, abychom získali věrný obraz reality. Celá akce je samozřejmě přísně ANONYMNÍ. Abyste s vyplněným dotazníkem neměli žádné starosti, dovolili jsme si přiložit obálku se zpáteční adresou. Obálku NEFRANKUJTE, poštovně hradí příjemce! Vyplněný dotazník bez titulní strany do ni jednoduše vložte a odešlete.

Elektronický dotazník: Velice uvítáme, pokud místo papírové vyplníte elektronickou formu dotazníku umístěnou na našich webových stránkách. Dotazník najdete na www.muni.cz/absdotaznik. Pro vstup do dotazníku užíjte heslo (brání před vstupem neoprávněným osobám), které je uvedeno v rámečku vpravo nahoře.

Dotazník, prosím, odešlete zpět nebo vyplňte jeho elektronickou verzi nejpozději do 20. září 2005

Za realizační tým šetření:

Jaroslav Nekuda
ESF MU
nekuda@econ.muni.cz
tel.: 549 49 6238

Šárka Karmazinová
PC RMU
karmazinova@rect.muni.cz
tel.: 549 49 4599

Tomáš Sirovátka
FSS MU
sirovatk@fss.muni.cz
tel.: 549 49 6559

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ, Poradenské centrum, Žerotínovo nám. 9, 601 77 BRNO
tel.: +420 549 49 6860 • fax: +420 549 49 1113 • www.muni.cz

JAK SI VEDOU ABSOLVENTI MASARYKOVY UNIVERZITY 2003 – 2004 V PRAXI?

23. Kolik hodin průměrně strávíte za týden ve vašem vedlejším pracovním poměru? Nemáte-li vedlejší pracovní poměr, nevyplňujte!

Doplňte číselný počet hodin: /

24. Jaké je vaše postavení v podniku (firmě, instituci, organizaci)?

- 1. ředitel, majitel, spoluzaměstnaný
2. první linie řízení (náměstek, odborný ředitel, prokurista, jednatel)
3. druhá linie řízení (vedoucí útvarů a oddělení)
4. nižší linie řízení (mistr, vedoucí úseku, vedoucí malého kolektivu)
5. nemám podřízené pracovníky

Blok otázek pro ty, kteří aktuálně nepracují, tedy studující, ženy na mateřské dovolené, nezaměstnané atd.

25. Jak jste celkově spokojen(a) s vašim současným zaměstnáním?

- 1. naprosto spokojen(a)
2. velmi spokojen(a)
3. spíše spokojen(a)
4. ani spokojen(a), ani nespokojen(a)
5. spíše nespokojen(a)
6. velmi nespokojen(a)
7. naprosto nespokojen(a)
8. nevím, nedovedu posoudit

Nyní laskavě přejděte k otázce č. 31

AKTUÁLNĚ ZAMĚSTNANÍ TUTO ČÁST NEVYPLŇUJÍ!!

26. Pokud byste měl(a) posoudit své nynější šance na získání pracovního místa (v dohledné době ev. po skončení mateřské či rodičovské dovolené, ukončení dalšího studia), pak byste své šance hodnotil(a) spíše jako ...

- 1. velmi vysoké
2. spíše vysoké
3. průměrné
4. spíše nízké
5. velmi nízké
6. nevím, nedovedu posoudit

27. Budete hledat – nebo již máte vyhlédnuté/příslibené – místo v oboru, který jste na MU vystudoval(a)?

- 1. zcela určitě v oboru
2. spíše v oboru
3. spíše mimo obor
4. zcela určitě mimo obor
5. nevím, nejsem si jist

28. Jak byste nyní ohodnotil(a) vyhlídky „čerstvých“ – tedy letošních – absolventů MU na uplatnění v oboru, který jste vystudoval(a)? Jako ...

- 1. výborné
2. poměrně dobré
3. průměrné
4. spíše špatné
5. velmi špatné
6. nevím, nemohu posoudit

29. Pokud jste aktuálně nezaměstnaný(á), jak dlouho nezaměstnanost trvá? (Nezaměstnaným rozumíme osobu, která nemá placené zaměstnání, o získání usiluje a mohla by do něj nastoupit do 2 týdnů)

Doplňte, prosím, číselnou hodnotu celkový počet měsíců nezaměstnanosti: /

30. Jste veden(a) jako nezaměstnaný(á) na úřadu práce?

- 1. ano
2. byl(a) jsem, ale již nejsem
3. nebyl(a) jsem a nejsem
4. jiná odpověď

4 OTÁZKY PRO NEZAMĚSTNANÉ

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Blok otázek pro všechny absolventy Masarykovy univerzity

31. Od ukončení studia na MU jste již pravděpodobně získal(a) poznatky a zkušenosti umožňující vám zaujmout hodnotící stanovisko k její úrovni. Jak jste s tím, co vám MU poskytla, spokojen(a)?

- 1. velmi spokojen(a)
2. spíše spokojen(a)
3. spíše nespokojen(a)
4. velmi nespokojen(a)
5. nevím, nedovedu posoudit

32. Domníváte se, že suma znalostí a dovedností, kterou jste si během studia na MU osvojil(a), byla z hlediska vašeho nynějšího pracovního uplatnění:

- 1. orientovaná až příliš prakticky
2. poměr teoretické a praktické složky byl správně vyvážen
3. orientovaná až příliš teoreticky
4. nevím, nemohu posoudit
5. jiná odpověď (doplňte, prosím): /

33. Domníváte se, že sumu znalostí a dovedností, kterou jste během studia na MU měl(a) možnost získat, by bylo reálné si osvojit i za kratší (delší) dobu?

- 1. lepší by bylo, kdyby studium bylo delší o 1 rok
2. současná délka studia se zdá přiměřená
3. studium by mohlo být o semestr kratší
4. studium by mohlo být kratší o dva semestry
5. nevím, nemohu posoudit

34. Domníváte se, že absolvování vysokoškolského studia na MU bylo z hlediska úsilí, které jste musel(a) během studia vynaložit:

- 1. velice náročné
2. poměrně náročné
3. průměrně náročné
4. nebylo příliš náročné
5. nebylo vůbec náročné
6. nevím, nemohu posoudit

35. Jak byste ohodnotil(a) způsob, jakým vás MU vybavila do života (respektive do praxe) v následujících oblastech.

Zakroužkujte vybranou známku, známky „jako ve škole“ 1 = výborná, 5 = nedostatečná s využitím „přečhd“ 1 = (jedna minus apod.), 6 = nevím, otázka nemá význam

< výborný dobý nedostatečný > nevím

- 1. praktické zkušenosti a dovednosti
2. znalost cizích jazyků
3. znalost práce s osobními počítači (počítačová gramotnost)
4. schopnost sebezprezentace (rétorika, psychologie, komunikace, schopnost „prosdit se“)
5. schopnosti a dovednosti pro řídicí práci
6. kreativita, konceptní a analytické schopnosti
7. schopnost orientovat se a osvojit si nové poznatky
8. schopnost týmové práce

36. Kterou fakultu MU jste vystudoval(a)?

- 1. Právnickou fakultu
2. Lékařskou fakultu
3. Přírodovědeckou fakultu
4. Filozofickou fakultu
5. Pedagogickou fakultu
6. Ekonomicko-správní fakultu
7. Fakultu informatiky
8. Fakultu sociálních studií
9. Fakultu sportovních studií
10. mezifakultní studium

5 OTÁZKY PRO VŠECHNY ABSOLVENTY

JAK SI VEDOU ABSOLVENTI MASARYKOVY UNIVERZITY 2003 – 2004 V PRAXI?

37. Ve kterém roce jste ukončil(a) studium na MU?

- 1. 2003
2. 2004
3. jiná odpověď

38. Jaké byly vaše celkové studijní výsledky, jakého průměru známek se vám za celou dobu studia podařilo dosáhnout?

- 1. do 1,5 včetně
2. od 1,51 do 2,00
3. od 2,01 do 2,50
4. horšího než 2,51
5. nevím, nejsem si jist(a), nevzpomínám si

39. Velikost vašeho aktuálního trvalého bydliště:

- 1. Praha
2. nad 100 000 obyvatel (nikoli Prahu)
3. 20 000 – 100 000 obyvatel
4. 5 000 – 19 999 obyvatel
5. 500 – 4 999 obyvatel
6. do 500 obyvatel

40. V současné době bydlete:

- 1. na Moravě či Slezsku
2. v Čechách
3. v zahraničí

41. Jste:

- 1. muž
2. žena

42. Jaký je váš rodinný stav?

- 1. svobodný – svobodná
2. ženatý – vdaná
3. žijící ve společné domácnosti s druhem – družkou
4. rozvedený – rozvedená
5. vdovec – vdova

43. Máte děti?

- 1. nemám a v dohledné době neplánuji mít
2. nemám, ale v dohledné době plánujeme mít
3. nemám, ale již čekáme dítě
4. jedno dítě
5. dvě děti
6. tři a více dětí
7. nevím, jiná odpověď

44. Pokud byste mohl(a) znovu opakovat volbu své vzdělávací dráhy, zvolil(a) byste pro své studium:

- 1. stejnou fakultu na MU, kterou jsem vystudoval(a)
2. jinou fakultu v rámci MU
3. jinou vysokou školu než MU
4. jiný způsob dalšího vzdělávání, než je vysoká škola (různé kvalifikační kurzy, vyšší odborná škola, jazyková škola apod.)
5. po absolvování střední školy bych odešel(šla) přímo do praxe
6. jiná odpověď

45. Chtěl(a) byste v horizontu 2 – 3 let pracovat v zahraničí?

- 1. určitě ano (resp. aktuálně již v zahraničí pracuji)
2. spíše ano
3. spíše ne (Přejděte k otázce č. 51)
4. určitě ne (Přejděte k otázce č. 51)
5. nevím, nemohu posoudit (Přejděte k otázce č. 51)

46. Ve které zemi(-ích) byste chtěl(a) pracovat?

Vypište, prosím: /

47. Jak dlouho byste chtěl(a) v zahraničí pracovat?

Uveďte číselnou hodnotu počet let: /

48. Budete sám/sama podnikat aktivní kroky k tomu, abyste práci v zahraničí získal(a)?

- 1. určitě ano
2. spíše ano
3. spíše ne
4. určitě ne
5. nevím, nedovedu posoudit

6 OTÁZKY PRO VŠECHNY ABSOLVENTY

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

49. Domníváte se, že se vám skutečně podaří získat práci v zahraničí?

- 1. určitě ano
2. spíše ano
3. spíše ne
4. určitě ne
5. nevím, nemohu posoudit

50. Zajímalo by nás, co je vaši hlavní motivací zájmu o práci v zahraničí:

- 1. zcela rozhodující je možnost vyššího výdělků
2. převažuje možnost vyššího výdělků, ale mám i jiné další motivy (např. touha po poznání, dobrodružství, rozvíjení jazykových dovedností, získání zahraničních zkušeností ...)
3. možnost vyššího výdělků a jiné motivy jsou zhruba „půl na půl“
4. jiné motivy převažují nad možností vyššího výdělků
5. zcela rozhodující jsou jiné motivy, než je možnost vyššího výdělků
6. nevím, jiná odpověď

51. Kdybyste měl(a) sám/sama sebe zařadit do určité společenské třídy (vrstvy), která by to byla?

- 1. vyšší třída
2. vyšší střední třída
3. střední třída
4. nižší střední třída
5. nižší třída
6. nevím, nedovedu posoudit apod.

52. Jak hodnotíte své vyhlídky na profesní a společenský vzestup v příštích 5 letech? Jako ...

- 1. velmi dobré
2. spíše dobré
3. průměrné
4. spíše špatné
5. velmi špatné
6. nevím, nedovedu posoudit

53. Masarykova univerzita připravuje ustavení Spolku absolventů a přátel MU. Měl(a) byste zájem stát se jeho členem – členkou?

- 1. určitě ano
2. spíše ano
3. spíše ne (Vynechejte, prosím, poslední otázku)
4. určitě ne (Vynechejte, prosím, poslední otázku)
5. nevím, jiná odpověď

54. Která z následujících aktivit Spolku absolventů a přátel MU by byla z vašeho pohledu důležitá?

- 1. zprostředkovávat kontakty mezi absolventy
2. organizovat odborné přednášky pro absolventy
3. informovat o dění na univerzitě formou zaslání měsíčníku M.uni.cz
4. organizovat absolventské srazy
5. zvat absolventy na významné akademické slavnosti a koncerty
6. umožnit prezentaci produktů a služeb absolventů na univerzitě

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

1. je důležité 2. není důležité 3. nevím

7 OTÁZKY PRO VŠECHNY ABSOLVENTY

Závěrečná zpráva grantu FRVŠ čj. 2605/2005/C/c
„UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ MASARYKOVY UNIVERZITY
2003 – 2004 V PRAXI“

Tomáš Sirovátka, Jaroslav Nekuda

Vydala Masarykova univerzita v roce 2006
Redakce: Šárka Karmazínová
Graf. návrh a DTP: Pavel Jílek, www.exactdesign.cz
Tisk: PRINTECO, s.r.o., Hněvkovského 77, 617 00 Brno
1. vydání, 2006
Náklad 300 výtisků

